

การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
สำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน

ปริญญานิพนธ์ของ

ของ

เยาวนุช ทานาม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

ตุลาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
สำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน

บทคัดย่อ
ของ
เยาวนุช ทานาม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

ตุลาคม 2545

เขาวนุช ทานาม. (2545). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ , รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์.

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน โดยรวมและแยกเป็นห้าด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองเด็กระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 259 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน เป็นแบบมาตราประเมินค่าห้าระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้การเปรียบเทียบพหุคูณ โดยวิธี LSD. (Fisher's Least - Significant Different)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน และด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองมีความต้องการระดับปานกลาง
2. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ แต่ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF PARENTS' NEEDS OF PARTICIPATING IN EARLY CHILDHOOD
EDUCATION IN CHINESE SCHOOLS

AN ABSTRACT
BY
YAOWANUT THANAM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

October 2002

Yaowanut Thanam. (2002). *A Study of Parents' needs of Participating in Early Childhood Education in Chinese Schools*. Master Thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assist. Prof. Dr. Sirima Pinyoanuntapong , Assoc. Prof. Dr. Boonchird Pinyoanuntapong.

The study was a survey research aimed to investigate parent needs of participating in Early Childhood in Chinese school which were based on five aspects :
1) The school curriculum 2) Extra activity curriculum 3) Learning and teaching 4) The buildings and environment 5) Relationship between home and school.

The study was also compared to parent needs of participating in Chinese school were based on five aspects, i.e. education background, economic status and occupation.

By using the systematic random sampling, two hundred and fifty nine parents of children in the Chinese school were present in this study. The instrument used for collecting data was a questionnaire of parent needs of participating in Chinese school. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t – test, One – way ANOVA and multiple pared comparison, by LSD. (Fisher's Least – Significant) method.

Research results were as follows :

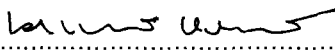
1. Parents' needs of participating in early childhood education were found high level on the whole aspects. When considering each aspect, parents needs participating high level on learning and teaching, buildings and environment, and relationship between home and school. For two aspects : the school curriculum and extra activity curriculum, they need medium level.
2. Comparing parent needs of participating in early childhood education based on five aspects, education background, and occupation status differences were found at $P < .01$ level of statistical significant difference. But based on five aspects, economic status, no differences were found.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
สำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน

ของ
นางสาวเยาวนุช ทานาม

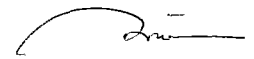
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่...4.....เดือน...พฤษภาคม.....พ.ศ. 2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์)

ผลงานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนของ
ทบวงมหาวิทยาลัย
ประจำปีการศึกษา 2545

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน เอาใจใส่ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้มีพระคุณทั้งสองด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ ท่านคณาจารย์ ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย และภาควิชาอื่น ๆ ที่ได้ให้ความเมตตากรุณา ประสิทธิประสาทวิชา อบรมสั่งสอน และให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ นิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจ ทั้งที่ได้กล่าวนามและมีได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้สละเวลา ในการให้ความช่วยเหลือตรวจเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง โรงเรียนชินไศรัท โรงเรียนราชวัตรวิทยา โรงเรียนประสาธน์ โรงเรียนสิงห์ โรงเรียนจันทริกา โรงเรียนปัญญาวิทยา โรงเรียนพระโขนงวิทยา และโรงเรียนกงลี้จันท์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำปริญญานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อรุจิกรและคุณแม่นิยม ทานาม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ในทุก ๆ ด้าน และเป็นกำลังใจสำคัญที่สุด ซึ่งคุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของท่านบุพการีทั้งสอง ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

เยาวนุช ทานาม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	6
	ตัวแปรที่ศึกษา	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	10
	ความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.....	10
	การจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน	14
	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	16
	การจัดการเรียนการสอน.....	20
	การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	23
	การประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	26
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา	28
	ความต้องการของมนุษย์.....	28
	ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความต้องการ.....	29
	การจำแนกความต้องการ	32
	ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	34
	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการศึกษา.....	36
	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน	37
	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ทุกฝ่ายจะได้รับ	40
	บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน ตามแนวทางใน พ.ร.บ. 2542	42
	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ.....	44
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
	งานวิจัยในประเทศ	47
	งานวิจัยในต่างประเทศ	49

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	51
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	52
	วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	53
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล	55
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	58
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	72
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	72
	สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	73
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	73
	การวิเคราะห์ข้อมูล	73
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	74
	อภิปรายผล	77
	ข้อเสนอแนะ.....	85
	บรรณานุกรม	86
	ภาคผนวก	94
	ประวัติย่อผู้วิจัย	119

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง.....	59
2	ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวัย โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน.....	60
3	ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวัย ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน เป็นรายข้อ	61
4	ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวัย ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นรายข้อ.....	62
5	ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวัย ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นรายข้อ.....	63
6	ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวัย ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม เป็นรายข้อ	64
7	ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวัย ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน เป็นรายข้อ	65
8	ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	66
9	เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก เด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นรายคู่.....	67
10	ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง	68
11	ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	69
12	เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวัย จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง เป็นรายคู่.....	70

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 แผนภาพแสดงลักษณะความต้องการชั้นต่าง ๆ ของมาสโลว์.....	30

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษาของไทย ได้มีแนวคิดการปฏิรูปจากเดิมอย่างชัดเจน ตั้งแต่พุทธศักราช 2540 ด้วยการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนพุทธศักราช 2540 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2541 - 2544) และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ซึ่งต่างให้ความสำคัญในการพัฒนา "คน" และ "คุณภาพของคน" แนวการพัฒนาจึงเน้นคนเป็นศูนย์กลาง หรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา มุ่งให้ทุกคนมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โดยอาศัยการศึกษา เป็นกลไกสร้างรากฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ดังนั้น ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงได้มีทิศทางในการปฏิรูปการศึกษา ด้านการเรียนรู้ที่ชัดเจนว่า การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีแผนการจัดการศึกษาที่สำคัญคือ การจัดการศึกษายึดหลักการว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่า "ผู้เรียนสำคัญที่สุด" กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2544 : 195) ซึ่งในการปฏิรูปการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นการเปิดแนวทางใหม่ ๆ ให้แก่ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีอิสระในการอบรมเลี้ยงดู การให้การศึกษา การจัดหลักสูตร และการบริหารจัดการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และสังคมไทย (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543 : 5)

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การพัฒนาเด็กที่ดีเริ่มต้นจากครอบครัว เด็กจะเติบโตและมีคุณภาพชีวิตและบุคลิกภาพอย่างไร จะเป็นคนดีมุ่งทำประโยชน์แก่สังคม หรือจะเป็นคนด้อยศักยภาพ สร้างปัญหาแก่ตนเองและสังคม ส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัว และวิธีการอบรมเลี้ยงดูจากบุคคลในครอบครัว เป็นสำคัญ เพราะนอกจากครอบครัวจะถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมโดยสายเลือดแล้ว ยังทำหน้าที่ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตพึ่งตนเองได้ เป็นแบบอย่างหล่อหลอมความรู้สึกนึกคิดพฤติกรรม ตลอดจนจิตสำนึกของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังค่านิยม ความรัก และคุณค่าของการมีชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541 : 1 - 6) จะเห็นได้ว่าแหล่งการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่สำคัญที่สุดคือ ครอบครัว ได้แก่ผู้ปกครองและบุคคลในครอบครัว ทั้งนี้เพราะเด็กต้องอาศัยสถานการณ์ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนเป็นองค์ประกอบในการพัฒนา (นภเนตร บวรธรรม. 2540 : 136) ดังนั้นพ่อแม่ ในฐานะที่เป็นครูคนแรกของลูก จึงมีความสำคัญควบคู่ไปกับการสอนเด็กปฐมวัย เช่นเดียวกับทุกส่วนของสังคมจะมีบทบาทและมีความสำคัญ ในการร่วมกันพัฒนาเด็กและเยาวชนมากขึ้น (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543 : 16 - 17)

ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกฝ่าย จะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กโดยการเป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมให้แก่เด็ก รวมทั้งให้ความร่วมมือแก่รัฐและสถาบันสังคมอื่น ๆ ที่จะร่วมกันพัฒนาเนื่องจากงานการพัฒนาเด็ก เป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือ

ของหลายฝ่าย การที่จะพัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพ จึงอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การพัฒนาเด็กผ่านทางผู้ปกครอง ผ่านทางผู้เลี้ยงดูเด็ก ผ่านทางการจัดการศึกษา ผ่านทางการบริการ หรือผ่านทางสื่อมวลชน เป็นต้น เนื่องจากผู้ปกครองและบุคคลในครอบครัว เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด และมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่เกิด จึงเป็นผู้มีอิทธิพลต่อเด็กมาก ดังนั้นรูปแบบการพัฒนาเด็กโดยผ่านทางผู้ปกครอง หรือผู้เลี้ยงดูเด็กในครอบครัว จึงเป็นรูปแบบที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นมาก เพราะจะส่งผลต่อเด็กโดยตรง (ทศนา แหมมณี และคณะ. 2536 : 149 - 151)

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และบุคลิกภาพ เป็นวัยที่เรียกว่าช่วงพลังแห่งการเจริญเติบโตของชีวิต (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2544 : 149) โดยเฉพาะช่วง 3 ปีแรก สมรรถนะของเด็กมีการเปลี่ยนแปลงทั้งปริมาณสมองและจุดเชื่อมต่อ สารเคมีในสมองรวมทั้งรอยหยักที่พื้นผิวสมอง ซึ่งล้วนส่งผลต่อสติปัญญาและความฉลาดของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการพัฒนา ได้รับการกระตุ้นด้วยวิธีที่ถูกต้องแล้วจะช่วยพัฒนาเซลล์สมองเจตคติต่อการเรียนรู้ พื้นฐานของการเรียน และช่วยให้ทักษะการเรียนรู้สามารถพัฒนาไปได้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ (คณะอนุกรรมการปฎิรูปการเรียนรู้. 2543 : 16) ดังนั้น การที่จะพัฒนาเด็กให้มีศักยภาพจึงควรเริ่มพัฒนาด้วยการจัดการศึกษา เพราะการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม และบุคลิกภาพ

ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ประการสำคัญข้อหนึ่งของผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติก็คือ ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะ และพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดีเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อจะได้จัดหลักสูตรให้เหมาะสม และสนองความต้องการของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนนับว่ามีส่วนสำคัญในชีวิตประจำวันของเด็กวัยนี้ ทั้งนี้เมื่อเด็กมีโอกาสเข้าไปอยู่ในสถานศึกษาหรือโรงเรียน โรงเรียนก็เริ่มจะมีอิทธิพลต่อตัวเด็กเป็นอย่างยิ่ง เด็กวัยนี้เป็นเด็กที่ดูมีชีวิตชีวา และเป็นสิ่งที่ท้าทายอย่างมากในการที่สถานศึกษาจะจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2529 : 503) หัวใจสำคัญของโรงเรียนในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการดูแลเด็กก็คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่จะช่วยให้การสอนเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544 : 30)

ที่ผ่านมาผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เข้าใจว่าการศึกษาคือเรื่องของครูกับโรงเรียนเท่านั้น จึงยกบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาของบุตรหลานให้กับโรงเรียนทั้งหมด เมื่อส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนแล้ว ตนเองก็ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องใด ๆ อีก ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง แท้จริงแล้วผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีบทบาทและความสำคัญที่สุดในการให้การศึกษาแก่บุตรหลานของตนเอง เพราะเหตุว่า "ผู้ปกครองคือครูที่ดีที่สุดในโลก" เป็นครูคนแรกที่จะชี้นำโลกกว้างและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับลูก เป็นครูตลอดเวลาและตลอดชีวิต ที่จะให้ความรัก ความรู้ ความเอาใจใส่ ความห่วงใยต่อบุตรหลานของตนเอง (รุ่ง แก้วแดง. 2543 : คำนำ)

หลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้มีสาระสำคัญทั้งในด้านการตระหนักถึงหน้าที่ในการจัดการศึกษามาบังคับและขึ้นพื้นฐานให้แก่เด็กในครอบครัว (มาตรา 11 และ 12) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8 (2)) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (มาตรา 9 (6)) ตลอดจนให้สิทธิแก่ผู้ปกครองในการได้รับสิทธิด้านการสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการได้รับการลดหย่อน

หรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษา (มาตรา 13) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . 2544 : 6 - 8)

จากหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จะเห็นได้ว่าความร่วมมือจากทุกฝ่าย เป็นหัวใจของการจัดการศึกษาโดยเฉพาะผู้ปกครอง ซึ่งในการจัดการศึกษาตามระบบปัจจุบันที่เกิดจากโรงเรียนฝ่ายเดียว ทำให้ระบบการศึกษามีปัญหาค่อนข้างมาก ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การที่ผู้ปกครองไม่มีโอกาสและบทบาทในการศึกษานั้น ทำให้ขาดครูที่เป็นผู้สอนบุตรหลานด้วยความรัก ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย จำนวนไม่น้อยกว่า 20 - 30 ล้านคนเพราะมีความเชื่อว่าผู้ปกครองคือคนที่เป็นครูที่ดีที่สุด มีทุกสิ่งทุกอย่างรวมทั้งความปรารถนาดีต่ออนาคตของบุตรหลานตนเอง การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถจัดการศึกษาในครอบครัวได้ นั่นคือบทบาทที่สำคัญมากสำหรับผู้ปกครอง (รุ่ง แก้วแดง. 2544 : 1 - 2)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ตระหนักในความสำคัญของผู้ปกครองในการให้การศึกษาแก่บุตรหลาน และแก่ระบบการศึกษาของประเทศ ได้ศึกษาค้นคว้าหารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารและบริกาการศึกษาในหลายประเทศ เพื่อให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาบทบาทของผู้ปกครองและผู้บริหารการศึกษาไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541 : บทนำ) เพราะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน เป็นการสร้างคุณค่าการศึกษาให้กับเด็ก และเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่สังคม เพราะหมายถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครู และโรงเรียนในการสร้างสรรค์และพัฒนาเด็ก ให้เจริญเติบโต และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ปกครองเป็นทั้งทรัพยากรบุคคล ผู้สร้างสานบรรยาการขั้นเรียนที่ดี ที่สำคัญทำให้การจัดหลักสูตรการศึกษามีคุณค่าต่อเด็ก และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับครู และโรงเรียนจะเลือกใช้ตามที่เห็นเหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ปกครอง (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544 : 36)

ซึ่งจากผลการสืบค้นข้อมูลจากระบบ Internet กลุ่มงานเอกสาร ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานโครงการพิเศษเพื่อการปฏิรูปการฝึกหัดครู พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (สปลค.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2541 : 3 - 5) กล่าวถึง กฎหมายและการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 1990 ว่า ประเทศส่วนใหญ่กำหนดกฎหมายไว้เป็นพื้นฐานให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการศึกษา ความเป็นเอกภาพของโรงเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเป็นศูนย์กลางอภิปราย และกฎหมายใหม่ คศ. 1995 สเปนออกกฎหมายสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนแต่ละแห่ง ในปีเดียวกันนี้ไอร์แลนด์และไอซ์แลนด์ยืนยันให้มีตัวแทนผู้ปกครองระบบโรงเรียน คศ. 1996 สวีเดนประกาศใช้ระเบียบให้สิทธิผู้ปกครองในเขตเทศบาลจัดตั้งสภาท้องถิ่นซึ่งผู้ปกครองมีเสียงส่วนมาก ท้ายสุดออสเตรเลียและสก๊อตแลนด์ได้ประกาศใช้ระเบียบเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองใน คศ. 1996 และในส่วนของประเทศไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 (สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2542 : 1)

การเชิญให้ผู้ปกครองเข้ามาเรียนรู้และเข้าใจเด็กที่โรงเรียน ผู้ปกครองจะได้เห็นและเข้าใจรูปแบบของการจัดการศึกษาปฐมวัยแก่เด็ก ผู้ปกครองหลายคนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน คิดว่า เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนต้องอ่าน ต้องเขียน เมื่อไม่ได้อ่าน คัดเขียนจึงเหมือนไม่ได้มาโรงเรียน จุดนี้จึงเป็นข้อขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนเสมอ หากผู้ปกครองได้เข้าใจได้ข้อมูลที่ถูกต้องจากโรงเรียน จะลดความขัดแย้งระหว่างบ้านและโรงเรียนได้มาก นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ปกครองได้สานต่อการเรียนของเด็ก จากโรงเรียน

สู่บ้านและจากบ้านสู่โรงเรียนด้วย (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 62) และยิ่งผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากเท่าไร บ่อยเท่าไร ผู้ปกครองก็ยิ่งจะรู้จักครู และเป็นโอกาสอันดีที่จะสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจกันระหว่าง ผู้ปกครองและครูได้เป็นอย่างดี การกันไม่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน ถือเป็นการปิดบังงานของ ครู ผู้ปกครองไม่มีโอกาสได้รู้เห็น หากครูยืนยันว่าการไม่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม จะทำให้เกิดความ ชัดเจนและความเป็นระเบียบ ที่จำเป็นต้องมีในกระบวนการศึกษา ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่าการปล่อยให้ครูเป็นผู้ควบคุมเพียงลำพังจะเกิดประโยชน์สูงสุดนั้น เป็นการป้องกันอำนาจของครูในชั้นเรียน เพราะหากผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วม อำนาจของครูจะลดลง ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ใช่ประโยชน์ของผู้ปกครองหรือประโยชน์ของ เด็กอย่างแน่นอน (Peter J. Gorham and Pamela Nuttal Nason. 1997 : 22 - 26)

ความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างผู้ปกครองเด็กที่บ้านกับครู หรือผู้ดูแลเด็กในสถานศึกษา หรือโรงเรียนนั้น จะทำให้การจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็ก มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทาง เดียวกัน และจะช่วยทำให้เด็กมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทุก ๆ ด้าน (ทิตนา แซมมณี และคณะ. 2536 : 197) ขณะเดียวกันการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการมีส่วนร่วมใน การปฏิรูปการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 1)

จากรายงานการวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา" (อภิญา เวชยชัย . 2544 : 153 - 157) สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่เหมาะสมกับ สังคมไทยมีดังนี้คือ การเชิญผู้ปกครองและผู้อาวุโส กรรมการชุมชนมาเยี่ยมชมโรงเรียน จัดสภาพแวดล้อม ของโรงเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก เชิญผู้ปกครองมาเป็นอาสาสมัครในด้านต่าง ๆ การจัดกิจกรรม ตามวาระ การจัดทำเอกสารร่วมกัน กำหนดนโยบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การอำนวยความสะดวก ให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วม กำหนดกิจกรรมพัฒนาความสัมพันธ์ การส่งข่าวสารข้อมูลถึงพ่อแม่ผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้าน และการจัดประชุมฝึกอบรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความรู้ความเข้าใจร่วมกัน

และในการศึกษาวิจัยด้านการศึกษายังให้ความสำคัญกับความรู้และประสบการณ์ระดับชุมชน เช่น ประเด็นภูมิปัญญาชาวบ้าน (สศท. 2531) เครือข่ายการเรียนรู้ (สศท. 2535) รูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียนกับการชุมชนในการจัดการศึกษา (สศท. 2539) เครือข่ายครูเพื่อการพัฒนาชีวิตและสังคม (สศท. และหน่วยงานอื่น ๆ . 2540) เครือข่ายครูเพื่อเด็กเพื่อชุมชน ฯลฯ (วิจิต นันทสุวรรณ และจำนงค์ แรกพินิจ. 2541 : 2 - 3)

จะเห็นได้ว่าหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะบทบาทของผู้ปกครอง ในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาสำหรับเด็กมากยิ่งขึ้น เพราะจะเป็นการ กระจายอำนาจไปสู่พื้นที่การศึกษาต่าง ๆ และผู้แทนผู้ปกครองยังจะมีโอกาสเข้าไปร่วมในการบริหารงานของ สถานศึกษาหรือโรงเรียน เพื่อพัฒนาการศึกษา และการบริหารการจัดการศึกษาหลาย ๆ ด้าน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าผู้ปกครองมีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับ เด็กปฐมวัยอย่างไร ในด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้าน การจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน กับโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะในส่วนของผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมากยิ่งขึ้น เพื่อสนองตอบ ต่อการปฏิรูปการศึกษาและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ตลอดจนเป็นการพัฒนา การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมและแยกรายด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมและแยกรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงข้อมูลความต้องการของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่เป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนา และการบริหารจัดการโรงเรียน ให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีและความเข้าใจร่วมกัน ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาการศึกษาและการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาด้านความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน โดยศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กลุ่มโรงเรียนสอนภาษาจีน ส่วนกลาง ในเขตกรุงเทพมหานคร

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในห้าด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน
- 1.2 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 1.4 ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 1.5 ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของนักเรียนระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กลุ่มโรงเรียนสอนภาษาจีน ส่วนกลาง ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยขึ้นไป ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนพระโขนงวิทยา โรงเรียนชินไศรวิทย์ โรงเรียนราชวัตรวิทยา โรงเรียนประสาทวุฒิ, โรงเรียนสิงฟ้า โรงเรียนจันทรวินชา และโรงเรียนปัญญาวิทยา

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ทั้ง 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนพระโขนงวิทยา โรงเรียนชินไศรวิทย์ โรงเรียนราชวัตรวิทยา โรงเรียนประสาทวุฒิ โรงเรียนสิงฟ้า โรงเรียนจันทรวินชา และโรงเรียนปัญญาวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ที่ได้จากการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) ได้กลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยเท่ากับ 300 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ปกครองเด็กระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ดังนี้

3.1.1 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) ระดับต่ำ ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
- 2) ระดับกลาง ได้แก่ ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา
- 3) ระดับสูง ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) น้อยกว่า หรือเท่ากับ 5,000 บาท
- 2) 5,001 - 7,500 บาท
- 3) 7,501 - 10,000 บาท
- 4) มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป

3.1.3 อาชีพ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

- 1) รับราชการ
- 2) รัฐวิสาหกิจ
- 3) รับจ้าง
- 4) ธุรกิจส่วนตัว (เจ้าของกิจการ การค้าขายปลีก การค้าขายย่อย และอื่นๆ)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ได้แก่

3.2.1 ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน

3.2.2 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3.2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.2.4 ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

3.2.5 ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการของผู้ปกครอง หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครอง ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ร่วมกับคณะครูในโรงเรียน ในด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

2. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ห้าด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน หมายถึง การจัดประสบการณ์ หรือทุก ๆ อย่าง ที่เด็กหรือผู้เรียนได้รับจากโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้น ๆ ตามจุดประสงค์ที่ทางโรงเรียน หรือสถานศึกษาได้ตั้งไว้

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตของเด็ก นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดให้ตามปกติ รวมทั้งการจัดบริการด้านๆ ซึ่งเป็นการจัดบริการพิเศษได้แก่ การจัดโภชนาการ การตรวจสุขภาพ การสอนซ่อมเสริม และการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ ได้แก่ การสอนคอมพิวเตอร์ ดนตรี ศิลปะและนาฏศิลป์

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การวางแผนดำเนินการ การจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก รวมถึงการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเขียน การคิดคำนวณและการแก้ปัญหา การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัย

2.4 ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก อาทิ การจัดตกแต่งห้องเรียน การจัดมุมเสริมประสบการณ์ การจัดสื่อวัสดุอุปกรณ์เครื่องเล่นต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ห้องน้ำห้องส้วม เป็นต้น

2.5 ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน หมายถึง การติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง การให้และรับข้อมูล การรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ความช่วยเหลือเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาของเด็กที่ดีขึ้น ได้แก่

- การจัดประชุม เพื่อให้ได้รับทราบ และมีความเข้าใจนโยบายของโรงเรียนร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
- การเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในด้านต่าง ๆ
- การเชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียน เชิญมาเป็นอาสาสมัครในงานด้านต่าง ๆ
- การขอความช่วยเหลือตามความจำเป็น ตามวาระและโอกาสต่าง ๆ
- การเปิดโอกาสให้ครูไปเยี่ยมบ้าน
- การรับทราบการดำเนินการของโรงเรียนจากจดหมายหรือแผ่นพับ
- การปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และปฏิสัมพันธ์ทางครูกับผู้ปกครอง

3. สถานภาพของผู้ปกครอง หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง หรือผู้รับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยมีเด็กที่รับผิดชอบกำลังศึกษาอยู่ในระดับปฐมวัย โรงเรียนสอนภาษาจีน ประกอบด้วย

3.1 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- ระดับต่ำ ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา
ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
- ระดับกลาง ได้แก่ ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา
- ระดับสูง ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

3.2 ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพต่อเดือนที่กำหนดเป็นรายได้ของครอบครัว แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

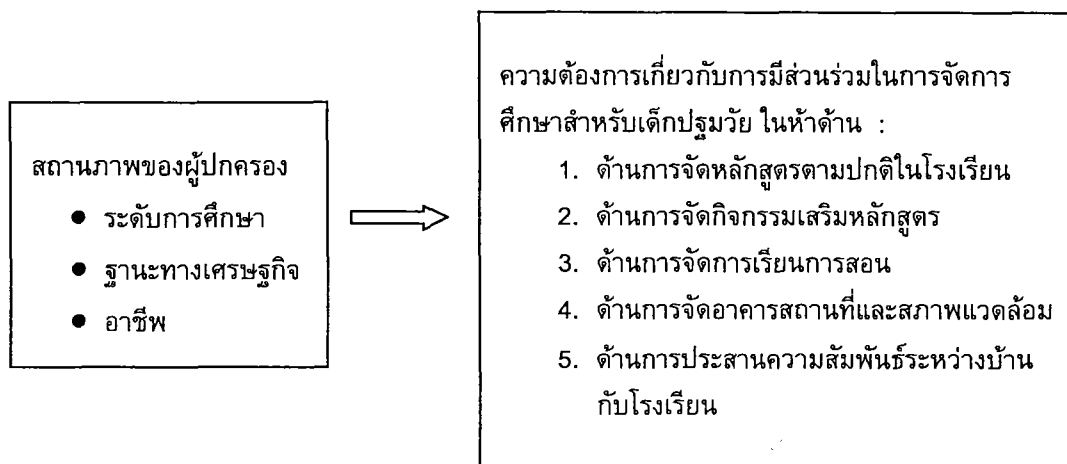
- น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท
- 5,001 - 7,500 บาท
- 7,501 - 10,000 บาท
- มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป

3.3 อาชีพ หมายถึง อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครองเด็กระดับปฐมวัย ที่ทำรายได้หลักให้กับครอบครัว แบ่งเป็น

- รับราชการ
- รัฐวิสาหกิจ
- รับจ้าง
- ธุรกิจส่วนตัว (เจ้าของกิจการ การค้าขายปลีก การค้าขายย่อย และอื่น ๆ)

6. ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือผู้อุปการะ ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนแก่เด็กอย่างใกล้ชิดที่บ้าน โดยเป็นผู้ปกครองของเด็กระดับปฐมวัย ที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนสอนภาษาจีน ส่วนกลางในเขตกรุงเทพมหานคร ในที่นี้ถือว่าเด็ก 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน มีความแตกต่างกันดังนี้

1. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.2 การจัดหลักสูตร
 - 1.2.1 การจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน
 - 1.2.2 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 1.3 การจัดการเรียนการสอน
 - 1.4 การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 - 1.5 การประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
 - 2.1 ความต้องการของมนุษย์
 - 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
 - 2.3 การจำแนกความต้องการ
 - 2.4 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 2.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการศึกษา
 - 2.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน
 - 2.7 บทบาทของผู้มีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ทุกฝ่ายจะได้รับ
 - 2.8 บทบาทของผู้ปกครอง และชุมชน ตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
 - 2.9 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

1.1 ความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

วัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและบุคลิกภาพ เป็นวัยที่เรียกว่า ช่วงแห่งพลังการเจริญเติบโตองงามสำหรับชีวิต แตกต่างจากวัยอื่น ๆ ในช่วงชีวิตของความเป็นมนุษย์ (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2538 : 8)

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเด็กในระดับปฐมวัยนี้ จะมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาต่าง ๆ ให้เด็กได้มีพัฒนาการเจริญเติบโตเต็มตามศักยภาพของแต่ละคนต่อไป

โจน เฮนดริค (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2538 : 8 ; อ้างอิงจาก Joanne Hendrick. 1984 : 8) ได้กล่าวว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ควรสอน ควรกระตุ้น และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก ให้เจริญเติบโตไปพร้อม ๆ กัน โดยยึดหลักว่า เด็กคือใคร และเด็กต้องการอะไร ซึ่งการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น พื้นฐานสำคัญควรยึดหลัก ดังต่อไปนี้

1. เด็กมีพัฒนาการทุกขั้นตอน ดังนั้น ควรจัดเตรียมการจัดการศึกษาให้เหมาะกับระดับนั้น
2. เพิ่มความสามารถในการพัฒนาเด็ก เน้นให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง
3. พัฒนาการทางด้านร่างกายและอารมณ์ให้ต้อยเสมอ เด็กเรียนรู้ด้วยกระบวนการเช่น การปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมประสบการณ์กับบุคคลและทำกิจกรรมต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้อย่างอิสระโดยผ่านการเล่น มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง
4. เด็กต้องการเวลาที่จะเป็นเด็ก ดังนั้น ไม่ควรกดดัน หรือเร่งให้เด็กมีความสามารถเท่ากับเด็กระดับประถมศึกษา

เคนส์ (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2537 ; อ้างอิงจาก Katz) เป็นอีกผู้หนึ่งที่สนับสนุนว่าหลักในการจัดการศึกษา ควรยึดขอบข่ายของการตอบคำถามที่ว่า "เด็กต้องการอะไร" เคนส์ เสนอว่า พื้นฐานความต้องการของเด็กนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใหญ่ต้องรู้ว่ามียะไรบ้าง และจะตอบสนองอย่างไร จึงจะพัฒนาเด็กอย่างได้ผล โดยยึดหลักคือ "กฎแห่งผลที่ดีที่สุด" ซึ่งกระทำได้โดยการให้คิดว่าการให้ประสบการณ์ต่าง ๆ แก่เด็กในด้านต่าง ๆ เช่น ความเอาใจใส่ ความรัก การกระตุ้น ความเป็นอิสระ ความแปลกใหม่ และการมีสิทธิเลือกทำกิจกรรม สิ่งเหล่านี้ควรให้จำนวนตอบสนองแก่เด็กที่เพียงพอ และมีความดีในการทำ เขากล่าวต่อไปว่าควรตั้งคำถาม ถามว่าสิ่งที่เด็กต้องการนั้นมีอะไรบ้าง และสามารถพัฒนาทุกส่วนนี้ได้หมด ซึ่งขอบข่ายการจัดประสบการณ์ ให้กับเด็กควรครอบคลุมดังหัวข้อต่อไปนี้

1. เด็กต้องการความรู้สึกลดภัยอย่างแท้จริง ในส่วนความต้องการที่พัฒนาตัวเด็กในระยะนี้เน้นความรู้สึกผูกพันอย่างมั่นคง ไม่ใช่เพียงแต่ผู้ใหญ่ให้ความอบอุ่นเท่านั้น แต่ต้องให้ความปลอดภัย หรือความมั่นคงแก่เด็ก
2. เด็กทุกคนต้องการความเพียงพอ หรือความสามารถที่จะทำ ไม่ใช่การล้นมาก หรือการเกินเกินไป ควรเสริมสร้างเด็กให้มีความคิดเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นคนดี โดยคิดคำนึงนั้นให้อยู่ในขอบเขตที่เพียงพอ ไม่ใช่ว่าตัวเองมีความดีเกินความจริง

3. เด็กทุกคนมีความรู้สึก หรือประสบการณ์เกี่ยวกับชีวิตของเขาในทางที่ดีว่า ชีวิตมีคุณค่า ความพอใจอย่างมีเหตุผล ความสนใจ ความแท้จริง ดังนั้น ควรทำในสิ่งที่เด็กรู้สึกว่าการมีชีวิตของเขาเป็นความจริง ความแท้จริง ชีวิตมีค่า และมีความพอใจ ไม่ว่าเด็กจะอยู่ในบ้านหรือโรงเรียน

4. เด็กต้องการให้ผู้ใหญ่หรือเพื่อนเด็กอื่น ๆ ร่วมให้เขาต้องตัดสินใจด้วยประสบการณ์ตนเอง ไม่ควบคุมเด็กทุกด้าน ปลดปล่อยให้เรียนรู้ และตัดสินใจที่จะกระทำกิจกรรมอะไรด้วยตนเอง

5. เด็กต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับเด็กว่า มีอำนาจในตัวเขาเอง ในเรื่องของการมีประสบการณ์ ที่กว้างขึ้น ความรู้และความฉลาด

6. เด็กต้องการผลที่ดีที่สุด จากการตอบสนองกลับจากผู้ใหญ่และเพื่อน ๆ ซึ่งคุณสมบัติที่ควรให้แก่เด็กนั้น ได้แก่ ความสามารถ ความซื่อสัตย์ ความใจดี เมตตา การยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น เด็กต้องการความสัมพันธ์หรือประสบการณ์กับผู้ใหญ่ ผู้ซึ่งเต็มใจทำในสิ่งที่ดีมีค่าและการดูแลรักษาอย่างมีค่า

ความต้องการทั้ง 6 ประการที่กล่าวนี้ ควรเป็นหลักของความรับผิดชอบที่ผู้ใหญ่ควรจัดให้เด็ก สำหรับชีวิตที่มีคุณค่าแก่เด็กทุกคน ดังนั้น จึงเป็นความหมายอย่างลึกซึ้ง เพราะการจัดแนวประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยถือเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2538 : 8 - 9)

เปสตาโลซซี (นิตยา ประพฤติกิจ. 2539 : 9 ; อ้างอิงจาก Pestalozzi) กล่าวว่า การศึกษา ต้องเป็นไปตามธรรมชาติ และเป็นการพัฒนาตนเอง การสอนให้มีความเมตตากรุณาต่อกัน ย่อมมีคุณค่า กว่าการสอนให้คนมีความรู้เพียงอย่างเดียว การสอนต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ได้ลงมือค้นคว้าด้วยตนเอง และเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัส

ฟร็อบเอล (นิตยา ประพฤติกิจ. 2539 : 9 ; อ้างอิงจาก Froebel) กล่าวว่า การศึกษาระดับปฐมวัยมีความสำคัญที่สุดในการปฏิรูปการศึกษา ครูควรส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และดูแลเอาใจใส่เด็ก กิจกรรมที่จะต้องเหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของเด็ก การสอนจะต้องอาศัยเครื่องมือที่สร้างขึ้นต่าง ๆ

มอนเตสซอรี (นิตยา ประพฤติกิจ. 2539 : 10 ; อ้างอิงจาก Montessori) กล่าวว่า เด็กมีความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงควรมีเสรีภาพที่จะเลือกทำกิจกรรมใด ๆ ตามความพร้อมและความสนใจของเด็ก และรับผิดชอบต่องานของตนเอง ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะเวลาที่เด็กต้องการ สุขภาพอนามัยเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเด็ก ครูจะต้องหมั่นตรวจตราดูแลสุขภาพของเด็ก

NAYEC ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ของรัฐบาลอเมริกา ซึ่งย่อมาจากคำเต็มว่า National Association for the Education of Young Children กล่าวถึงหลักการสำคัญที่เป็นแนวทางกำหนดจุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่ NAYEC เน้นนั้น (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 3538 : 9 - 10 ; อ้างอิงจาก NEYAC. 1987) เป็นการที่ครูนำความรู้ทางด้านพัฒนาการเด็ก มาจัดกิจกรรมวัสดุ อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับอายุของเด็ก และใช้ความรู้เพื่อเชื่อมโยง ความแตกต่าง ความเจริญเติบโต ความสนใจ ประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อที่จะจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน การเล่นของเด็กทำให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยให้เด็กมีความก้าวหน้า และมีพัฒนาการที่ต่อเนื่องเป็นสำคัญ เสริมสร้างสติปัญญา สังคม อารมณ์และร่างกาย ให้เจริญเติบโต ดังนั้น ควรให้เด็กเป็นผู้ริเริ่ม เด็กเป็นผู้บอกความต้องการ และครูเป็นผู้สนับสนุนการเล่น (การเล่นของเด็ก) สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนเสริมสร้างให้เด็กปฏิบัติ ได้มีพัฒนาการที่เหมาะสม นอกจากนี้ NAYEC ได้ตั้งเกณฑ์เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ ที่มีขอบข่ายสำคัญ คลอบคลุม 5 หัวข้อใหญ่ คือ แนวการจัดประสบการณ์โดยทั่วไป ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน การประเมินพัฒนาการเด็ก และคุณภาพของครู

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังนี้คือ

1. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อที่จะส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ วิธีการจึงไม่เป็นไปตามระบบการจัด และการใช้หลักสูตรเหมือนระดับอื่น จึงเรียกหลักสูตรว่าเป็นแนวการจัดประสบการณ์
3. แนวการจัดประสบการณ์ เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้กับเด็กระดับปฐมวัย เพื่อให้พัฒนาครบทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงความสามารถของเด็กในแต่ละช่วงอายุเป็นหลัก มิใช่มุ่งจะให้อ่านเขียน
4. ขอบข่าย และเนื้อหาสาระ ในแนวการจัดประสบการณ์ไม่ได้แบ่งเป็นวิชา รายวิชา แต่มีลักษณะเป็นการจัดรวมกันเป็นหน่วยการสอน ลำดับความยากง่ายของแต่ละประสบการณ์
5. จัดประสบการณ์ในรูปกิจกรรม เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง

ดังนั้น การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นจุดต่อเนื่องระหว่างบ้านกับโรงเรียน และเป็นภาระกิจที่ต้องทำร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครู จะขาดฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาของเด็กได้เป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (โชติรส โสภณมณี. 2543 : 29) ขณะเดียวกันโรงเรียนอนุบาล หรือสถานศึกษาระดับปฐมวัย เป็นจุดแรกที่เด็กได้มีโอกาสสัมผัสเมื่อเข้าสู่ระบบการศึกษา หากเด็กได้รับประสบการณ์ที่ดีงาม และมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน ก็จะทำให้เด็กประสบความสำเร็จด้านการเรียน ประสบความสำเร็จในชีวิต และในที่สุดก็จะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไปในอนาคต

1.2 การจัดหลักสูตร

หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2541 : 35)

หลักสูตรและแนวการจัดโรงเรียนในปัจจุบัน ได้รับการพัฒนามาโดยตลอด แนวคิดส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากประเทศแถบตะวันตกและสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้เพราะได้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัย และมีการเผยแพร่แนวคิดวิธีการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย (นิตยา ประพฤติกิจ. 2539 : 9 - 10)

สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย นิยมใช้คำว่า "แนวการจัดประสบการณ์" แทนคำว่า "หลักสูตร" ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับนี้มีความแตกต่างจากระดับประถมศึกษา คือ ไม่ได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ และอีกประการหนึ่ง การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้นมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกัน เนื่องจากหลักสูตรประถมศึกษานั้นถือว่า เป็นการศึกษา จึงเป็นการจัดการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน ให้คงสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ สามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัย แต่ในระดับปฐมวัยนั้นเป็นการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้ยังเป็นการปูพื้นฐานที่จะเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำว่า หลักสูตร ที่นำไปใช้กับการจัดการศึกษาทุกระดับย่อมทำให้มีความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร หรือแนวการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยมากยิ่งขึ้น เพราะจะทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพรวม หรือโครงของการจัดการศึกษาระดับนั้น ๆ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า หลักสูตร ต่างทัศนะกัน ดังนี้ (สิริมา ภิญโญณัดพงษ์. 2538 : 56 - 57)

บริเวอร์ (สิริมา ภิญโญนัตพงษ์. 2538 : 56 ; อ้างอิงจาก Brewer. 1992 : 130) ให้ความหมายว่า ประสพการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน การวางแผนการเรียนรู้ รายการหรือหัวข้อ ที่จัดให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้

○ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523) ให้ความหมายของคำว่า หลักสูตร คือ ประสพการณ์ทั้งหลายที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ และการพัฒนาตนเองในทิศทางที่โรงเรียนปรารถนา หลักสูตรที่ดีต้องตอบสนองความสนใจของผู้เรียน อันสอดคล้องกับความต้องการของชีวิตที่เหมาะสมที่สุด ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ทางการศึกษา การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม สภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สภาพการเมืองการปกครอง สภาพทางด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมและคุณธรรม

เยาวพา เดชะคุปต์ (2536 : 12 ; อ้างอิงจาก ราศี ทองสวัสดิ์. 2537) ได้สรุป ความหมายของหลักสูตรว่า

1. ความหมายกว้าง หลักสูตร คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในตัวเด็กในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งหมายรวมถึงโรงเรียน ชั้นเรียน อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนต่าง ๆ เพื่อน กิจกรรมเสริมหลักสูตร สนามเด็กเล่น วิธีสอน กิจกรรม การวางแผน หนังสือ ความสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ครู เพื่อนบ้าน ฯลฯ รวมทั้งบรรยากาศต่าง ๆ ที่ครูสามารถจัดขึ้น เพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาตามที่ต้องการ

2. ความหมายแคบ หมายถึง การจัดโปรแกรมการศึกษาที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาวิชา และการจัดประสพการณ์

จากความหมายของหลักสูตรที่แตกต่างกันนั้น พอจะสรุปได้ว่านักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ใน 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529 : 512)

1. หลักสูตร คือ แผนการจัดประสพการณ์ ให้กับนักเรียนในชั้นเรียน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. หลักสูตร เป็นการอธิบายถึงลักษณะของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2.1 การจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน

สำหรับในระดับปฐมวัยศึกษานั้น เนื่องจากการศึกษาก่อนภาคบังคับ การที่จะจัดทำหลักสูตรให้แน่ชัดตายตัวเป็นหนึ่งเดียวกัน ให้ทุกสถานศึกษาปฐมวัยได้ใช้ ยังไม่ได้มีการกำหนดเป็นทางการไว้แน่นอน แต่หน่วยงานของรัฐบาลคือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน โดยใช้คำว่า "แนวการจัดประสพการณ์" และได้มีการจัดทำหลักสูตรเป็นรูปเล่มเรียกว่า "แนวการจัดประสพการณ์ระดับก่อนปฐมวัยศึกษา" (สิริมา ภิญโญนัตพงษ์. 2538 : บทความนำ)

ฮาาสส์ (สิริมา ภิญโญนัตพงษ์. 2538 : 57 – 59 ; อ้างอิงจาก Hass. 1982) กล่าวว่า การกำหนดการสร้างหลักสูตร มีองค์ประกอบอยู่ 4 ข้อ คือ

1. ข้อบังคับของสังคม คือ สิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม ที่มีลักษณะความเป็นหนึ่งเดียวกัน ความแตกต่าง ความกดดัน การเปลี่ยนแปลง ความเป็นไปของประเพณี วัฒนธรรม หลักสูตรจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นความเคลื่อนไหวในสังคมนั้น ๆ เป็นจุดเริ่มต้น

ความรู้เรื่องพัฒนาการมนุษย์ในการจัดหลักสูตรจะต้องพิจารณาเรื่องพัฒนาการมนุษย์มาเป็นพื้นฐานในการจัดประสพการณ์ให้เหมาะสม

2. วิธีการเรียนรู้ การจะจัดหลักสูตรการศึกษาให้แก่ผู้เรียนแต่ละระดับ ความรู้เกี่ยวกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดให้เหมาะสมกับความแตกต่างของวัยเด็กแต่ละคน

3. เนื้อหาความรู้กับสติปัญญา เป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดแนวประสบการณ์ เด็ก ๆ สามารถรับรู้ข้อมูลและถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างไร ควรมีวิธีการจัดหลาย ๆ แบบ เพื่อให้เหมาะสมกับความแตกต่างด้านสติปัญญาของเด็กแต่ละคน

๐๘ ส่วน สุนน อมรวิวัฒน์ (2530 : 92 - 93) กล่าวว่า พื้นฐานที่จำเป็นในการสร้างหลักสูตร นั้น มีพื้นฐานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. พื้นฐานทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม เป็นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น ความเคลื่อนไหว ปรากฏการณ์ ปัญหาความต้องการ ความยากจน อาชีพ รายได้ แนวความคิด สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี ความล้าหลัง ความก้าวหน้า การพัฒนา ช่องว่างของชีวิตความเป็นอยู่ ฯลฯ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การพัฒนาถึงจุดหมาย เป้าหมายของหลักสูตรมีทิศทางที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

2. พัฒนาการของผู้เรียน การรู้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้เรียน และคุณสมบัติทั่ว ๆ ไป เช่น พื้นความรู้ วัย เพศ ความสนใจ จะช่วยให้การจัดหลักสูตรเป็นไปได้อย่างตรงกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนได้อย่างดีขึ้น ตัวอย่างเช่น การจัดหลักสูตรให้กับผู้เรียนวัย 8 - 10 ปี ย่อมจะต้องต่างจากการจัดหลักสูตรให้กับเด็กวัย 18 - 25 ปี

3. ประวัติการศึกษา ในการสร้างหลักสูตร ผู้สร้างควรจะได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของการจัดการศึกษาของประชากรด้วย เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างหลักสูตร ควรรู้ประวัติความเป็นมาตั้งแต่เริ่มแรกว่า เป็นการศึกษาแบบวิชาเรียน ก่อนที่จะมีการจัดการศึกษาวิชาหนังสือตามวัดวาอารามแล้ว จึงมีการจัดการศึกษาเพื่อทวาราษฎร์ การศึกษาภาคบังคับ และกลายมาเป็นการผสมผสานรูปแบบของการจัดการศึกษาวิชาหนังสือและวิชาชีพ เป็นต้น

4. พื้นฐานทางด้านปรัชญา ทางการศึกษา และทฤษฎีทางด้านจิตวิทยา พื้นฐานทางด้านปรัชญา หรืออุดมการณ์ที่สังคมยึดถือ จะเป็นตัวสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ในหลักสูตร เช่น ถ้าปรัชญานั้นอยู่ในค่าย Progressive ลักษณะของหลักสูตรจะเน้นไปที่ความสนใจ และความต้องการของนักเรียนเป็นหลัก ถ้าเน้นปรัชญาค่าย Essentialist ก็จะมีจุดมุ่งความสำคัญไปที่เนื้อหาความรู้และวิทยาการที่สร้างสมมา ตลอดจนการถ่ายทอดวัฒนธรรมเหล่านี้ จำเป็นในการสร้างหลักสูตร เพราะทฤษฎีการศึกษาจะบอกให้รู้ว่าสร้างจุดมุ่งหมายอย่างไร จะกำหนดเนื้อหาอย่างไร จึงจะเป็นสัดส่วนในระหว่าง พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ในการจัดเนื้อหานั้นควรจะอยู่ในรูปแบบใด เช่น จากง่ายไปยาก หรือตามลำดับเหตุการณ์ หรือตามลำดับความคิด และยังช่วยกำหนดด้วยว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นควรทำอย่างไร

กรมวิชาการ (2540 : 31 - 34) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรก่อนประถมศึกษาเพื่อให้เด็กอายุ 3 - 6 ปี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. มีสุขภาพดี เจริญเติบโตตามวัยและมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม
2. ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. ร่าเริง แจ่มใส มีความสุข และความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
4. มีคุณธรรมและจริยธรรม มีวินัยในตนเอง และความรับผิดชอบ

5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับสภาพและวัย
6. อยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และความเป็นไทย
8. ใช้ภาษาในการสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
9. มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
10. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

โคลเบอร์ก (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2537 : 11 – 15 ; อ้างอิงจาก Kohlberg. 1968) เป็นนักทฤษฎีที่เน้นเรื่องความสำคัญของเด็กปฐมวัย เห็นความสำคัญว่าแนวการจัดประสบการณ์ในระดับนี้ ควรมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดจากโปรแกรมการศึกษาระดับอื่น เขาเสนอว่าทฤษฎีที่นำมาใช้ในระดับปฐมวัยนี้ ควรครอบคลุมถึง ทฤษฎีด้านบุคลิกภาพ ทฤษฎีด้านพฤติกรรมนิยม และทฤษฎีด้านพัฒนาการทางสติปัญญา เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องทั้งในด้านการพัฒนาเด็ก และความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร อีกทั้งสอดคล้องกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้วยเหตุนี้ในการพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนที่รอบคอบ มีกระบวนการดำเนินงานที่เหมาะสม และควรจะต้องเลือกบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง เช่น ครูและผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรตั้งแต่ต้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของเด็ก และผู้ปกครองจะได้เข้าใจร่วมกันอย่างถูกต้อง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529 : 513)

จะเห็นได้ว่า หลักสูตร หรือแนวการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยนั้น มีความสำคัญมากในการใช้เป็นแนวทางที่จะพัฒนาเด็กเพื่อให้บรรลุผลตามที่วางไว้ เพราะหลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความเหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

1.2.2 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่จัด และดำเนินการโดยนักเรียน ภายใต้การควบคุมดูแลของสถานศึกษา เพื่อสนองความถนัด ความสนใจ และส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน นอกเหนือจากที่ได้จัดไว้ในหลักสูตรปกติ ไม่มีการคิดหน่วยกิตหรือคะแนนทางวิชาการ และผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้นด้วยความสมัครใจ (ชาญชัย ศรีไสยเพชร. 2531 : 5)

กิจกรรมเสริมหลักสูตร มีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น กิจกรรมพิเศษ กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมพิเศษ เป็นต้น ส่วนในภาษาอังกฤษนั้นมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันเช่น Extra Curricular activities, Semi - Curriculum, Student - Activities เป็นต้น (จิตรรัตน์ โพธิ์มามกะ. 2523 : 1)

สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น การจัดกิจกรรมพิเศษ หรือการจัดบริการต่าง ๆ ให้กับเด็กปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๆ ในระดับนี้ บริการต่าง ๆ ที่จัดให้กับเด็กได้แก่ บริการอาหารว่างและอาหารกลางวัน บริการสุขภาพอนามัย เช่น การตรวจฟัน การตรวจร่างกาย โครงการทางด้านส่งเสริมนันทนาการ โครงการชมรมหรือสมาคมผู้ปกครอง โครงการห้องสมุด หรือสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2538 : 121)

การจัดบริการและสวัสดิการต่าง ๆ สำหรับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางร่างกาย และจิตใจให้เหมาะสมกับวัย มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2542 : 23 - 24)

1. การจัด / บริการโภชนาการ และสุขาภิบาลที่ถูกสุขลักษณะ และเพียงพอ เช่น มีน้ำดื่ม น้ำใช้ อาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่สะอาด ถูกหลักอนามัยและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

2. การจัดสันตนาการและบริการตรวจสุขภาพอย่างทั่วถึง เช่น เด็กนักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพหรือภูมิคุ้มกันโดยแพทย์หรือสาธารณสุขอย่างเหมาะสมกับวัย และมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมให้เหมาะสมกับวัย เช่น

- งานอดิเรกยามว่างเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ
- การเล่น / ชม เช่น เกม และกีฬาสมัครเล่น
- การเล่นดนตรี / แต่งเพลง / ร้องเพลง และกิจกรรมเคลื่อนไหวเข้าจังหวะ
- การเล่นเกมและการแสดงต่าง ๆ
- กิจกรรมสื่อความหมาย เช่น การฟัง พูด อ่าน เขียน
- กิจกรรมพัฒนาการศึกษา เช่น ท่องเที่ยว ค่ายพักแรม ทัศนศึกษา
- กิจกรรมพิเศษในโอกาสสำคัญตามขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ

3. มีการจัดระบบรักษาความปลอดภัย เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและชุมชน มีการจัดสวัสดิการ / ความช่วยเหลือที่เอื้ออำนวยให้นักเรียน ที่มีความจำเป็นได้มีโอกาสได้เรียนอย่างเต็มที่ เช่น ทุนการศึกษา ทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ยกเว้นค่าธรรมเนียมการเรียน และทุนอาหารกลางวัน เป็นต้น มีการจัดบริการแนะแนวทุกด้านอย่างทั่วถึงและเป็นระบบ

ซึ่งในการจัดบริการด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

1. การจัดบริการพิเศษในโรงเรียน ได้แก่

- การจัดบริการด้านอาหารหรือโภชนาการ

งานด้านอาหาร เป็นงานที่สถานศึกษาปฐมวัยจะต้องจัดบริการให้แก่เด็ก การให้บริการอาหารจัดได้ทั้งช่วงเวลาเช้า กลางวัน และบ่าย โดยสามารถจัดได้หลายรูปแบบโดยเลือกจัดตามความเหมาะสมของสภาพการณ์ของโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพ บริการด้านความสะดวก สร้างนิสัยการกินที่ดีและให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ (อารมณ์ สุวรรณพาน. 2537 : 234)

ปราณี แก้วเจริญ (2533 : 160 - 161) กล่าวถึงหลักการจัดอาหารให้เด็กปฐมวัยในส่วนของการกำหนดรายการอาหารว่า สิ่งที่ต้องคำนึงประการหนึ่ง คือ ความต้องการของเด็กโดยได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณสมบัติของอาหารที่เด็กชอบดังต่อไปนี้

1. รูปร่าง และขนาด เด็กชอบอาหารที่แตกต่างกันหลายรูปแบบ ดักรับประทานง่าย เด็กชอบอาหารที่เป็นชิ้น อาจเป็นชิ้นเล็ก ๆ รูปไข่ รูปกลม รูปเหลี่ยม หรืออาหารที่ตัดเป็นชิ้นเสียบไม้

2. สี เด็กชอบอาหารที่มีสีต่าง ๆ เช่น สีเหลืองของฟักทอง สีเขียวของผัก สีแดงของซอสมะเขือเทศ ดังนั้นถ้าเป็นอาหารมากกว่า 1 รายการ ควรจัดรายการอาหารที่เข้ากันได้ ไม่ซ้ำกันจนเกินไป

3. ลักษณะของเนื้อ ลักษณะเนื้อของอาหารมีหลายลักษณะ เช่น อ่อนนุ่ม กรอบ เหลว ชุ่ม และเนื่องจากเด็กชอบความซ้ำซาก ดังนั้นในรายการอาหารเดียวกันจึงควรจัดให้มีหลายลักษณะ

4. รสชาติอาหาร เด็กชอบอาหารที่มีรสอร่อย และมีรสหวานมากกว่าเปรี้ยวหรือเค็ม

5. กลิ่น เด็กไม่ชอบอาหารที่มีกลิ่นฉุน เช่น หัวหอม ต้นหอม แต่ควรใส่ให้เด็กรับประทานบ้างเพื่อความเคยชิน

6. อุณหภูมิ ภูมิอากาศ และอุณหภูมิของอาหารมีอิทธิพลต่อความรู้สึกอยากอาหารของเด็ก ฉะนั้นเวลาที่อากาศร้อน จัดอาหารจำพวกเครื่องดื่มเย็น ๆ ถ้าเป็นช่วงที่อากาศหนาวควรหาอาหารหรือเครื่องดื่มอุ่น ๆ

วราภรณ์ รักวิจัย (2535 : 61 - 65) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องการอาหารถูกสัดส่วนและปริมาณที่เพียงพอ ดังนั้นนอกจากจะจัดอาหารที่มีคุณค่า คือ มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่แล้ว ควรให้เด็กได้รับประทานอาหารในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของร่างกายด้วย และที่สำคัญในเรื่องของความสะอาดก็ควรเน้นให้มาก เพราะแม้ว่าอาหารดีมีประโยชน์เพียงใด หากไม่สะอาดก็อาจทำให้เกิดโรคได้ เช่น โรคอุจจาระร่วง ฯลฯ

ดังนั้น ในการจัดอาหารให้กับเด็กในระดับปฐมวัย มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กมาก เพราะอาหารเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดสำหรับชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในระดับปฐมวัย เมื่อเกิดภาวะการขาดอาหารแล้ว สมอและร่างกายไม่สามารถทำงานได้เป็นปกติ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก จึงควรจัดหาอาหารที่มีคุณค่าเหมาะสมกับวัยของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์จากอาหารให้มากที่สุด

- การจัดการบริการด้านสุขภาพ

การบริการด้านสุขภาพ โรงเรียนควรจัดบริการให้กับเด็กเพื่อขจัดความเจ็บป่วย และส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพดี การบริการด้านสุขภาพอนามัยที่โรงเรียนควรจัดมีห้องพยาบาล การตรวจสุขภาพ ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง บริการน้ำสะอาด หรือบริการด้านทันตกรรม ตลอดจนให้ประสบการณ์ที่ดีแก่เด็กในด้านสุขภาพอนามัย เป็นการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการรักษาสุขภาพของเด็ก เพื่อเด็กจะได้นำความรู้และประสบการณ์ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ (อารมณ สุวรรณपाल. 2537 : 235)

- การจัดบริการด้านความปลอดภัย

ความปลอดภัยของเด็กปฐมวัยในโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนต้องให้บริการ และขจัดอันตรายแก่เด็กที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกขณะ ตั้งแต่เด็กเดินทางมาโรงเรียน อยู่ในโรงเรียน และออกจากโรงเรียนสู่บ้าน ดังนั้นการดำเนินด้านต่าง ๆ ในเรื่องความปลอดภัยของเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญ มีความรัดกุม และถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติ เช่น กำหนดให้มีกฎระเบียบ เรื่องความปลอดภัยในอาคารโรงเรียน ดูแลความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัยของเครื่องเล่นสนาม การจราจรภายในโรงเรียน การติดต่อสื่อสารเมื่อเกิดเหตุการณ์เฉพาะหน้า เป็นต้น (อารมณ สุวรรณपाल. 2537 : 236)

นอกจากนั้น สิ่งที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียนก็คือ มีแนวปฏิบัติและผู้รับผิดชอบดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียน บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2542 : 24) ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน อาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการขจัดอันตราย และป้องกันอุบัติเหตุอันจะนำความเสียหายมาสู่ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน

ดังนั้น ในการจัดบริการด้านสุขภาพและความปลอดภัยของเด็กในโรงเรียน เป็นสิ่งที่โรงเรียนควรคำนึงถึงให้มากที่สุด เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นการดูแลเอาใจใส่ต่อสุขภาพอนามัย การตรวจสุขภาพ ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง หรือความปลอดภัยจากอุปกรณ์เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น ความมั่นคงแข็งแรงในอาคารสถานที่ โรงเรียนควรจัดบริการให้เด็กอย่างดีที่สุด

2. การจัดกิจกรรมบริการส่งเสริมความสามารถพิเศษในโรงเรียน ได้แก่

- การสอนคอมพิวเตอร์

โลกปัจจุบันมีความก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีใหม่ ๆ และคอมพิวเตอร์เข้ามา มีบทบาทกับชีวิตเรามากขึ้น ดังนั้นสิ่งที่เด็กยุคใหม่ในปัจจุบันจะขาดไม่ได้ก็คือ ความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ (ฟิวเจอร์คิดส์. 2542 : 1)

เนื่องจากคอมพิวเตอร์ ในปัจจุบันมีความสามารถมากมาย โดยเฉพาะการมีเครื่องเล่น CD หรือ CD Drive ซึ่งสามารถใช้แผ่น CD - ROM เป็นสื่อในการเรียนการสอนได้ โดย CD - ROM มีทั้งของไทยและของจากต่างประเทศ โดย CD - ROM เป็นมิติใหม่ของการเรียนเสริมความรู้ให้กับเด็กในรูปแบบของการเรียนมัลติมีเดีย ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา ภาพและเสียง ช่วยเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น น่าสนใจ ชวนติดตาม มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ เสริมทักษะทางวิชาการความคิดและไหวพริบ (โชติรส โสภณมณี. 2543 : 46)

- การสอนดนตรี

โลกของเด็กเป็นโลกของดนตรี ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในอริยาบทใด หรือในระหว่างการดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ และชมภาพยนตร์ มักจะมีดนตรีอยู่ด้วยเสมอ ประสบการณ์ทางดนตรี จึงควรเป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการชีวิตของเด็ก ที่ทางโรงเรียนควรจัดให้มีขึ้นอย่างผสมผสาน กับการจัดประสบการณ์อื่นของชีวิต ดนตรีและเพลงมีคุณค่าหลายประการ ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี ช่วยหล่อหลอมใจของเด็กที่ก้าวร้าวให้เป็นคนนุ่มนวลยิ่งขึ้น ช่วยพัฒนาสุนทราภรณ์และความเจริญเติบโตของร่างกาย เปิดโอกาสให้เด็กได้ฟัง ร้องรำ และเล่นดนตรีต่าง ๆ และสร้างความชื่นชมทางดนตรีให้แก่เด็กระดับปฐมวัย (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2537 : 170)

นิตยา ประพฤติกิจ (2539 : 142) กล่าวว่า "ดนตรี เป็นรูปแบบของศิลปะอย่างหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างให้เด็กได้แสดงออก..."

นอกจากนั้น เด็กบางคนมีความต้องการ และพอใจที่จะแสดงความรู้สึทางด้านดนตรี ด้วยการร้องเพลงออกมา หรือทำให้เกิดเสียงดนตรี เด็กบางคนมีความต้องการ และพอใจที่จะแสดงความรู้สึทางด้านดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวออกมา เด็กบางคนมีความต้องการและพอใจจะแสดงความรู้สึทางด้านดนตรี ด้วยการฟังอย่างเพลิดเพลิน หรือดูลีลาการเคลื่อนไหวของผู้อื่น ตามจังหวะดนตรี (ลัดดา นิละมณี. 2531 : 149)

ดังนั้น โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ ตามความสนใจของเด็กโดยมีทั้งดนตรีไทย และดนตรีสากล ให้เด็กสามารถเลือกเรียนได้ตามความพอใจ และความสนใจของตนเอง นอกจากนั้นยังทำให้เด็กได้รับความสุนทรีภาพทางอารมณ์ ซึ่งเมื่อเด็กอารมณ์ดีก็จะทำให้เด็กเป็นคนอ่อนโยน มีกิจกรรมร่าเริง สุขภาพเรียบร้อย และในที่สุดสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้เป็นอย่างดี

- การสอนนาฏศิลป์

การสอนนาฏศิลป์ในโรงเรียน จัดออกเป็น 2 ประเภท คือ นาฏศิลป์ไทย และนาฏศิลป์สากล การสอนนาฏศิลป์จัดได้ว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงความรู้สึทางด้านดนตรี ด้วยการเคลื่อนไหว อีกทั้งยังเป็นการฝึกทักษะทางการแสดงออก การได้ออกกำลังกายทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก และยังเป็นการปลูกฝังให้เด็กได้รู้จักศิลปะวัฒนธรรม และวัฒนธรรมสากล

ดังนั้น การสอนนาฏศิลป์สำหรับเด็กปฐมวัย จึงเป็นการจัดเพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษในการแสดงออกของเด็ก และเป็นการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อศิลปะวัฒนธรรมไทย ควบคู่ไปกับวัฒนธรรมสากลตั้งแต่ในวัยเด็ก

1.3 การจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่ง ในการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการพัฒนา และส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน (โชติรส. 2543 : 35)

การจัดการเรียนการสอนหมายถึง การจัดประสบการณ์ที่มุ่งเสริมสร้างพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้เหมาะสมกับวัย ตามความต้องการและความสนใจของเด็กในวัยนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2535 : 9)

สำหรับแนวการจัดประสบการณ์ก็คือ แนวการจัดประสบการณ์ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กระดับปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน โดยจะคำนึงถึงความสามารถของเด็กในแต่ละช่วงอายุเป็นหลัก ขอบข่ายและเนื้อหาสาระในแนวการจัดประสบการณ์ไม่ได้แบ่งเป็นรายวิชา แต่มีลักษณะเป็นการรวมกันในรูปแบบของหน่วยการสอน โดยที่มีลำดับความยากง่าย

นักการศึกษาปฐมวัยตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน อาทิ John Locke, Rousseau, Pestalossi, Montessori, Piaget และ Erikson นักการศึกษากลุ่ม Neo-Humanism และกลุ่ม Waldorf จะมีแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก และการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กที่ค่อนข้างสอดคล้องกัน คือ (ราตี ทองสวัสดิ์. 2537 : 182)

1. เด็กมีความแตกต่างกัน
2. การศึกษาระดับปฐมวัย จะต้องมุ่งให้เด็กได้พัฒนาทั้ง ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา
3. ไม่ควรเร่งให้เด็กเรียนรู้ทางวิชาการ เพราะจะทำให้มีผลเสียในระยะยาว
4. การศึกษาระดับปฐมวัยควรพัฒนาเด็กทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และรักการเรียน
5. เด็กควรมีโอกาสได้ฝึกการแก้ปัญหา ฝึกการตัดสินใจด้วยตนเอง และมีโอกาสได้สำรวจสภาพแวดล้อม
6. กิจกรรมประจำวันควรยืดหยุ่นได้
7. เด็กควรได้พัฒนาผ่านการเล่น การได้รับประสบการณ์ตรง และเด็กจะเรียนรู้ได้ดีผ่านการทดลอง และการลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง
8. สภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก
9. การจัดการศึกษาจะได้ผลดี ครูต้องได้รับการอบรมเรื่องการทำงานกับเด็ก วิธีการจัดกิจกรรมและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2537 : 28) กล่าวว่า กระบวนการในการพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์ จัดว่าเป็นวิธีการและขั้นตอนสำคัญ ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจากส่งผลให้การจัดประสบการณ์ถูกจัดได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องกับพัฒนาการ และหลักการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ ซึ่งกระบวนการในการวางแผนการจัดประสบการณ์ประกอบด้วย การจัดลำดับ การเลือก การสร้างความสมดุล และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหลาย ๆ ทั้งนี้เพื่อวางแผนจัดประสบการณ์ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 19) ได้ดำเนินการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์ และแผนการจัดประสบการณ์ระดับประถมศึกษา เพื่อให้ครูได้นำเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กระดับปฐมวัย โดยแผนการจัดประสบการณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยกิจกรรมที่ปรากฏในตารางกิจกรรมประจำวัน ได้แก่ การเคลื่อนไหว และจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เกมการศึกษา และกิจกรรมที่

ไม่ปรากฏในตารางกิจกรรมประจำวัน ได้แก่ การเล่านิทาน การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง ทักษะศึกษา การปฏิบัติการทดลอง และการเตรียมเด็กให้สงบ

ตอนที่ 2 แผนการจัดประสบการณ์ประกอบด้วย หน่วยการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดปี การศึกษาในแต่ละหน่วยจะมีรายละเอียดของจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล

ตอนที่ 3 รายประสบการณ์และเนื้อหาของแผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งจะกล่าวถึงพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้านของเด็ก ที่ปรากฏในแต่ละหน่วยประสบการณ์ จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนได้นำไปใช้ในการปรับหรือ สับเปลี่ยนหน่วยการจัดประสบการณ์ในระดับท้องถิ่น หรือโรงเรียน และสิ่งที่ควรคำนึงถึงเมื่อมีการสับเปลี่ยน หน่วยการจัดประสบการณ์ สิ่งที่ต้องคงไว้ตามเดิม คือ จุดประสงค์ทางคณิตศาสตร์ ทั้งนี้เพราะได้เรียงลำดับ ความยากง่ายแล้ว

การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และจะให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงควรเป็น ประสบการณ์ที่เด็กมีโอกาสพัฒนาทุกด้านพร้อมกัน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 15) ได้จัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการ ดังนี้

1. ประสบการณ์เพื่อพัฒนาด้านร่างกาย เป็นประสบการณ์ที่ช่วยให้เด็ก ได้พัฒนาสุขภาพ อนามัย กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
2. ประสบการณ์เพื่อพัฒนาด้าน อารมณ์ - จิตใจ เป็นประสบการณ์ที่ช่วยให้เด็กได้มีโอกาส แสดงออกถึงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
3. ประสบการณ์เพื่อพัฒนาด้านสังคม เป็นประสบการณ์ที่ช่วยฝึกให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวัน การเล่น และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น
4. ประสบการณ์เพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาเป็นประสบการณ์ที่ช่วยให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัส ทั้งห้า เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อม หรืออยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น ธรรมชาติ เหตุการณ์ต่าง ๆ หรือเรื่องราว ตามความสนใจ และความต้องการของเด็ก นอกจากนั้นเด็กยังมีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารอย่างเป็นธรรมชาติ มี โอกาสจินตนาการ แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาต่าง ๆ เหมาะสมกับวัย

คณะกรรมการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กระดับปฐมวัย (2539 : 32 - 34) ได้ กำหนดกิจกรรมหลักที่ควรจัดให้แก่เด็กเป็นประจำทุกวัน มีดังนี้

1. กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระ ตามมุมเล่น มุมประสบการณ์ และศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ภายในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุม ธรรมชาติ มุมหนังสือ เป็นต้น มุมต่าง ๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรี
2. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้ศิลปะหรือวิธีการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ เช่น การวาดภาพ การระบายสี การ พิมพ์ภาพ การปั้น การฉีก การตัด การปะ การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ ครูอาจเลือกจัดต่าง ๆ กัน วันละ 2 - 3 กิจกรรมทุกวัน ให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจ โดยครูจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อม ก่อนเด็กเล่นเสมอ
3. เกมการศึกษา เกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา การคิดของเด็ก ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อ เล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา มีกฎกติกาต่าง ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียว หรือสามารถเล่นเป็น กลุ่มก็ได้ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 3 - 6 ปี เช่น เกมจับคู่แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ ต่อภาพเหมือนหรือโดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ เกมต่อตามแบบ เกมร้อยลูกปัดตามแบบ ฯลฯ เกมการศึกษา

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ช่วยให้เด็กได้รู้จัก สังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่และระยะ

4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่อยู่ในวงกลม หรือกิจกรรมที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ซึ่งจัดให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิด และปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดในลักษณะต่าง ๆ เช่น สนทนา นิทาน สาธิต ทัศนศึกษา เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ฯลฯ

5. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นของเล่นประเภทลาก เช่น จูง เล่นทราย เล่นน้ำ ถีบจักรยาน 3 ล้อ เคลื่อนไหวข้ามเครื่องกีดขวางอย่างง่าย ๆ เล่นเกมต่าง ๆ การละเล่นพื้นบ้าน กิจกรรมนี้จะช่วยพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และการทำงานของประสาทสัมผัสของอวัยวะต่าง ๆ ในการเล่นกลางแจ้งนั้นเป็นการตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก ช่วยให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง อารมณ์จิตใจเบิกบาน สดชื่นแจ่มใส มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กและผู้ใหญ่ ทำให้รับทราบของการเล่นและการอยู่ร่วมกัน

6. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงหรือคำสั่ง ส่งเสริมด้านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ จังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบ เช่น เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ เคาะระฆังสามเหลี่ยม รำมะนา กลอง ฯลฯ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ อาจนำคำคล้องจอง การร้องเพลง การเคลื่อนไหว การเต้น การเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ มาประกอบในการทำกิจกรรม และก่อนจบกิจกรรมควรมีช่วงเวลาให้เด็กได้พักผ่อน

ตัวอย่าง ตารางกิจกรรมประจำวัน

08.00 น.	รับเด็ก
08.30 - 08.45 น.	เคารพธงชาติ สวดมนต์
08.45 - 09.00 น.	ตรวจสุขภาพ ไปห้องน้ำ
09.00 - 09.20 น.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
09.20 - 10.20 น.	กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี
10.20 - 10.30 น.	พัก (ของว่างเช้า)
10.30 - 10.45 น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)
10.45 - 11.30 น.	กิจกรรมกลางแจ้ง
11.30 - 12.00 น.	พัก (รับประทานอาหารกลางวัน)
12.00 - 14.00 น.	นอนพักผ่อน
14.00 - 14.20 น.	เก็บที่นอน ล้างหน้า
14.20 - 14.30 น.	พัก (ของว่างบ่าย)
14.30 - 14.45 น.	เกมการศึกษา
14.45 - 15.00 น.	เตรียมตัวกลับบ้าน

ตัวอย่างกิจกรรมที่นำเสนอนี้ สามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพชุมชน โรงเรียน ตัวเด็ก อาจสลับกิจกรรมก่อนหลัง เร็วหรือช้ากว่าตารางที่เสนอแต่ควรจัดให้ครบทุกประเภท

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย นอกจากจะคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว กิจกรรมที่จัดให้กับเด็กควรเน้นให้มีสื่อของจริง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ

ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง และมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และมีโอกาสปฏิสัมพันธ์ผู้ใหญ่ (กรมวิชาการ. 2540ข : 24)

การจัดสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญต่อเด็กมาก ทั้งในฐานะที่เป็นตัวกลาง เพื่อช่วยให้ครูถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม เจตคติ และทักษะของตนไปสู่เด็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสื่อยังช่วยเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการ และประสบการณ์ในการเรียนรู้ของเด็ก

การจัดหาและเลือกสื่อที่ดี เพื่อพัฒนาสติปัญญาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จะทำให้สามารถได้สื่อที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา และความคิดริเริ่มของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวดำเนินการ จัดซื้อ จัดหาสื่อ และเครื่องเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ มีแนวดำเนินการ ดังนี้คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2542ก : 1)

1. การจัดซื้อจัดหาสื่อ และเครื่องเล่นให้คำนึงถึงคุณลักษณะ ดังนี้

1.1 คุณลักษณะทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสอดคล้องกับหลักสูตร แนวการจัดประสบการณ์ และแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย การจัดหาสื่อและเครื่องเล่นควรมีความหลากหลาย ทั้งชนิดที่เล่นเป็นรายบุคคล และเล่นรวมกันได้ ความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก และส่งเสริมให้เด็กเกิดทักษะกระบวนการพัฒนาความพร้อม ตามหลักสูตรและแนวการจัดประสบการณ์

1.2 คุณลักษณะอื่น ประกอบด้วย ความปลอดภัย ความประณีต การประหยัด ความสะดวกต่อการนำมาใช้ การเคลื่อนย้าย รวมทั้งการเก็บรักษา และมีคำอธิบาย หรือมีคู่มือการใช้สื่อและเครื่องเล่น

2. โรงเรียนควรวางแผนในการจัดซื้อจัดหาสื่อ และเครื่องเล่น ให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาเด็ก

การจัดหาสื่อที่ดีเพื่อพัฒนาสติปัญญา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จะทำให้สามารถได้สื่อที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเกณฑ์ในการจัดหาและเลือกสื่อที่ดี ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของสื่อกับวัยของเด็กเป็นสำคัญ รวมทั้งในแง่ของคุณภาพ ความปลอดภัย ความคงทนถาวร และการออกแบบประโยชน์การใช้สอย ความประหยัด ความสะดวก ในการจัดหาให้มีความหลากหลายและมีจำนวนที่เพียงพอ รวมทั้งความสามารถของครูในการใช้สื่อ

1.4 การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง การรู้จักหาให้ได้มา การรู้จักใช้อาคารสถานที่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการควบคุมดูแลรักษา การให้บริการแก่ชุมชน การรู้จักส่งเสริมทำนุบำรุงอาคารที่มีอยู่ให้คงสภาพที่ดี และสนองความต้องการอย่างเพียงพอ รวมถึงการจัดบริเวณและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้สวยงาม และส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียน หลักในการบริหารอาคารสถานที่ คือ บำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ การใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ตลอดจนรู้จักตกแต่งบริเวณให้สวยงามกลมกลืนกัน (พนัส หันนาคินทร์. 2524 : 246 - 248)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539ข : 6) ได้ให้ความหมายของคำว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพการจัดพื้นที่ สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เหมาะสม มีคุณภาพ เอื้อให้เด็กเกิดพฤติกรรมทางบวก เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

ในการจัดอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม มีผู้กำหนดไว้แตกต่างกัน เช่น สุมิตร คุณานุกร และคนอื่น ๆ (สุมิตร คุณานุกร และคนอื่น ๆ 2519 : 101) ได้จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้คือ อาคารเรียน ห้องเรียน อาคารประกอบและอาคารพิเศษต่าง ๆ และบริเวณโรงเรียน

จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การกำหนดมาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน พ.ศ. 2531 หมวดที่ 4 โรงเรียน สถานที่ และอาคาร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2537 : 92 - 94) มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนอนุบาลที่จะจัดตั้งใหม่ จะต้องอยู่ห่างจากโรงเรียนอนุบาลที่ตั้งอยู่เดิม ไม่น้อยกว่า 300 เมตร บนเส้นทางคมนาคมทางบก

2. บริเวณโรงเรียนต้องมีลักษณะดังนี้คือ มีที่ดินติดต่อกันผืนเดียวไม่น้อยกว่า 90 ตารางวา ผู้รับใบอนุญาตมีกรรมสิทธิในที่ดินหรือสัญญาเช่าไม่น้อยกว่า 3 ปี พื้นที่ต้องไม่เป็นที่ลุ่ม มีรั้วแสดงบริเวณที่เป็นสัดส่วน สถานที่ตั้งของโรงเรียนต้องตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่นักเรียน ต้องมีพื้นที่สำหรับเด็กเล่นไม่น้อยกว่า 1.2 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน ห้ามใช้บริเวณโรงเรียนและอาคารเรียนเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือเป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการของโรงเรียน

3. อาคารเรียนและห้องเรียน ต้องมีลักษณะตามที่กฎกระทรวงกำหนดไว้

4. นอกจากห้องเรียนแล้ว โรงเรียนจะต้องจัดให้มีห้องบริการ สถานที่รับประทานอาหาร ห้องเตรียมอาหาร ห้องพยาบาล ห้องนอนสำหรับนักเรียน ห้องน้ำหรือที่อาบน้ำ และห้องส้วม

นอกจากอาคารสถานที่ ที่โรงเรียนจะต้องจัดให้ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ควรมีสภาพที่เป็นเสมือนบ้านที่สองของเด็ก ดังนั้นในการจัดย่อมมุ่งตอบสนองความต้องการ ความสนใจในความปลอดภัย และพัฒนาการเด็กเป็นหลัก และควรคำนึงถึงการตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นหลักด้วย (เบญญา แสงมะลิ. 2531 : 228)

การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน มีความสำคัญและมีผลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะ เป็นช่วงแรกของเด็กที่ออกสู่สังคมนอกบ้าน สภาพแวดล้อมที่ดี บรรยากาศที่ดี ซึ่งรวมทั้งสื่อวัสดุอุปกรณ์สำหรับให้เด็กเล่น และบุคคลรอบข้างมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ และปรับตัวอยู่ในโรงเรียนได้อย่างเป็นสุข (มัทนา รุสิดานนท์. 2544 : 28)

สำหรับการจัดสภาพแวดล้อม สถานศึกษาในโรงเรียนอนุบาล คุณลักษณะของสถานที่ที่ดีควรมี 10 ประการ ดังนี้คือ

1. มีพื้นที่ บริเวณ อาคาร ห้องเรียน และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอและได้สัดส่วนกับจำนวนเด็กนักเรียนที่รับเข้า

2. มีที่ตั้งของโรงเรียน ลักษณะของพื้นที่และการจัดห้องต่าง ๆ เป็นไปอย่างเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน และการศึกษาของเด็ก

3. มีความปลอดภัย โรงเรียน สิ่งแวดล้อมโรงเรียน อาคารเรียน จะต้องให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน ซึ่งจากการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง ด้านสวัสดิภาพโรงเรียนอนุบาล พบว่า ผู้ปกครองต้องการสวัสดิภาพด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ที่ให้ความปลอดภัยไม่เป็นอันตรายกับเด็กสูงสุด

4. สถานศึกษาและสิ่งแวดล้อมต้องถูกสุขลักษณะ และส่งเสริมสุขภาพอนามัย

5. ลักษณะขนาด และการจัดห้องสามารถเปลี่ยนแปลง ยืดหยุ่นเพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในการจัดห้องเรียนห้องควรมีขนาด 7 x 9 เมตร หรือ 6 x 8 เมตร มีพื้นที่กว้างใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน (เบญญา แสงมะลิ. 2528 : 27)

6. มีความสะดวกในการเดินทางระหว่างโรงเรียน และอาคารภายในโรงเรียนการออกแบบบริเวณ และอาคารเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ประโยชน์ทุกพื้นที่ได้อย่างเต็มที่

7. ง่ายต่อการดูแลรักษาและคุ้มค่ากับการลงทุน

8. มีแผนพร้อมต่อการขยายตัวของบริเวณและอาคารเรียนได้ง่ายและประหยัด

9. มีภูมิสถาปัตยกรรมที่สวยงาม

การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน หรือการจัดเรียนมีความสำคัญต่อเด็กมาก เพราะในแต่ละวันเด็กจะใช้ระยะเวลาอยู่ที่โรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งเรียน เล่น และทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการพักผ่อนนอนหลับ ดังนั้นในการจัดห้องเรียนจึงมีความจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ดังที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 11 - 12) กล่าวถึงหลักในการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนต้องปลอดภัย สะอาด กว้างขวาง สำหรับให้โอกาสเด็กได้สำรวจเรียนรู้สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน เช่น บริเวณสนามเด็กเล่น บริเวณรอบ ๆ อาคารเรียน สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ควรมีการจัดสิ่งแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ รวมถึงบรรยากาศที่ดี และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กต้องเป็นไปในทางบวก สนับสนุนพัฒนาการทุกด้านของเด็ก

2. การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ทำได้ด้วยการจัดมุมประสบการณ์ หรือจัดมุมเล่นตามบริเวณต่าง ๆ ของห้อง

3. การจัดพื้นที่ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ โดยไม่รบกวนคนอื่น จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดัง และเงียบออกจากกันมีที่แบ่งอาณาเขตของมุมเล่นต่าง ๆ

4. ต้องสร้างบรรยากาศที่น่าอยู่ มีแสงสว่างเพียงพอในห้อง

5. มีสื่อเพียงพอ หลากหลายเหมาะสมกับวัยเด็ก และต้องมีความทนทานจัดวางไว้นานขึ้นเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นชัดเจน เด็กสามารถหยิบใช้ได้เอง เด็กวัยนี้ต้องเลือกสื่ออุปกรณ์ที่สามารถลงมือทำด้วยตนเองได้ เป็นการช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสส่วนต่าง ๆ ควรหมุนเวียนเปลี่ยนสื่อเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลาย และเด็กได้ทำกิจกรรมตามความสนใจแต่ละคน

6. มีที่จัดเก็บของใช้ส่วนตัวของเด็กเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน ซึ่งอาจจัดได้หลายส่วนในห้อง

7. สภาพแวดล้อมที่จัดให้กับเด็ก ควรมีสภาพอ่อนนุ่มบ้าง เช่น เบาะ พรม แก้วโยก วัสดุนุ่ม ๆ เช่น ทราย แบริ่ง น้ำ เป็นต้น

8. สภาพแวดล้อมภายนอกห้อง เช่น สนามเด็กเล่น ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น มีดิน ทราย หญ้า พื้นที่สำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง ที่เล่นน้ำ บ่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องเล่นสนาม สำหรับปีนป่ายทรงตัว ฯลฯ ต้องไม่ติดกับบริเวณที่เป็นอันตราย

อารมณ สุวรรณपाल (2537 : 112 - 113) กล่าวถึงการจัดอาคารเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยว่า ควรเป็นอาคารชั้นเดียว ขนาดเหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีระเบียบกว้างขวางสำหรับเดินได้สะดวก สีของอาคารทั้งภายนอกและภายในควรเป็นสีที่เย็นตา เป็นอาคารที่ระบายความชื้นได้ดี และมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ส่วนพื้นที่อาคารเป็นซีเมนต์หรือไม้ก็ได้ แล้วแต่แบบ แต่พื้นห้องไม่ควรขัดจนมันลื่น เพราะจะเป็นอันตราย

สิริมา ภิญโญนันตพงษ์ (2538 : 119) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาปฐมวัยว่า ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเด็กให้เรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การจัดประสบการณ์โดยใช้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมช่วยให้เด็กมีโอกาสพัฒนาความสามารถในการปรับตัว ดังนั้น

อาคารเรียนหรือห้องเรียน มีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อม ถ้าตัวอาคารที่สอนเด็กมีเนื้อที่น้อย เวลาเล่นต้องรวมเอาเด็กเล่นด้วยกัน ก็จะทำให้การเล่นนั้นๆ สนองตอบความต้องการของเด็กได้น้อยลง เพราะสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเล่น หรือการพัฒนาเด็ก

ดังนั้น การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับสถานศึกษามาก เนื่องจากสถานศึกษาหรือโรงเรียน เป็นสถานที่แห่งแรกที่เด็กไปเรียน เพื่อเรียนรู้โลกภายนอก ซึ่งอาจเปรียบเหมือนบ้านที่ 2 ของเด็ก ดังนั้น อาคารเรียน สถานที่และสภาพแวดล้อม จะต้องมีความเหมาะสมและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาศาหรับเด็กวัยนี้ยิ่งขึ้น

1.5 การประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชน ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานของการดำเนินงานระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539 : 19 - 22) ได้กล่าวถึงหลักในการประสานสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ไว้ดังนี้

1. การประสานสัมพันธ์ ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดเป้าหมายครอบคลุมทั้งปริมาณและคุณภาพที่ชัดเจน ไม่ว่าจะใช้สื่อประเภทใดก็ตาม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อกิจกรรม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อบุคคล ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ

2. โรงเรียน ควรเป็นผู้นำและผู้ริเริ่มการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง หรือชุมชนไม่ควรรอให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเป็นฝ่ายริเริ่ม

3. การประสานสัมพันธ์ระหว่างบ้าน และโรงเรียน ต้องดำเนินการสื่อสารสองทาง และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. การนิเทศ ติดตาม กำกับ และประเมินผล ควรเน้นให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการการศึกษา สมาคมผู้ปกครองและครูหรืออาสาสมัคร ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน

สำหรับสถานศึกษาหรือโรงเรียนอนุบาลนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนมีความสำคัญดังที่ วรรณท รักสกุลไทย (2537 : 172) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยเฉพาะกับสถาบันครอบครัว เพราะความศรัทธาและความเชื่อมั่นในคุณภาพมาตรฐานของผู้ปกครองที่มีต่อสถานศึกษาระดับปฐมวัยเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งบุตรหลานเข้ารับบริการ

2. ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ให้เกิดแก่สถานศึกษาระดับปฐมวัย ทำให้ครอบครัวและชุมชนมีความศรัทธาต่อองค์กร อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลของการบริการโดยภาพรวมที่ดีที่สุด

3. ช่วยให้สถาบันครอบครัว และชุมชนได้รับการทางวิชาการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต นำความเจริญไปสู่สังคมและประเทศชาติต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536 : 234) ได้กล่าวถึงความสำคัญและคุณค่าสายสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนไว้ว่า เด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว พวกเขาต้องการความรักและความอบอุ่นจากครอบครัวเป็นอันดับแรก ดังนั้นผู้ปกครองจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กในระดับปฐมวัยเป็นอย่างมาก ซึ่งความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน ในการประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กนั้น จะต้องดำเนินการบนรากฐานของความเข้าใจที่ดีต่อกันระหว่าง ครู โรงเรียน และผู้ปกครอง

การไปโรงเรียนของเด็กระดับปฐมวัยเป็นเรื่องที่ละเอียดและสำคัญมาก ถือเป็นการปูพื้นฐานเบื้องต้นแก่ชีวิต ทั้งยังเป็นสภาวะที่เด็กต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางบ้าน และคนใกล้ชิด ไปสู่สถานที่แปลกใหม่ และกิจวัตรประจำวันที่ไม่เหมือนเดิม โรงเรียนต้องหาวิธีการทำงานร่วมกับผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาที่สนองตอบความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนจะเป็นกระบวนการสองทางคือ จากบ้านไปยังโรงเรียน และจากโรงเรียนไปยังบ้าน ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2536 : 234)

1. ข่าวสารประจำสัปดาห์ ครูอาจแจ้งข่าวสารของโรงเรียน ไปให้ผู้ปกครองทราบ โดยใช้จดหมายที่สั้น กระชับ น่าสนใจ ตรงไหนที่ครูต้องการเน้นควรขีดเส้นใต้ไว้

2. จุลสาร เพื่อประชาสัมพันธ์ความเป็นไป หรือสรุปกิจกรรมที่ผ่านมาหรือเกิดขึ้นในอดีต จะช่วยให้ผู้ปกครองทราบความเคลื่อนไหวของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งนิยมแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ ส่วนของบรรณาธิการ เรื่องราวของเด็ก ๆ บทความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู และเบ็ดเตล็ด

3. แผ่นป้ายนิเทศ จะเป็นการแสดงข้อมูล ข่าวสาร วันสำคัญให้ผู้ปกครองรับทราบที่โรงเรียน โดยอาจทำใน 3 ลักษณะคือ สถานศึกษาแสดงข้อมูล ผู้ปกครองหรือสถานศึกษาแสดงข้อมูลร่วมกัน และผู้ปกครองแสดงข้อมูลฝ่ายเดียว

4. การเยี่ยมบ้านเด็ก เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ช่วยให้ครูทราบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็ก และเข้าใจพฤติกรรมของเด็กมากยิ่งขึ้น วรรณาท รักสกุลไทย (2537 : 197) ได้ให้ข้อควรคำนึงดังต่อไปนี้

- มีการนัดหมายผู้ปกครองล่วงหน้าด้วยตนเอง หรือจดหมาย
- ไปเยี่ยมบ้านตามเวลานัด
- พยายามสร้างบรรยากาศที่ดีและเป็นกันเองที่สุด
- ใช้เวลาพูดคุยแต่พอเหมาะ แต่ให้เกิดประโยชน์
- ถ้าเป็นการพูดคุยถึงปัญหาเด็ก ไม่ควรให้เด็กร่วมฟังด้วย
- รักษามารยาทที่ดีของแขก ไม่พูดความลับของครอบครัว
- ลากลับด้วยท่าทีประทับใจ

5. กิจกรรมวันเปิดบ้าน เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนในต่างประเทศนิยมมาก เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเตรียมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองมาสังเกตการณ์และร่วมกิจกรรมกับเด็กโดยมีการตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของเด็ก มีการร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง และทำท่าประกอบเพลงสั้น ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเล่นกับลูก ๆ

โคราเลค (วรรณาท รักสกุลไทย. 2537 : 199 ; อ้างอิงจาก Koralek) กล่าวว่า คุณภาพของสถานศึกษานั้นจะต้องนำพาพ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนา รับผิดชอบ และตัดสินใจเกี่ยวกับเด็กของตนเอง ดังนั้น การเชิญให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหนึ่งที่บุคลากรในสถานศึกษาพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และทำงานร่วมกัน เพื่อให้เด็กในความรับผิดชอบของทุกคนได้ประโยชน์มากที่สุด

6. การปฐมนิเทศผู้ปกครอง เพื่อชี้แจง และทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดประสบการณ์ กิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก และนโยบายต่างๆ ของทางโรงเรียน

ชุมพร นวกิตกุล (2534 : 29) กล่าวถึง วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ดังนี้

1. โรงเรียนแจ้งให้ผู้ปกครองทราบว่า ยินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง เพื่อนำมาเป็นแนวทางปรับปรุงกิจกรรมของโรงเรียน

2. โรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาร่วมงานเป็นครั้งคราว
3. โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน
4. โรงเรียน และผู้ปกครองจัดสอนพิเศษให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครองที่สนใจ
5. จัดแข่งขันกีฬาระหว่างครูและผู้ปกครอง
6. ครูไปเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียน
7. จัดงานโรงเรียน และจัดให้นักเรียนทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน

และเยาวพา เดชะคุปต์ (2525 : 76) ได้กล่าวว่า บางครั้งโรงเรียนอาจเชิญผู้ปกครองที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ มาแนะนำหรือบรรยายให้เด็กฟัง เช่น การเขียนการ์ตูน แนะนำวิธีเลี้ยงสัตว์ สอนร้องเพลง ฯลฯ หรือเชิญผู้ปกครองที่ว่างมาช่วยเตรียมอาหาร พาเด็กไปทัศนศึกษา เล่นกีฬา เล่นดนตรี หรือมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นต้น

จากกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่ร่วมกันกับพ่อ แม่ ผู้ปกครองในการสั่งสอน และอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโต และมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

2.1 ความต้องการของมนุษย์

ความต้องการ (Want) คือ "ความประสงค์ มุ่งหวัง อยากได้" หรือ (Need) ซึ่งก็เป็นความต้องการที่จำเป็นขาดไม่ได้ เช่น ความต้องการอาหาร อากาศ พักผ่อน สัมพันธ์ และขับถ่ายของเสีย ซึ่ง สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 90) ให้ความหมาย "ความต้องการ" (Need) คือ "สภาพที่ปรากฏระหว่างสิ่งที่เป็นอย่าง (What is) กับสิ่งที่จะเป็นไป (What should be) ซึ่งหมายถึงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสิ่งที่คาดหวังในอนาคตและเราเรียกว่า เป็นความต้องการ"

ในทางจิตวิทยา ความต้องการ คือ "สภาวะที่เกิดขึ้นและมีผลต่อพฤติกรรมและความเจริญที่พัฒนาทางบุคลิกภาพ" หรืออาจกล่าวสั้น ๆ ได้ว่า ความต้องการคือแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรม หรือ "เป็นสภาวะของร่างกายที่ขาดความสมดุล" การขาดสมดุลนี้จะทำให้คนเราขาดความสุข และเนื่องจากการขาดนี้เอง จึงทำให้มนุษย์เราจำเป็นต้องมีการเติมสิ่งที่ขาดให้เต็มซึ่งเรียกว่า "เป็นการตอบสนองความต้องการของอินทรีย์" (นั่นคือร่างกายนั่นเอง) เมื่อมีการตอบสนองแล้วจะด้วยอะไรก็ตาม เช่น อาหาร เครื่องประดับ การตอบสนองทางเพศ ฯลฯ ร่างกายก็จะมีสมดุลอีกครั้ง ก่อให้ร่างกายจิตใจที่เรียกว่า "อินทรีย์" นั้นมีความสุขทั้ง ๆ ที่เมื่อหลายนาที่ก่อนที่จะไม่ได้รับการสนองนั้น อินทรีย์จะมีอาการต่างๆ เกิดขึ้น เช่น คอแห้งผาก คิดอะไรไม่ออก ปวดศีรษะ ง่วงนอน ไม่อยากพูดคุยกับใคร มีแต่ความเครียด วุ่นวายใจตลอดเวลา และพยายามจะสนองความต้องการที่มีอยู่ให้หมดไปจากร่างกาย และจิตใจให้ได้ และเมื่อหมดความต้องการ (ได้รับการตอบสนองแล้ว) ร่างกายก็จะสมดุล และเมื่อร่างกายสมดุลแล้วก็จะทำให้คนเราเกิดความสุข เพราะร่างกายได้รับการตอบสนองของอินทรีย์แล้ว

ความต้องการของมนุษย์มีทั้งความต้องการทางกาย และความต้องการทางใจ เพราะร่างกายและจิตใจเป็นของคู่กัน กายต้องการใจก็ปรารถนาไปด้วย เช่น ร่างกายกระหายอากาศหนาวเย็น จิตใจก็หนาวสะท้าน บอกให้ร่างกายลุกขึ้นไปหิบบเสื้อกันหนาวมาใส่ (เพื่อต่อสู้กับความหนาว) ถ้าเกิดหิวต้องการอาหารท้องก็ร้องจ๊อก ๆ ซึ่งแสดงว่าต้องการอาหารใส่ท้อง กายจะบอกให้รู้ว่าหิว ใจก็สั่งกายให้ลุกขึ้นไปที่ร้านอาหารสั่งซื้อข้าวผัด 1 จานมากิน และแล้วร่างกายก็เข้าสู่ความสมดุลอีกครั้งหนึ่ง

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow. 1908 - 1970) นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงมาก ชาวอเมริกันได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์เรามีความต้องการจำเป็นอยู่ 5 ชนิด ซึ่งแสดงออกเป็นรูปปิรามิด ความต้องการของมนุษย์จะเป็นไปในลักษณะจากต่ำไปหาสูง ที่เรียกว่าลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of need) คือ เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในขั้นสูงก็จะตามมา เพราะความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ จะเริ่มจากความต้องการต่ำสุด ไปสู่ความต้องการสูงสุด ซึ่งความต้องการนี้จะมีในมนุษย์ทุกคน

มาสโลว์ อธิบายว่า "เมื่อเกิดมีความต้องการเกิดขึ้น ก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้นๆ เมื่อคนเรามีความต้องการที่พึงพอใจเพียงพอแล้ว มีอาหาร และมีความเพียงพอแล้ว คนเราก็จะพยายามค้นหาตัวตนที่ต้องการตระหนักแก่ในตัวตนของตนเอง"

มาสโลว์ พบว่า คนผู้ซึ่งจะมีความตระหนักแก่ในตัวตนนั้น จะต้องมียุเกิน 60 ปี ซึ่งถูกกระตุ้นไว้ด้วยคำนิยาม ซึ่งเกิดขึ้นตามความต้องการส่วนบุคคล เป็นความต้องการเฉพาะตัว เป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นความพึงพอใจส่วนบุคคล และเกิดขึ้นมาเอง ความต้องการเหล่านี้มาสโลว์ย้าว่า "เป็นตัวการที่ทำให้เกิดพฤติกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของมนุษย์" โคลบ์ (ราศี ธรรมนิยม. 2539 : 1 - 4 ; อ้างอิงจาก Colbe. 1970)

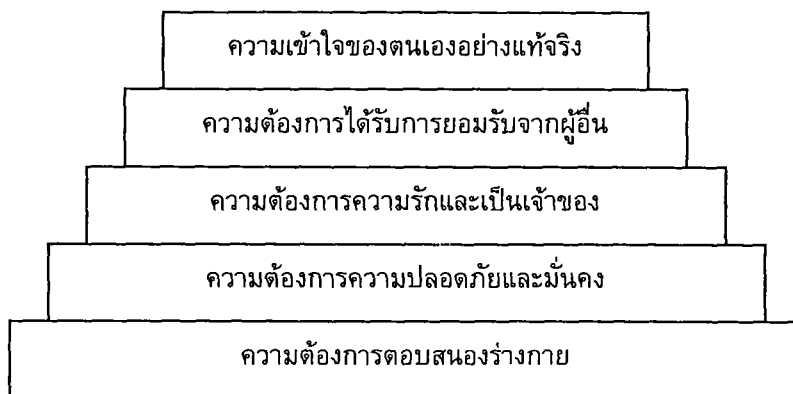
ดังนั้นมนุษย์ทุกคน ตั้งแต่เด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ล้วนแต่มีความต้องการสนองตอบให้พอใจตนเอง ดังนั้นการทำความเข้าใจในความต้องการของเด็กเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญ เพราะจะตอบสนองต่อการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของเด็กได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม(สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 24)

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ความต้องการเป็นพื้นฐานทางด้านจิตใจของมนุษย์ ซึ่งมีด้วยกันทุกคน บุคคลจะแสดงพฤติกรรมของตนตามความต้องการ เพื่อสนองตอบความต้องการของตนเอง ความต้องการเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ถูกกระตุ้นให้เกิดความปรารถนา ที่จะตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง การเรียนรู้ถึงความต้องการของมนุษย์เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การทำงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.1 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

มาสโลว์ (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 25 ; อ้างอิงจาก Maslow) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับความต้องการว่ามนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการที่จะแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ความต้องการของบุคคลก็มีหลายอย่าง ตั้งแต่ความต้องการขั้นต่ำถึงความต้องการขั้นสูง ซึ่งบุคคลจะต้องมีการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานก่อน จึงจะสามารถสนองความต้องการขั้นสูงอื่นๆต่อไปได้ ซึ่งสิริมา ได้นำหลักความต้องการของ มาสโลว์ มาจัดเรียงลำดับขั้นต่ำสุดไปสู่สูงสุดเป็น 5 ขั้นด้วยกัน ดังแผนภาพดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แผนภาพแสดงลักษณะความต้องการขั้นต่าง ๆ ของ มาสโลว์
ที่มา : สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 25

จากแผนภาพนี้ สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545 : 25) ได้อธิบายแนวคิดของ มาสโลว์ ว่า เมื่อความต้องการในขั้นหนึ่งได้รับการตอบสนอง มนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อไป ความต้องการของมนุษย์จะได้รับการตอบสนองเพียงบางส่วน โดยมีบางส่วนจะไม่ได้รับการตอบสนอง และการได้รับการตอบสนองจะลดหลั่นกันไปตามลำดับขั้น มาสโลว์ ได้สรุปถึงความต้องการ 5 ขั้น ไว้ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ อุณหภูมิ การพักผ่อน การออกกำลังกาย เครื่องนุ่งห่ม ที่พักอาศัย และการขับถ่าย เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety Needs) ได้แก่ ความรู้สึกมั่นคง การได้รับการปกป้อง ความมั่นคงจากครอบครัว ปลอดภัยจากความวิตกกังวล การหลีกเลี่ยงอันตราย ความเจ็บป่วยต่าง ๆ

3. ความต้องการความรัก (Love Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก อยากให้ตนเป็นที่รัก มีการยอมรับตนเอง ตั้งแต่กลุ่มครอบครัว กลุ่มเพื่อน กลุ่มสังคม กลุ่มทำงาน เป็นต้น

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการให้ผู้อื่นมายกย่อง ได้รับการยอมรับจากเพื่อน กลุ่มคน และความภาคภูมิใจ เป็นต้น

5. ความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self - Actualization Needs) ได้แก่ ความต้องการสูงสุดของบุคคล กระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และตามความสามารถพิเศษของตนเอง

สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545 : 25 - 26) ได้อธิบายแนวคิดของมาสโลว์ว่า มาสโลว์ แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 2 อย่าง คือ

1. ความต้องการขั้นต่ำ ที่ต้องได้รับการตอบสนอง ขาดไม่ได้ต้อง การตอบสนองจากปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ และความต้องการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องได้รับการดูแล เอาใจใส่ ต้องการให้พ่อแม่ ดูแลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเด็กช่วงนี้ต้องการขั้นนี้มาก

2. ความต้องการขั้นสูงเพื่อพัฒนาตน คือ ความต้องการที่จะเจริญเติบโต หรือพัฒนาเต็มตามศักยภาพของตน เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นมนุษย์เราจึงมีความต้องการขั้นสูงนี้ได้ก็ต้องมีความต้องการขั้นต่ำครบเสียก่อน

ดังนั้น ในการพัฒนามนุษย์ควรยึดหลักการสนองความต้องการของบุคคล โดยเฉพาะความต้องการของเด็กเพื่อให้เด็กได้สามารถพัฒนาได้ตรงตามศักยภาพ ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคคลในครอบครัว และคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องควรทำความเข้าใจเพื่อที่จะได้จัดการศึกษา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.2.2 ทฤษฎี ERG ของ Alderfer

แอลเดอร์เฟอร์ (Mondy. 1993 : 305 – 306 ; อ้างอิงจาก Alderfer) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการโดยปรับมาจากทฤษฎีของ มาสโลว์ เป็นความต้องการ 3 ระดับ คือ

1. ความต้องการเพื่อความอยู่รอดของชีวิต (existence need)
2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (relatedness needs)
3. ความต้องการความก้าวหน้า (growth needs)

ความต้องการเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เป็นความรู้สึกที่ดีทางร่างกายใกล้เคียงกับความต้องการด้านร่างกายและความต้องการเกี่ยวกับความปลอดภัยของ มาสโลว์ ความต้องการด้านความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความต้องการ การเป็นเจ้าของ ของมาสโลว์ และความต้องการความเจริญก้าวหน้า เป็นความต้องการร่วมกันที่จะได้รับความนิยมนกย่อง และความต้องการที่จะรู้ถึงความสามารถที่แท้จริง ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงของ มาสโลว์

2.2.3 ทฤษฎีความต้องการของ McClelland

ทฤษฎีความต้องการของ แมคเคลแลนด์ (Mondy. 1993 : 306 – 307 ; อ้างอิงจาก McClelland) เป็นเรื่องส่วนประกอบของสิ่งแวดล้อม รวมกันกับความต้องการของแต่ละบุคคลอย่างไรจึงทำให้กลายเป็นแรงขับพื้นฐานของมนุษย์ 3 ประการคือ

1. ความต้องการเพื่อความประสบผลสำเร็จ ผู้ที่มีความต้องการในด้านนี้สูงจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีผลงานสูง พอใจที่จะทำงานหนักและเห็นคุณค่าของความสำเร็จจากการที่ได้ทำงานที่ท้าทายความสามารถ

2. ความต้องการมีพลังความสามารถ เป็นความต้องการที่จะมีอำนาจ หรือการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ผู้ที่มีความต้องการด้านนี้สูงจะเป็นคนที่ชอบการแข่งขัน การเผชิญหน้า ถ้าเป็นการใช้ความสามารถในทางบวก จะทำให้อุคนั้นเกิดความพยายามที่จะปฏิบัติงานจนเป็นผลสำเร็จ แต่ถ้าใช้ความสามารถในด้านลบก็จะหาวิธีปฏิบัติที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง แต่เป็นผลเสียหายต่อองค์กร

3. ความต้องการที่จะผูกพันกับผู้อื่น ผู้ที่มีความต้องการในด้านนี้สูง จะเป็นผู้ที่พยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์ไว้อยากให้อื่นชอบ ชอบงานสร้างสรรค์และกิจกรรมทางสังคม

ทฤษฎีความต้องการของ McClelland ชี้ให้เห็นว่าการปฏิบัติงานให้ได้ผล และมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความร่วมมือกันของน้ำหนักระบบความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จ พลังความสามารถสัมพันธ์กับผู้อื่นเข้าด้วยกัน

จากแนวความคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ความต้องการหมายถึง ความประสงค์หรือความอยากได้ของมนุษย์ตามธรรมชาติ มนุษย์มีความต้องการหลายอย่างหลายด้านด้วยกัน โดยจะเป็นไปตามสภาพและสภาวะนั้น ๆ ความต้องการส่วนใหญ่มี 2 ด้าน คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการทางด้านจิตใจ โดยเฉพาะความต้องการทางด้านจิตใจของมนุษย์นั้น คือความต้องการในด้านความสำเร็จ

ซึ่งเป็นความต้องการระดับสูงสุด แต่ความเป็นจริงมนุษย์ทุกคนไม่สามารถได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้เท่าเทียมกัน ปัจจัยหรือตัวแปรที่สำคัญ ที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการได้ไม่เท่าเทียมกันก็คือสถานภาพทางสังคมและศักยภาพของแต่ละบุคคล คือสติปัญญา ความรู้ ชีตความสามารถที่ทำให้มนุษย์ได้รับการตอบสนองไม่เท่าเทียมกัน

2.3 การจำแนกความต้องการ

โนลส์ (สวณน์ วัฒนาวศ. 2538 : 91 ; อ้างอิงจาก Knowles. 1970) นักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกา ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งแยกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้ เพื่อความอยู่รอดของร่างกาย ในทางการศึกษาผู้ใหญ่ คือ ความต้องการแลเห็น การได้ยินเสียง การฟังเพลง ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่าถ้าหากตัวหนังสือเล็กเกินไป หรือเสียงสูงเบาเกินไป เก้าอี้แข็งเกินไป สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จได้

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้ เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของความต้องการ ซึ่งก็ตรงกับความต้องการกระทำตามความสามารถ (Self - actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตัวเองนั้นเป็นบุคคลที่น่าสงสาร เพราะว่าการมองไม่เห็นความก้าวหน้าในอนาคตของตนเอง ทำให้คุณค่าอื่น ๆ ลดลงอย่างมาก จากการศึกษาพบว่า คนที่เกษียณอายุแล้วสามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าคนที่ไม่สามารถหางานหรือทำตนให้เป็นประโยชน์

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการตอบสนอง จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาก็ต้องผจญภัยและการเสี่ยงคนเราจึงอาจเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) และเมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้นบุคคลจะเกิดความวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม เหนื่อยอ่อน ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ รวมทั้งแนวความคิดใหม่ ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับความรัก (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกว่ามีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่าง ๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

เมอร์เรย์ (อาร์ พันทุมณี. 2534 : 189 - 192) มีความคิดเห็นว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้น ก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้ง ความต้องการนี้บางครั้งเกิดเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคล และบางครั้งอาจเกิดความต้องการเนื่องจากสังคมหรือแรงกระตุ้นภายนอกก็ได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เนื่องมาจากสภาพร่างกายและสภาพทางจิตใจนั่นเอง ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของเมอร์เรย์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการที่จะเอาชนะ ด้วยการแสดงออกทางความก้าวร้าว (Need for Aggression) เป็นความต้องการที่จะเอาชนะผู้อื่น เอาชนะต่อสิ่งขัดขวางทั้งปวงด้วยความรุนแรง มีการต่อสู้ การแก้แค้น การทำร้ายร่างกาย หรือการฆ่าฟันกัน เช่น พุดจาประชดประชันกับเพื่อนที่ไม่ชอบ เป็นต้น

2. ความต้องการที่จะเอาชนะฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ (Need for Counteraction) เป็นความต้องการที่จะฟันฝ่าอุปสรรค ความล้มเหลวต่าง ๆ ด้วยการสร้างความพยายามขึ้น เช่น เมื่อได้รับคำดูถูกดูหมิ่น ผู้ที่ได้รับจะเกิดความพากเพียร พยายามที่จะเอาชนะคำสบประมาท จนประสบผลสำเร็จ เป็นต้น

3. ความต้องการที่จะยอมแพ้ (Need for Abasement) เป็นความต้องการที่จะยอมแพ้ยอมรับผิด ยอมรับคำวิพากวิจารณ์ หรือยอมรับการถูกลงโทษ เช่น การเผาตัวตายเพื่อประท้วงการปกครอง เป็นต้น

4. ความต้องการป้องกันตนเอง (Need for Defense) เป็นความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากคำวิพากวิจารณ์ การตำหนิติเตียน ซึ่งเป็นการป้องกันทางด้านจิตใจ พยายามหาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตนเอง มีการป้องกันตนเองเพื่อไม่ให้เกิดจากการกระทำต่าง ๆ ทั้งปวง เช่น ให้เหตุผลว่าสอบตกเพราะครูสอนไม่ดี เป็นต้น

5. ความต้องการเป็นอิสระ (Need for Autonomy) เป็นความต้องการที่จะปรารถนาเป็นอิสระจากสิ่งกดขี่ทั้งปวง ต้องการที่จะต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเป็นตัวของตัวเอง เช่น เด็กมักจะแต่งตัวหรือรับประทานอาหารเองโดยไม่ต้องต้องการความช่วยเหลือจากมารดา หรือบุคคลอื่น เป็นต้น

6. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) คือ ความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ยากลำบากให้ประสบผลสำเร็จ หรือพยายามเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง เพื่อให้การทำงานของตนประสบความสำเร็จ จากการศึกษาพบว่าเพศชายจะมีระดับความต้องการความสำเร็จมากกว่าเพศหญิง

7. ความต้องการที่จะสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น (Need for Affiliation) เป็นความต้องการที่จะทำให้ผู้อื่นรักใคร่ ต้องการรู้จักหรือมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ต้องการเอาอกเอาใจ มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง พยายามสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลอื่น

8. ความต้องการความสนุกสนาน (Need for Play) เป็นความต้องการที่จะแสดงความสนุกสนาน ต้องการหัวเราะเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด มีการสร้างหรือเล่าเรื่องตลกขบขัน มีการพักผ่อนหย่อนใจ มีการเล่นเกมกีฬา เป็นต้น

9. ความต้องการแยกตัวออกจากผู้อื่น (Need for Rejection) เป็นความต้องการ หรือความปรารถนาของตนเอง ในการที่จะแยกตนเองจากผู้อื่นไม่มีความรู้สึกยินดีในร้ายกับบุคคลอื่น ต้องการเมินเฉยจากผู้อื่น

10. ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น (Need for Succorance) เป็นความต้องการให้บุคคลอื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจ มีความสงสาร ต้องการได้รับความช่วยเหลือ การดูแล คำแนะนำจากบุคคลอื่น

11. ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่น (Need for Nurturance) เป็นความ

ต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับบุคคลอื่น โดยการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือตนเองได้ หรือให้ความช่วยเหลือให้บุคคลอื่นพ้นภัยจากอันตรายต่าง ๆ

12. ความต้องการที่จะสร้างความประทับใจในตนเองให้กับบุคคลอื่น (Need for Exhibition) เป็นความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นได้เห็น ได้ยินเกี่ยวกับเรื่องราวของตนเอง ต้องการให้ผู้อื่นมีความสนใจ สนุกสนาน แปลกใจ หรือตกใจในเรื่องราวของตนเอง เช่น เล่าเรื่องตลกขบขันให้บุคคลอื่นฟัง เพื่อบุคคลอื่นจะเกิดความประทับใจในตนเอง เป็นต้น

13. ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น (Need for Dominance) เป็นความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นทำตามคำสั่งของตนเอง ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

14. ความต้องการที่จะยอมรับผู้อาวุโสกว่า (Need for Deference) เป็นความต้องการที่จะยอมรับผู้อาวุโสกว่าด้วยความยินดี รวมทั้งนิยมชมชื่นในบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือด้วยความยินดี

15. ความต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกล้มเหลว (Need for Avoidance of Inferiority) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงให้พ้นจากความอับอายทั้งหลาย หรือการกระทำต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความอายใจ

16. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากอันตราย (Need for Avoidance Harm) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย ต้องการได้รับความปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวง

17. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ (Need for Avoidance of Blame) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการลงโทษ ด้วยการคล้อยตามกลุ่ม เพราะกลัวการถูกลงโทษ

18. ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Need for Orderliness) เป็นความต้องการที่จะจัดสิ่งของต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความประณีตงดงาม เช่น การจัดหนังสือในชั้นหนังสือให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น

19. ความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียง (Need for Inviolacy) เป็นความต้องการที่จะรักษารูปชื่อเสียงของตนที่มีอยู่ไว้จนสุดความสามารถ เช่น การไม่ยอมขโมยแม้ว่าตนจะต้องหิว

20. ความต้องการที่จะให้ตนเองมีความแตกต่างจากบุคคลอื่น (Need for Contrariness) เป็นความต้องการที่จะกระทำให้ตนเองไม่เหมือนกับบุคคลอื่น เช่น เพื่อนในกลุ่มใส่กระโปรงมาโรงเรียน แต่ตนต้องการให้แตกต่างจากบุคคลอื่น โดยการใส่กางเกงมาโรงเรียน เป็นต้น

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นว่า การจำแนกความต้องการด้านต่าง ๆ นั้น ล้วนส่งผลต่อพฤติกรรม หรือการกระทำของบุคคลทั้งสิ้น เพราะจากพื้นฐานทฤษฎีแต่ละทฤษฎีของความต้องการ มีความเชื่อและแนวคิดที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง ผู้ศึกษาจึงควรใช้วิจารณญาณและวิเคราะห์แนวความคิดของแต่ละทฤษฎีให้ละเอียด เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง และเพื่อการเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.4 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ในความหมายของการมีส่วนร่วมนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง (2525 : 10) และนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 183) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างสอดคล้องกันว่า เป็นการเกี่ยวข้องกันทางจิตใจและอารมณ์ ที่เห็นพ้องกันในเรื่องความต้องการ ซึ่งความต้องการดังกล่าวเป็นเหตุให้เกิดการกระทำที่บรรลุถึงความต้องการของกลุ่ม ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มของตน

กลุ่มสังคมสาธารณสุข (2525 : 21) และยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 25) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างสอดคล้องกันไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม กำหนด การวางแผน การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงตัวพวกเขาเอง

อาคม ตรีเจริญ (2539 : 11) และประพันธ์ ตรีบุบผา (2539 : 30) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมสอดคล้องกันว่า การดำเนินกิจกรรมในชุมชน วางโครงการ ร่วมปฏิบัติในรูปของการเสียสละแรงงาน เสียสละเวลา และการบริจาคโดยตรง หรือผ่านองค์กรในชุมชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชุมชน โดยมีการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์

Pearse และ Stiefel (1979) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การที่บุคคลที่อยู่ภายนอกเหตุการณ์หรือโครงการมาโดยตลอดมีโอกาสเข้ามาอยู่ในโครงการเพื่อควบคุมทรัพยากรต่างๆ ตามปริมาณของโครงการ จากความหมายของการมีส่วนร่วมดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงออก ความรู้สึกนึกคิด การศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล ซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปอื่น ๆ ได้เช่น ร่วมเสียสละเวลา แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ต่อกิจกรรมหรือปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาซึ่งความเป็นอยู่และอนาคตที่ดียิ่งขึ้นของประชาชน โดยที่ภาครัฐเข้าไปช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมนั้นประสบผลสำเร็จ (วรวิทย์ อรรถโกวิทชาติรี. 2542 : 25)

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2526 : 10) และอคิน รพีพัฒน์ (2527 : 100 - 101) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนออกเป็น ดังนี้

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน
4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ปธาน สุวรรณมงคล (2527 : 82 - 83) Cohnen และ Uphoff (1980 : 324) และ White (1982) ได้แบ่งประเภทการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประเภท คือ

1. การริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติประกอบไปด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ ทางสังคม หรือส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

Lowdermilk และ Laitas (1980 : 694 - 700) ได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. การสำรวจขั้นต้น
2. การศึกษาเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
3. การแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหา
4. การกำหนดทางแก้ปัญหา
5. การปฏิบัติตามโครงการ
6. การประเมินผลโครงการ

7. การพิจารณาบทบาทของโครงการที่ทำไปแล้ว

แคร์รี่ (Cary. 1976 : 144) ได้แบ่งลักษณะ การมีส่วนร่วมของชุมชน ในระดับบุคคลไว้ 5 ลักษณะ คือการเป็นสมาชิก การเป็นผู้เข้าร่วมประชุม การเป็นผู้ให้เงินช่วยเหลือ การเป็นกรรมการ และการเป็นหัวหน้า

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 19) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent involvement)ว่า เป็นวิธีการหนึ่งที่เกิดขึ้น เมื่อมีการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง เข้าในระบบโรงเรียน แทนที่จะได้รับการศึกษาโดยตรงจากผู้ปกครองฝ่ายเดียว การจัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน จะเป็นการให้การศึกษแก่ผู้ปกครอง ที่นอกจากผู้ปกครองจะได้รับความรู้เกี่ยวกับเด็กแล้ว ยังเป็นการสร้างเสริมเจตคติของผู้ปกครองที่ดีต่อการเรียน การจัดการศึกษา ครู และโรงเรียนด้วย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกัน เป็นการระดมสมอง ระดมกำลัง ระดมความคิดเห็น เพื่อพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นการแสดงให้เห็นถึง ความต้องการและความสนใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา

2.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการศึกษา

รุ่ง แก้วแดง (2544 : 1 - 5) ได้กล่าวว่า ในอดีตที่ผ่านมาประมาณร้อยกว่าปีมาแล้ว ก่อนที่จะมีระบบโรงเรียนอย่างเช่นปัจจุบัน การจัดการศึกษาของไทยในยุคนั้นจะขึ้นอยู่กับผู้พ่อแม่ และครอบครัว ที่ถ่ายทอดทุกสิ่งทุกอย่างของครอบครัวหรือของตระกูล เช่น ความรู้เรื่องการทำมาหากินทั้งหลายจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง แต่เมื่อมีระบบการศึกษา คือมีระบบโรงเรียนอย่างปัจจุบัน ซึ่งเป็นระบบที่ค่อนข้างแข็งมากเกินไป แข็งจนกระทั่งพ่อแม่ที่รักลูกอย่างยิ่งเกือบจะไม่มีช่องว่างหรือโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับลูกหลานของตนเอง ซึ่งอย่างดีก็เข้าไปส่งอาหารเช้า อาหารกลางวัน เหมือนกับที่โรงเรียนหลาย ๆ แห่งได้เปิดโอกาสให้ผู้พ่อแม่ได้ทำ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544 : 30) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน เป็นการสร้างคุณค่าการศึกษาให้กับเด็ก และเป็นการสร้างคุณค่าให้กับสังคม เพราะหมายถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครู และโรงเรียนในการสร้างสรรค์พัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตและพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

การจัดการศึกษาตามระบบปัจจุบัน ที่เกิดจากโรงเรียนฝ่ายเดียว ทำให้ระบบการศึกษามีปัญหาค่อนข้างมาก ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การที่ผู้ปกครองไม่มีโอกาสและบทบาทในการศึกษานั้น ทำให้ขาดครูที่เป็นผู้สอนลูก - หลาน ด้วยความรักไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย จำนวนไม่น้อยกว่า 20 - 30 ล้านคน ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 ที่ผ่านมา มีความเชื่อว่าพ่อ แม่ คือคนที่เป็นครูที่ดีที่สุด มีพลัง มีทุกสิ่งทุกอย่างรวมทั้งความตั้งใจ และความปรารถนาดีต่ออนาคตของลูกหลานของตนเอง เพราะฉะนั้น ในการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้นำสาระที่สำคัญ 2 ส่วนมาบรรจุไว้ คือ (รุ่ง แก้วแดง. 2544 : 2 - 3)

1. การศึกษาเป็นสิทธิของผู้เรียน เดิมมีความเชื่อว่า การศึกษาเป็นสิทธิของสถานศึกษาที่จะจัดอะไรก็ได้ เพราะเวลานำลูกไปเข้าโรงเรียนจะต้องไปนั่งอ้อนวอนร้องอน ข้าราชการต้องจ่ายเงินอีกเป็นจำนวนมาก เพื่อจะเอาลูก - หลาน เข้าโรงเรียน แต่ต่อไปนี้ในกฎหมายใหม่ (พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า การศึกษาเป็นสิทธิของผู้เรียน ไม่ใช่สิทธิของครู หรือสิทธิของผู้จัดการอย่างที่เคยเป็นในอดีต

ดังนั้น การจัดการศึกษา จึงเป็นสิทธิของผู้ปกครองที่จะเข้าไปใช้สิทธิแทนลูกหลาน ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญที่สุดที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. เดิมการจัดการศึกษาจะขึ้นอยู่กับคนเพียงไม่กี่คนเท่านั้น แต่ขณะนี้มีความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ชัดเจนว่า ทุกฝ่ายในสังคมจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสามารถให้การศึกษากับคนทุกชั้นทุกประเทศได้ เพราะฉะนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครองจึงมีโอกาสมิ辩บทบาทในการจัดการศึกษาให้บุตรหลานของตนเองได้อีกครั้ง

และในการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง สามารถจัดการศึกษาในครอบครัวได้ เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่สากลเรียกว่า Home School ผู้ปกครองทุกคนสามารถจัดการศึกษาที่บ้านให้กับลูกหลานของตนเองได้ นั่นคือบทบาทที่สำคัญมากสำหรับผู้ปกครอง ซึ่งการจัดการศึกษาที่บ้านจะจัดได้อย่างไรนั้น ถ้าเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในส่วนของการศึกษาภาคบังคับ พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องไปติดต่opracticeงานกับสถานศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อปรึกษาหารือ ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการศึกษา เรื่องหลักสูตร วิธีการรวมถึงค่าใช้จ่าย ส่วนรูปแบบที่จะทำได้นั้นมี 2 รูปแบบ (รุ่ง แก้วแดง, 2544 : 4 - 5) ดังนี้

1. ผู้ปกครองที่มีความพร้อม สามารถจัดการศึกษาได้ทุกอย่าง ทุกวิชา ทำได้เองทั้งหมด เพียงแต่รายงานผลการประเมินให้กับสถานศึกษาที่เป็นผู้ดูแล เป็นผู้ช่วยเหลืออาจจะตกลงกัน เช่นภาคเรียนละครั้ง หรือปีละครั้งก็ได้

2. ผู้ปกครองที่ไม่ถนัดจัดการสอนในบางวิชา เช่น ไม่ถนัดวิชาคณิตศาสตร์ และหรือไม่ถนัดวิชาวิทยาศาสตร์ ให้โรงเรียนเป็นผู้จัดการศึกษาให้ โดยจัดเฉพาะวิชาที่มีความถนัดและสามารถทำได้

ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ นอกจากครู และผู้เรียนแล้ว ผู้ที่บทบาทสนับสนุนอย่างสำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียน บุคลากรสนับสนุนการสอน ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ห้องเรียน (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543 : 21)

กระบวนการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนนั้น นอกจากครู และนักเรียน แล้วยังรวมถึงฝ่ายนโยบาย ผู้บริหาร พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และฝ่ายสนับสนุนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพราะหากทุกฝ่ายที่กล่าวมาข้างต้น มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการศึกษาแล้ว ผลที่ตามมาคือ เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ ผู้ปกครองในกระบวนการศึกษา จึงเป็นการวางรากฐานชีวิตของเด็กทั้งที่บ้าน และโรงเรียน เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่า โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านที่สองของเด็ก การอบรมเลี้ยงดู และความเอาใจใส่ ดูแลเด็กเป็นอย่างดี จะทำให้เด็กได้มีการพัฒนา ครบทั้ง 4 ด้าน

2.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน

กิจกรรมความร่วมมือระหว่าง พ่อแม่ ผู้ปกครอง กับโรงเรียนเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ให้มีบทบาทต่อการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา โรงเรียนทุกแห่งจะต้องส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วน หรือการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา ความเจริญก้าวหน้าของเด็กใน

ทุก ๆ ด้าน ซึ่งแนวทางการร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน สรุปได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 68 - 79)

1. การอบรมเลี้ยงดู

ผู้ปกครอง พัฒนาสมองของลูกตั้งแต่วัยในครรภ์ โดยรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการมีประโยชน์ สร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ให้ลูกรับประทานอาหารที่มีคุณค่าต่อร่างกาย ตรวจและพัฒนาสุขภาพของลูกอย่างสม่ำเสมอ สังเกตแวความสามารถของลูก อ่านหนังสือให้ลูกฟัง และเล่นกับลูกเพื่อฝึกการพูด การฟัง การสังเกต และการคิดวิเคราะห์

โรงเรียน ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ทั้งด้านการอบรมเลี้ยงดูลูกตามหลักวิชาการ การสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับเด็กแรกเกิด เปิดสนทนาปัญหาสุขภาพ เปิดห้องสมุดให้ผู้ปกครองหาความรู้ และเป็นที่ปรึกษาเรื่องการเรียนรู้อยู่ของเด็ก

2. การสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ผู้ปกครอง พบปะครูของลูกอย่างสม่ำเสมอ ดูแลลูกเรื่องการไปโรงเรียน การเรียน และการทำการบ้านอย่างใกล้ชิด ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ และพบปะเครือข่ายผู้ปกครองและบุคลากรภายในโรงเรียน

โรงเรียน ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองพบ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กที่อยู่ในโรงเรียน เผยแพร่ความรู้หรือวิธีการเรียนในห้องและนอกห้องเรียน การวัดผลประเมินผลให้ผู้ปกครองทราบและกำหนดแนวทางการดำเนินการร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง และจัดระบบพบปะผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

3. การอาสาสมัครเพื่อพัฒนาการศึกษา

ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ เป็นอาสาสมัครเข้าร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านปัจจัย เพื่อพัฒนาบุคลากรครูของโรงเรียน และการลงมือช่วยพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน จัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง สร้างและขยายเครือข่ายผู้ปกครอง

โรงเรียน สืบหาข้อมูลผู้ปกครองในเรื่องความรู้ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จัดห้องทำงานให้อาสาสมัครอย่างเหมาะสม สร้างบรรยากาศเป็นมิตรกับผู้ปกครองส่งเสริม และสนับสนุนเครือข่ายผู้ปกครองด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การออกหนังสือเชิญการเป็นวิทยากรบรรยาย การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่จำเป็น เป็นต้น

4. การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่บ้าน

ผู้ปกครอง จัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ และการคิดสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมตามศักยภาพ

โรงเรียน ให้ความรู้เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย ให้เป็นแหล่งความรู้ของเด็ก จัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมเพื่อให้เด็กได้แสดงออก

5. การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน

ผู้ปกครอง สมัครเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนลูก เข้ารับฟังและอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานในโรงเรียน การเข้าร่วมคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา สาเหตุ เช่น กระบวนการเรียนการสอน การบริหารการเงิน เป็นต้น

โรงเรียน ประกาศรับสมัครเข้าเป็นคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน เผยแพร่สิทธิรูปแบบวิธีการของผู้ปกครอง ในการมีส่วนร่วมการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้ความรู้และอบรมแนวทางการ

บริหารงานที่ผู้ปกครองต้องดำเนินการร่วมกับโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประเมินผลติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไข

6. การเป็นผู้ประสานงานระดมทรัพยากร

ผู้ปกครอง ทำหน้าที่เชื่อมโยง ระหว่างแหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา กับ โรงเรียน ระดมทรัพยากรต่าง ๆ เช่น บุคลากรหรือภูมิปัญญาในท้องถิ่น เพื่อช่วยให้โรงเรียนสามารถบริหารงานได้อย่างเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ

โรงเรียน ประสานงานกับแหล่งทรัพยากร ที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนและรู้จักใช้ทรัพยากร ที่มีค่าอันสำคัญยิ่งให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544 : 34 - 36) ได้กล่าวถึงกิจกรรมมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน ซึ่งวิธีการที่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมให้ง่ายและสะดวกในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีดังนี้

1. กิจกรรมโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยทางโรงเรียนเป็นฐานของการจัดกิจกรรม ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำโรงเรียน วิถีปฏิบัติและการดำเนินงานของโรงเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ การฝึกอบรม การหารายได้ การแสดงของนักเรียน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นในโอกาสพิเศษต่าง ๆ

2. กิจกรรมสานสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ และความคุ้นเคยกันในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนาและการเยี่ยมเยียน ได้แก่การประชุมปรึกษา และการเยี่ยมบ้าน

3. กิจกรรมการสื่อสารสนเทศ เป็นกิจกรรมเน้นให้ผู้ปกครอง เป็นผู้รับข้อมูลเป็นหลักส่วนใหญ่ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน เช่น นโยบายการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมของโรงเรียนและกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองเห็นภาพรวมของโรงเรียน เห็นภาพการเรียนการสอนของเด็ก นอกจากนี้ยังมี โทรศัพท์สายด่วนจดหมายข่าว โฮมเพจ แผ่นพับข้อมูลโรงเรียนและปฏิทินการศึกษา

4. กิจกรรมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้ปกครองเข้าถึงชั้นเรียนทั้งเป็นผู้สอน เป็นช่วยครู ตลอดจนถึงเป็นที่ปรึกษาสำหรับผู้ปกครองด้วยกัน

5. กิจกรรมการบริการ เป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่สังคมและครอบครัว ได้แก่ ห้องสมุดของเล่น ศูนย์ดูแลเด็ก แลกเปลี่ยนสิ่งของที่ผู้ปกครองเหลือใช้ กิจกรรมสนับสนุนผู้ปกครองอื่น ๆ ตามความต้องการของชุมชน

6. กิจกรรมการตัดสินใจ เป็นกิจกรรมของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองระดับสูง ที่ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการตัดสินใจ และวินิจฉัยสั่งการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ดังนี้คือ การวางแผนนโยบายร่วมกับโรงเรียน การสรรหาบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดหลักสูตร เป็นต้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541 : 71) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในแง่ของการศึกษาว่า มีกิจกรรมที่หลากหลาย ที่ทางโรงเรียนสามารถจัดให้แก่ผู้ปกครองตามความสนใจ อาจเป็นได้ทั้งผู้ช่วยครู ผู้ร่วมวางแผนนโยบาย และผู้ร่วมกิจกรรม (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2541 : 71 ; อ้างอิงจาก Cordon and Browne. 1985 : 190) ผู้ปกครองคือผู้มีส่วนร่วมทางการศึกษาที่สำคัญสำหรับเด็ก

และจากการวิจัยของ บรีเวอร์ (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2541 : 71 ; อ้างอิงจาก Brewer, 1995 : 470 - 471) พบว่า วิธีการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองโดยให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน เป็นวิธีการอันดับแรกที่ดีควรจัดให้มีขึ้น รองลงมาเป็น การจัดทำเอกสารแผ่นพับข้อความรู้ และจัดสัมมนาผู้ปกครอง ส่วนการให้การศึกษา เป็นกิจกรรมสุดท้าย

และจากผลการวิจัยของ อภิญา เวชชัย (2544 : 142 - 143) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมของครอบครัว โรงเรียน และสถานศึกษา ดังนี้

1. รูปแบบสำคัญของการมีส่วนร่วมของครอบครัว โรงเรียน และสถานศึกษา ในปัจจุบันมีหลายรูปแบบทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้บริหารโรงเรียน ในการส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ ขณะเดียวกันก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของครอบครัวที่ให้ความสนใจ และร่วมคิดค้นสร้างรูปแบบที่เหมาะสมร่วมกัน

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมของครอบครัว โรงเรียน และสถานศึกษาที่เป็นอยู่ปัจจุบัน มีหลากหลายลักษณะ ได้แก่ ความสนใจส่วนบุคคล ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่มีความสนใจต่อผลการเรียน ความประพฤติ การปรับตัว และปัญหาอื่น ๆ ในตัวลูกหลานตนเองเป็นเบื้องต้น

2.1 ลักษณะกลุ่มพ่อแม่ที่รวมตัวกันเองจากความสัมพันธ์ส่วนตัว เช่น เป็นพ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็ก ๆ ที่เรียนห้องเดียวกัน มีโอกาสพบกันบ่อย ๆ และพัฒนาเป็นกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ

2.2 ลักษณะกลุ่มพ่อแม่ที่รวมตัวกันจากการเข้าร่วมกิจกรรมบางด้านของโรงเรียน เช่น เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในโรงเรียน ช่วยงานโรงเรียนด้านต่าง ๆ การเป็นวิทยากรพิเศษ การช่วยสอน เป็นต้น

2.3 ลักษณะกลุ่มที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่ร่วมงานกับโรงเรียนอย่างเป็นทางการ ตามรูปแบบและโครงสร้างที่โรงเรียนและสถานศึกษากำหนดไว้แล้ว เช่น เข้าร่วมในฐานะกรรมการระดับห้อง ระดับชั้น กรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง กรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูฯ เป็นต้น

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน จึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีบทบาทต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบความเป็นไปภายในโรงเรียน และมีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของเด็กทุก ๆ ด้าน อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมแสดงความคิดเห็น และรับทราบความเป็นไปเกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการสานสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน

2.7 บทบาทของผู้มีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ทุกฝ่ายจะได้รับ

การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในคุณค่าของตน และนำคุณค่านั้นมาสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมิใช่ "เขตห้ามเข้า" อีกต่อไป หากแต่โรงเรียน ชุมชน สถาบันชุมชน ครอบครัว ย่อมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การร่วมมือกันของทุกฝ่าย คือ การสร้างพลังอันแข็งแกร่ง คำจูงใจ เกิดผลแก่เด็กและเยาวชน ดังนี้ (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543 : 57 - 61)

1. พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยร่วมกับครูและผู้บริหารในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของลูกทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน รวมทั้งในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

2. ชุมชน เข้ามาร่วมกำหนดนโยบายการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. หน่วยงานกลางกระจายอำนาจในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายแก่สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สอน

4. สื่อมวลชนมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษาร่วมสร้างความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องแก่สังคมและส่งเสริมการปฏิบัติ

ผลที่ผู้มีส่วนร่วมจะได้รับ

1. ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของตนเอง

2. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ เมื่อประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยให้ผู้เรียนมีความสุข

3. พ่อแม่รู้และเข้าใจความถนัด ความสนใจ ความสามารถและศักยภาพในการศึกษาของลูก

4. ผู้บริหารโรงเรียนได้พัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นโรงเรียนที่แท้จริง ไม่ใช่โรงเรียน และได้ใช้กระบวนการบริหารที่นักเรียน ครู พ่อแม่ ชุมชนมีส่วนร่วม

5. สถาบันผลิตครูได้บัณฑิต และครูที่มีคุณภาพ ชุมชน และสังคมส่วนรวมได้พลเมืองที่มีคุณภาพ ศักยภาพ ประเทศชาติได้พลเมืองที่ดี และองค์กรอื่น ๆ ได้มีส่วนช่วยประเทศในการพัฒนาบุคคลที่จะเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ และศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศต่อไป

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544 : 32 - 33) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้จากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่พึงจะได้รับ มีดังนี้

1. สมาชิกในครอบครัว

- มีโอกาสได้เรียนรู้วิธีการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการแนะแนว การเจริญเติบโตและพัฒนาการ
- มีความรู้ความเข้าใจโดยตรงเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้หรือหลักสูตรที่สามารถนำมาประยุกต์ที่บ้านได้
- ได้รับสมรรถนะ ความรู้สึกในการมีสมรรถนะในการมีส่วนร่วมกับโปรแกรมการเรียนรู้

2. ตัวเด็ก

- ได้เห็นบทบาทของสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างจากบ้าน
- มีความคุ้นเคยกับผู้ใหญ่ที่มีทักษะความรู้ และวิธีสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่นอกเหนือจากครอบครัวและครู
- มีความสนใจเป็นเอกเทศมากยิ่งขึ้น
- ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายกว่าในหลักสูตร

3. ครูผู้สอน

- มีโอกาสขยายโปรแกรมเพราะมีอัตราการเห็นด้วยสูง
- สามารถเรียนรู้จากข้อความที่ผู้ปกครอง จากความรู้ประสบการณ์ ที่ผู้ปกครองนำมาแลกเปลี่ยน
- มีโอกาสสังเกตเห็นความสัมพันธ์ของเด็กกับสมาชิกในครอบครัว
- มีโอกาสสร้าง และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวอย่างมีความหมายทั้งกับเด็กและผู้ปกครอง
- มีโอกาสแสดงปฏิสัมพันธ์กับเด็กเป็นรายบุคคล

จากรายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา ของ อภิญา เวชชัย (2544 : 151) ได้สรุปผลดีของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาขององค์กรประกอบต่าง ๆ ที่มีต่อเด็ก ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และองค์กรภาคธุรกิจ ดังนี้

1. เด็ก

- จะได้ประโยชน์สูงสุด และมีโอกาสในการเตรียมความพร้อม ด้านทักษะทางสังคมในระหว่างเรียน
- มีโอกาสปรับปรุงระดับการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพอื่น ๆ
- มีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิด และได้รับการป้องกันจากภาวะเสี่ยง

2. ครอบครัว

- เป็นผู้ช่วยเหลือ และเพิ่มประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้แก่เด็ก
- การทำงานร่วมกันนำไปสู่ความสัมพันธ์ในเชิงอาชีพและการงาน
- มีโอกาสเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ในการพัฒนาการศึกษาลูก และการพัฒนาตนเอง

3. โรงเรียน

- ครูและบุคลากรได้รับการเสริมทักษะในการทำงานกับพ่อแม่
- ได้เพิ่มประสบการณ์ในการทำงานกับพ่อแม่ที่มีความหลากหลาย
- นำไปสู่การพัฒนาตนเอง และการพัฒนาการสื่อสารอย่างเหมาะสม
- เพิ่มความมั่นใจในการจัดการปัญหาของเด็ก นำไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ชุมชน

- มีโอกาสเรียนรู้ระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียน และนำมาปรับใช้ในชุมชน
- ได้รับความร่วมมือจากครอบครัวต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน
- นำไปสู่การขยายจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการสนับสนุนการศึกษาของเด็กในชุมชน

5. องค์กรภาคธุรกิจ

- ความร่วมมือกับโรงเรียนนำไปสู่การสร้างสำนักทางสังคมให้แก่พนักงานทั่วไป
- บุคลากรในองค์กรมีโอกาสพัฒนาความรู้จากการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครของโรงเรียน
- เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเชื่อมั่นในคุณค่าของตนเอง และรู้สึกมีส่วนร่วมทั้งกับโรงเรียน และชุมชนมากยิ่งขึ้น

2.8 บทบาทของผู้ปกครอง และชุมชนตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาของประเทศ ที่มีประเทศ ผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 นั้น ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนี้ (สำนักนโยบาย และแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม . 2542 : 6 - 29)

หลักการจัดการศึกษา

มาตรา 8 (2) : ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา

มาตรา 9 (6) : การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

หน้าที่ของบิดา มารดา และผู้ปกครอง

มาตรา 11 : บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้บุตร หรือบุคคล ซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว

หน่วยการจัดการศึกษา

มาตรา 12 : นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

สิทธิที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้รับ

มาตรา 13 : บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(1) การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษา แก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐ สำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลที่ครอบครัวจัดให้ ทั้งนี้ตามกฎหมายกระทรวง

(3) การลดหย่อน หรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษา ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 18 (3) : ศูนย์การเรียนรู้ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษาออกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่น เป็นผู้จัด

แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 23 : การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

กระบวนการเรียนรู้

มาตรา 24 (6) : สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ หลักสูตร

มาตรา 27 วรรคสอง : ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ความเข้มแข็งของชุมชน

มาตรา 29 : ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับ

สภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน การศึกษาเอกชน

มาตรา 44 : ให้สถานศึกษาเอกชนตามมาตรา 18 (2) เป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ ทรัพยากรและการลงทุน

มาตรา 58 (2) : ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาบริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและจำเป็น

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นี้ เห็นได้ว่า ความสำคัญของทุก ๆ ส่วน ในสังคม โดยเฉพาะบทบาทของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง มีความสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับบุตรหลานของตนเองเป็นอย่างมาก เพราะความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะบทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน

2.9 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของประเทศสหรัฐอเมริกา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกา แบ่งได้เป็น 6 รูปแบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 15 - 18) ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูในฐานะที่เป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูลูกตามธรรมชาติ อยู่แล้ว ดังนั้นบทบาทของพ่อแม่และผู้ปกครอง จึงเน้นการให้พ่อแม่ผู้ปกครอง ให้การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม โดยเฉพาะการจัดหาอาหาร อาหารเสริม และการตรวจความพร้อมทางด้านร่างกายของเด็ก เพื่อเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคมของเด็ก

2. การสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาในระดับสูง กว่าการอบรมเลี้ยงดูตามธรรมชาติ คือ การที่พ่อแม่ และผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อผู้ให้บริการจัดการศึกษา ให้แก่บุตรหลานของตน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพ่อแม่และผู้ปกครอง จึงเน้นการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถาบันครอบครัวกับหน่วยงานทางการศึกษาในทุกๆระดับ เพื่อให้พ่อแม่ และผู้ปกครองมั่นใจว่า สถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้บริการที่เกี่ยวข้อง จะเป็นผู้รับช่วงดูแลบุตรหลานของตนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามหลักวิชาการ ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนจะทราบสถานะทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และอารมณ์ของเด็กอย่างถูกต้อง ความร่วมมือในระดับนี้จะเน้นการส่งเสริมระบบการสื่อสาร ระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองกับโรงเรียน

3. งานอาสาสมัครเพื่อการศึกษา การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน และ ศูนย์การเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อาทิ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ ไม่สามารถดำเนินการเพียงเฉพาะลำพังบุคคล หากแต่ต้องการการสนับสนุนจากชุมชนต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับการบริการโดยตรง เนื่องจากการปฏิรูป การศึกษาตามแนวทางของกฎหมายฯ ต้องการความรู้เฉพาะทางและความเชี่ยวชาญใหม่

ในการเป็นอาสาสมัครในโรงเรียน จะดำเนินการทัศนคติต่อกลุ่มเป้าหมายว่า กิจกรรมของ โรงเรียนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่บ้าน เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน เช่น พ่อ แม่ และผู้ปกครอง

สามารถเป็นผู้ช่วยเด็กในการทำการบ้าน การฝึกการอ่าน และทักษะในการคำนวณ หากผู้ปกครองรายได้สามารถอุทิศเวลาตามระยะเวลาที่แน่นอนในกิจกรรมข้างต้นได้ โรงเรียนจะจัดสถานที่ เช่น ห้องพักครูหรือห้องสมุด ให้ผู้ปกครองนั้น ๆ ดำเนินกิจกรรมดังกล่าว โดยสรุปงานอาสาสมัครของผู้ปกครอง เป็นการอุทิศร่างกาย แรงใจ เพื่อช่วยปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยไม่เข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจเชิงนโยบาย

4. การจัดระบบการเรียนการสอนที่บ้าน นอกจากพ่อแม่ ผู้ปกครองจะเป็นกำลังหลักในการให้การอบรมเลี้ยงดูตามธรรมชาติแล้ว หน้าที่หลักของผู้ปกครองอีกประการหนึ่งคือ การจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก เริ่มจากขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมประจำครอบครัว จนถึง การแสวงหาและสร้างองค์รวมความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นบทบาทของพ่อแม่ และผู้ปกครองจึงเสมือนครู ผู้สอน และที่ปรึกษาเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ของบุตรหลานของตน

แนวทางการดำเนินงาน เพื่อตอบสนองหลักการดังกล่าว จึงเริ่มต้นจากการฟื้นฟูความรู้ ทักษะและความชำนาญของผู้ปกครองในการอ่าน และการคำนวณเพื่อเป็นพื้นฐานในการถ่ายทอดให้แก่เด็กในปกครองของตน ในบางกรณี ผู้ปกครองในละแวกเดียวกัน จะรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาความรู้ตนเอง และช่วยกันถ่ายทอดความรู้ใหม่ให้แก่บุตรหลานของตนด้วย เช่น กลุ่มช่วยสอนอ่านเขียนในละแวกที่อยู่อาศัย เป็นต้น

5. การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในระดับนี้ ถือเป็นการตัดสินใจครั้งยิ่งใหญ่ของผู้ปกครอง โดยเปลี่ยนสถานะจากการมีส่วนร่วมทางการศึกษาที่บ้านของตนเองมาสู่การดำเนินงานอย่างจริงจังกับโรงเรียน หรือหน่วยงานทางการศึกษา โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการคิด วิเคราะห์ และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน การบริหารการเงิน และการบริหารงานบุคลากร ซึ่งมีระดับตั้งแต่การเข้าร่วมประชุมครู ผู้ปกครองจนถึงการสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสถานศึกษา โดยหวังว่าความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญของตน จะส่งผลให้การจัดทำและดำเนินนโยบายของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6. การเป็นผู้ประสานงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการศึกษาของผู้ปกครองแบบสุดท้ายคือ ความพยายามในการเป็นผู้ประสานงานให้โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน มีความเชื่อมโยงกัน โดยพยายามอุดช่องโหว่ในการบริหารของโรงเรียน ด้วยการระดมบุคลากร เงินทุน วิทยาการใหม่ และระบบการบริหารงาน เพื่อช่วยให้โรงเรียนในพื้นที่สามารถบริหารงานได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการเข้ามามีส่วนร่วมประเภทสุดท้าย จึงเป็นการผสมผสานระหว่างความเป็นอาสาสมัครเพื่องานทางการศึกษา กับการอุทิศตนอย่างจริงจัง ในการบริหารการศึกษา เช่น การเป็นกรรมการเขตการศึกษา

ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการศึกษาของผู้ปกครองในประเทศสหรัฐอเมริกา จึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีบทบาททางการศึกษาร่วมกับโรงเรียน โดยเริ่มตั้งแต่การอบรมเลี้ยงดูตามธรรมชาติในฐานะพ่อแม่ การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน การมีบทบาทในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก การสร้างผู้ปกครองให้เป็นอาสาสมัครทางการศึกษา การส่งเสริมระบบการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม และการส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของประเทศในสหภาพยุโรป

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของประเทศในสหภาพยุโรป

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปรากฏอยู่ในทุกระดับ แต่ในระดับโรงเรียนจะแพร่หลายมากที่สุด ประเทศที่มีตัวแทนผู้ปกครองเป็นกรรมการทุกระดับการบริหาร คือ เยอรมัน สวีเดน และนอร์เวย์

ระดับการมีส่วนร่วม ในโรงเรียน ผู้ปกครองมักจะได้รับมอบอำนาจถึงขั้นการตัดสินใจ โดย การตัดสินใจมี 2 ประเภท (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 36 - 37) ดังนี้

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับหน้าที่ดำเนินงานประจำวันของโรงเรียน เช่น การทำตารางสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การรักษาระดับความสัมพันธ์ครู - ผู้ปกครอง และการควบคุมค่าใช้จ่าย
2. การตัดสินใจเกี่ยวกับงานสำคัญของการบริหารการศึกษา เช่น การจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียน การพิจารณาอัตราครูและบุคลากรอื่น ๆ ของโรงเรียน การสรรหาคัดเลือกบุคลากร (ในบางกรณีรวมการคัดเลือกครูใหญ่ด้วย) และการพิจารณาหลักสูตร และวิธีสอน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในประเทศสมาชิกส่วนมากของสหภาพยุโรป จะจัดให้มีการอบรมผู้ปกครองในรูปของการสัมมนาหรือเรียนเป็นรายวิชาระยะสั้น ซึ่งมีเป้าหมายคือ ให้ผู้ปกครองได้เตรียมตัวเป็นอย่างดีในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการศึกษาของลูก ๆ ของตน ในบางประเทศไม่มีการฝึกอบรมผู้ปกครองเลย เช่น ลักเซมเบิร์ก ฟินแลนด์ สวีเดน ไอร์แลนด์ และนอร์เวย์ และในบางประเทศมีการฝึกอบรมเป็นลักษณะเฉพาะบางครั้ง เช่น อิตาลี ปอร์ตุเกส และลิทัวเนีย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในประเทศสหภาพยุโรป จะปรากฏอยู่ในทุกระดับ และในหลายประเทศส่วนมากจะจัดให้มีการอบรมผู้ปกครองเพื่อเตรียมตัวผู้ปกครองให้มีส่วนร่วม กับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของประเทศอังกฤษ

นับตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2542 ที่ผ่านมารัฐบาลของอังกฤษได้ร่วมมือกับผู้ปกครองจัดทำพันธสัญญา ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรขึ้น ข้อตกลงดังกล่าวแสดงถึง ความรับผิดชอบของโรงเรียนและผู้ปกครอง รวมถึงสิ่งที่โรงเรียนคาดหวังจากนักเรียน

สิ่งที่ระบุไว้ในพันธสัญญาระหว่างบ้านและโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 40 - 43) มีดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน กล่าวถึงมาตรฐานที่โรงเรียนมุ่งหวังไว้ เช่น ในเรื่องหลักสูตรจะต้องปรับเปลี่ยนให้กว้างขวางขึ้นและสมดุลขึ้น และโรงเรียนจะสนองตอบความต้องการของเด็กได้อย่างไร
 2. การไปโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและตรงเวลา เพราะการใช้ชีวิตที่โรงเรียนอย่างมีคุณค่ามีความสำคัญต่ออนาคตของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง
 3. วินัยและพฤติกรรม ผู้ปกครองมีบทบาทส่งเสริมความประพฤติที่ดีงามของนักเรียน
 4. การบ้าน การทำการบ้านจะช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะที่สำคัญต่าง ๆ ด้วยตนเอง
- ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในประเทศอังกฤษนี้ จะมีลักษณะเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้ปกครองกับโรงเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกัน ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามพันธสัญญา ก็สามารถพูดคุยหรือกันได้ ระหว่างครูใหญ่กับผู้ปกครอง หรือกับเจ้าหน้าที่ดูแลการศึกษา

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

ดวงใจ ตระกูลช่าง (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแยมสะอาด

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลแยมสะอาด โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งสามด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการบริการแนะแนวผู้ปกครอง ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน และด้านการจัดการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักเรียน การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการนักเรียน ปรากฏว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับวุฒิการศึกษาและระดับรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการบริการนักเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เดือนเพ็ญ เปรมจิตร (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนจัดหลักสูตร เน้นการเตรียมความพร้อม และส่งเสริมการร้องเพลงและรำไทย ครูควรให้การบ้านและการอ่านทุกวัน จัดศูนย์หนังสือในห้องเรียน มีการวัดผลระหว่างเรียนโดยใช้แบบทดสอบ และการสังเกตรายงานผลการเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูผู้สอนควรเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 - 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีผ่านการอบรมด้านอนุบาลมาแล้ว พุดจาสุภาพ รักเด็ก อาคารเรียนควรเป็นชั้นเดียว ห้องเรียนควรเป็นพื้นไม้ บริเวณโรงเรียนสะอาดเรียบร้อย มีสนามเด็กเล่น โต๊ะเก้าอี้ทำด้วยวัสดุที่เบา เคลื่อนย้ายง่าย จัดได้หลาย ๆ รูปแบบ สื่อการเรียนการสอนควรมีเครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ การติดต่อกับผู้ปกครองควรติดต่อทางวาจา มีการประชุมผู้ปกครองปีละ 1 ครั้ง ความเห็นของผู้ปกครองนำมาเป็นแนวการจัดการเรียนการสอน เด็กควรนอนวันละ 1 - 2 ชั่วโมง

ชูลีพร ณะมาน (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน จ. สระบุรี

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็น ในการส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดทุกด้าน อันดับสูงสุดแต่ละด้านคือ ด้านการเรียน การสอน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง มีดังต่อไปนี้คือ ครูสอนให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัย ครูที่สอนนักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นระเบียบสวยงามร่มรื่น โรงเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตนเอง ผู้บริหารและครูต้อนรับผู้ปกครองด้วยไมตรีจิตที่ดี ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทางด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจการนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ปกครองที่มีรายได้ในระดับปานกลางและระดับสูงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่แตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า

วศิน ปาลเดชพงศ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนอนุบาลเอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลก้องหล้า

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับสูงสุดปริญญาตรี และประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000 - 40,000 บาท และตัดสินใจส่งบุตร - ธิดา เข้าเรียนเพราะสถานที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน และผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นวิชาการให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้
2. จัดมุมการเรียนรู้ต่าง ๆ ขึ้นในห้องเรียน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก
3. จัดหาครูที่มีอายุอยู่ระหว่าง 20 - 40 ปี และควรผ่านการอบรม หรือศึกษาด้านอนุบาลมาโดยเฉพาะ และจัดหาพี่เลี้ยงให้กับเด็กในแต่ละชั้นเรียน
4. รายงานผลพัฒนาการเด็กทุกครั้งติดต่อกับผู้ปกครองทั้งทางจดหมายและโทรศัพท์ และผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนดำเนินการดังนี้
 - 4.1 จัดให้มีอุปกรณ์และสื่อการสอนต่าง ๆ เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน
 - 4.2 มีสิ่งแวดล้อมที่ดีมีพื้นที่ มีห้องเฉพาะสำหรับวิชาต่าง ๆ ติดตั้งเครื่องปรับอากาศในห้องเรียน และมีสถานที่ตั้งอยู่ในชุมชน การคมนาคมสะดวกมีการพบปะสังสรรค์ผู้ปกครองและโรงเรียนปีละ 1 ครั้ง

ภาพพรณ อุณาภูล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการสวัสดิภาพของนักเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยมีสวัสดิภาพของรถโรงเรียนเป็นความต้องการอันดับแรก

นัยนา ขนนอนเวช (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาล ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูอนุบาล และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาล ด้านบุคลิกภาพ การสอนมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมและจริยธรรม และการพัฒนาตนเอง ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูอนุบาล และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

พรพิพล แซ่ชี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลโชคชัยลาดพร้าว กทม.

ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้ปกครองมีความเห็นว่าโรงเรียนอนุบาลโชคชัยลาดพร้าวต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการเรียนการสอน ในประเด็นครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนเล่นนันทนาการ

และพูดหน้าชั้น และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน ในประเด็นโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาประชุมชี้แจง เกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอน และโรงเรียนชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับแนวการจัดประสบการณ์ในชั้นอนุบาลให้ผู้ปกครองทราบ

สินีนาถ โพธิ์ทอง (2541 : 162) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานเสริมความสามารถพิเศษในโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่า มีรูปแบบ 2 ประเภท รูปแบบที่หนึ่งได้แก่ การดำเนินงานบริการที่โรงเรียนดำเนินการเอง มีข้อดีคือ ทำให้โรงเรียนมีการพัฒนา ส่วนข้อเสียคือ การลงทุนค่อนข้างสูงและการจัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญในการสอนค่อนข้างยาก รูปแบบที่สอง ได้แก่ การดำเนินงานบริการที่มีผู้ชำนาญหรือบุคลากรภายนอกมาร่วมดำเนินการ มีข้อดีคือ เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาเต็มที่ และได้รับความเชื่อถือศรัทธาในการจัดบริการแก่ผู้ปกครอง ส่วนข้อเสียคือ ครูประจำชั้นต้องคอยเป็นพี่เลี้ยงให้ในการดูแลเด็ก และโรงเรียนต้องมีการะในการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครองให้ได้จำนวนนักเรียนตามที่ตั้งไว้

3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

คอตแมน (Cottman. 1988) ได้ศึกษาเรื่อง ความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง เพื่อคัดเลือกและกำหนดโครงการที่จะพัฒนาเด็กระดับปฐมวัย

พบว่าการศึกษาโครงการที่จะพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยโดยขอเรียรายเงินมักจะไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ แต่ถ้าหากขอความร่วมมือโดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการจัดทำโครงการ เพื่อพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยแล้วก็จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

คอลลิน (Collin. 1990) ได้ศึกษาเปรียบเทียบโปรแกรมสุขภาพของโรงเรียนระดับปฐมวัยและประถมศึกษา รวมทั้งการตรวจดูแลสุขภาพ ซึ่งยังมีความแตกต่างกันของคนกลุ่มยากจน การศึกษาเพื่อประเมินความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับการดูแลสุขภาพ โดยการแนะนำของโรงเรียน

พบว่าการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านสุขภาพแต่โปรแกรมสุขภาพของโรงเรียนไม่แสดงว่ามีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมด้านสุขภาพของนักเรียน

แฟนนี และเวียนสไตน์ (วรารณ วิธานธรรม. 2533 : 28 ; อ้างอิงจาก Fantini and Weinstein. 1972) ได้ทำการศึกษาสภาพของครอบครัวชาวอเมริกัน พบว่า ครอบครัวที่มีความมั่นคงและรายได้สูง มีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาสูงมากกว่าครอบครัวที่ไม่มั่นคง และมีรายได้ต่ำ ทั้งนี้เพราะครอบครัวที่ไม่มั่นคง พ่อแม่จะมีความกังวลใจในด้านเศรษฐกิจมากกว่าที่จะสนใจการศึกษาของบุตร

มาร์นี (วสิน ปาลเดชพงศ์. 2539 : 50 - 51 ; อ้างอิงจาก Mami. 1974) ได้ศึกษาปัญหาการจัดอนุบาลศึกษาและสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินโรงเรียนอนุบาลศึกษาขึ้น แบ่งเป็น 3 ภาคคือ

ภาคที่ 1 ประวัติและความเป็นมาของอนุบาลศึกษาในอินเดีย เรื่องสำคัญที่เน้นในภาคนี้ได้แก่ สุขอนามัย โภชนาการ และการศึกษาของเด็ก

ภาคที่ 2 คู่มือการใช้แบบประเมินโรงเรียนอนุบาล

ภาคที่ 3 แบบประเมินโรงเรียนอนุบาล

มาร์นี่ (Mami) ได้เสนอแนะผู้ที่ควบคุมดูแลการอนุบาลศึกษา และผู้ใช้แบบประเมินโรงเรียนอนุบาลศึกษา ดังนี้

1. แนะนำครูให้เลือกและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสนใจ และวัยของเด็ก
2. ประเมินผลด้านการดูแลรักษาอาคารสถานที่ของโรงเรียน
3. ตั้งหน่วยประสานงานระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง รัฐบาล สมาคม และชุมชนต่าง ๆ

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสวัสดิภาพของเด็ก

แบบประเมินครอบคลุมหัวข้อต่างๆ คือ อาคารสถานที่ ครู นักเรียน การจัดกิจกรรมของนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง และฐานะทางการเงินของโรงเรียน การประเมินแต่ละหัวข้อจะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย ปานกลาง ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แบบประเมินนี้จะให้ผู้ควบคุมดูแลการจัดอนุบาลศึกษาเป็นผู้ประเมิน

การ์เซีย (ซูลีพร อะนะมาน. 2539 : 28 ; อ้างอิงจาก Garcia. 1985) ได้ทำการศึกษาเพื่อเสนอความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปอร์โตริกัน ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ข้อเสนอที่เป็นประโยชน์คือ

1. ด้านหลักสูตร ควรสอนให้เด็กทราบถึงวัฒนธรรม ภูมิใจในความเป็นพลเมืองของประเทศตนเอง และควรจัดให้เด็กมีกิจกรรมและประสบการณ์
2. ด้านการเรียนการสอน ครูควรเป็นผู้แนะนำวิธีปฏิบัติในการเรียนรู้ และควรมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก ครูควรเป็นผู้ที่มีวุฒิทางการสอนอนุบาลโดยเฉพาะ
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

จากผลงานวิจัยโดย Clandinin, Dhamborvorn, Howard และ Laroque (forthcoming) (นภเนตร ธรรมบวร. 2540 : 136) พบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญมากต่อการเรียนการสอน และผลการประเมินผลของเด็ก ถ้าผู้ปกครองเข้าใจรูปแบบและวิธีการประเมินผลที่โรงเรียนใช้ ผู้ปกครองจะมีความสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมความเข้าใจ และเผยแพร่ความรู้ให้ผู้ปกครองท่านอื่น ๆ ทราบต่อไป

และในปี 1994 งานวิจัยของ เฮนเดอร์สัน และเบอร์ล้า (อภิญญา เวชยชัย. 2544 : 10 ; อ้างอิงจาก Henderson & Berla) ที่ศึกษากลุ่มนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียน จำนวน 66 คน พบว่า การที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของลูกที่โรงเรียน ได้ก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของเด็กหลายประการคือ

1. คะแนนของเด็กอยู่ในระดับสูง
2. เด็กสามารถทำการบ้านได้สำเร็จ และทำได้ด้วยตนเองดีขึ้น
3. เด็กไม่ประสบปัญหาในการลดชั้นหรือลดระดับการเรียน
4. เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และมีพฤติกรรมเชิงบวกทั้งในกลุ่มเพื่อนฝูง และในกลุ่มครูของโรงเรียน
5. อัตราการเรียนจบสูง ไม่มีการสอบตกซ้ำชั้น
6. เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับสูง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ การกำหนดประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กลุ่มโรงเรียนสอนภาษาจีน ส่วนกลาง ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยขึ้นไป ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนพระโขนงวิทยา โรงเรียนชินไศรวิทย์ โรงเรียนราชวัตรวิทยา โรงเรียนประสาทวุฒิ โรงเรียนสิงฟ้า โรงเรียนจันทรวินัย และโรงเรียนปัญญาวินัย

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษา ในระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ทั้ง 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนพระโขนงวิทยา โรงเรียนชินไศรวิทย์ โรงเรียนราชวัตรวิทยา โรงเรียนประสาทวุฒิ โรงเรียนสิงฟ้า โรงเรียนจันทรวินัย และโรงเรียนปัญญาวินัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) ได้กลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยเท่ากับ 300 คน จากการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองจำนวน 300 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 259 คน หรือร้อยละ 86.33

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ชุด สำหรับสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามตอนนี้มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ

สำหรับตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยรวม 50 ข้อ แบ่งเป็น

ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน	จำนวน 10 ข้อ
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน 10 ข้อ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 10 ข้อ
ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	จำนวน 10 ข้อ
ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม สำหรับข้อคำถามด้านบวกใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5	แทน	ความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
คะแนน 4	แทน	ความต้องการมีส่วนร่วมมาก
คะแนน 3	แทน	ความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนน 2	แทน	ความต้องการมีส่วนร่วมน้อย
คะแนน 1	แทน	ความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

สำหรับข้อคำถามด้านลบ ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5	แทน	ความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
คะแนน 4	แทน	ความต้องการมีส่วนร่วมน้อย
คะแนน 3	แทน	ความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนน 2	แทน	ความต้องการมีส่วนร่วมมาก
คะแนน 1	แทน	ความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษาค้นคว้า มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ความต้องการของมนุษย์ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ การจำแนกความต้องการ ความหมายของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน บทบาทของผู้มีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ทุกฝ่ายจะได้รับ บทบาทของผู้ปกครองและชุมชนตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ

2. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง ข้อคำถามตอนนี้มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ ในด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณา ตรวจสอบข้อคำถามเพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงพิสัย (Face Validity) ความครอบคลุม ความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ โดยตัดสินตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเกณฑ์ ก่อนนำไปทดลองใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 5 ท่าน ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุตารัตน์ ชุณหะคล้าย คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
2. อาจารย์สุนิสา จุ้ยม่วงศรี สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. อาจารย์ชาญวิทย์ จรัสสุทธิธร ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 11 กรมสามัญศึกษา
4. อาจารย์วิมลพร เล้าชาญวุฒิ ครูใหญ่โรงเรียนคริสต์ธรรมวิทยา
5. นางสมหมาย วัฒนศิริ นายกสมาคมผู้ปกครองและครูสวนกุหลาบวิทยาลัย

ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือจากคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง เพื่อแจ้งความประสงค์เกี่ยวกับการตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะสำหรับปรับปรุงแบบสอบถาม หลังจากนั้นผู้วิจัยรวบรวมข้อแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม คำแนะนำ เนื้อหา ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิมาเรียบเรียงและจัดทำข้อคำถามใหม่ เพื่อให้เหมาะสมและเข้าใจง่ายขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับแก้ใหม่แล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนสอนภาษาจีน ที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนกงลี้จิงชั้น จำนวน 30 คน พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้ตอบเป็นรายบุคคลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความเข้าใจภาษาของแบบสอบถาม และนำไปปรับปรุงให้ดีขึ้น

5. นำคะแนนแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อคำถามกับคะแนนรวมของข้อคำถามอื่น ๆ ได้ค่าอำนาจจำแนก .9796

6. นำคะแนนแบบสอบถามทั้ง 30 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9799 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน จำนวน 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนพระโขนงวิทยา โรงเรียนชินไศรวิทย์ โรงเรียนราชวัตรวิทยา โรงเรียนประสาทหุภูมิ โรงเรียนสิงฟ้า โรงเรียนจันทร์วิศา และโรงเรียนปัญญาวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารของโรงเรียนสอนภาษาจีน ทั้ง 7 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เสนอต่อผู้บริหารของโรงเรียนสอนภาษาจีน ทั้ง 7 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. เมื่อผู้บริหารของโรงเรียนสอนภาษาจีน ทั้ง 7 โรงเรียน อนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ติดต่อประสานงานกับครูใหญ่ของโรงเรียนสอนภาษาจีน ทั้ง 7 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอร่วมมือแจกแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

3.2 ส่งแบบสอบถามไปให้กับครูใหญ่ของโรงเรียนสอนภาษาจีนทั้ง 7 โรงเรียนทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์จากครูใหญ่นำแบบสอบถามที่ได้รับมอบให้กับครูประจำชั้น เพื่อแจกให้กับผู้ปกครองได้ตอบแบบสอบถาม

4. เมื่อผู้วิจัยดำเนินการตามข้อ 3.2 แล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยไปรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนสอนภาษาจีน ทั้ง 7 โรงเรียน ภายในระยะเวลา 2 - 3 สัปดาห์ ตามที่ได้ตกลงไว้แล้วกับครูใหญ่ ด้วยตนเอง

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมด มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามทั้งหมดกลับคืน ผู้วิจัยพิจารณาความสมบูรณ์ของการตอบแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS Version 10.0 for Windows โดยทำการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน เมื่อผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อแล้ว นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD. (Fisher's Least - Significant Different) (ชัชวาล เรื่องประพันธ์. 2541 : 345) และเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. ใช้เกณฑ์การแปลผล กำหนดคะแนนสำหรับแบบสอบถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	ความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	ความต้องการมีส่วนร่วมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	ความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	ความต้องการมีส่วนร่วมมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	ความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติสำหรับการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อคำถามกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด คำนวณหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product- Moment Correlation) r_{xy} ซึ่งมีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 84)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

X แทน คะแนนของข้อคำถาม

Y แทน คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆที่เหลือทุกข้อ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบัค (Cronbach) มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 131)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_X^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อของเครื่องมือวัด
S_X^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือวัด

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ย มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 : 36)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 : 56)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum X)^2$	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
N	แทน	กำลังสองของผลรวมคะแนนทั้งหมด

2.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียวและทดสอบนัยสำคัญโดยใช้ f - test มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521 : 109)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน แทนความแปรปรวนภายในกลุ่ม

2.3 ทดความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD. (Fisher's Least - Significant Different) มีสูตรดังนี้ (ชัชวาล เรื่องประพันธ์. 2541 : 345)

$$LSD = \frac{t\alpha}{2} \sqrt{MSE \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

เมื่อ n_i, n_j แทน ขนาดของสิ่งของที่ i และ j

$\frac{t\alpha}{2}$ แทน ค่าของตัวแปรสุ่ม t

MSE แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนจากตาราง
วิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของข้อมูลและการแปลผล ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
P	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญของการทดสอบแบบ 2 ทาง (Sig 2 - tailed)
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับ ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่ได้รับคืนและเป็นคำตอบสมบูรณ์จำนวน 259 ฉบับ มาแจกแจงจำนวนและหาค่าร้อยละ จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง

สถานภาพของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา (รวม)	259	100.00
ประถมศึกษา - มัธยมศึกษา	124	47.80
ประกาศนียบัตร หรือ อนุปริญญา	60	23.20
ปริญญาตรี - สูงกว่าปริญญาตรี	75	29.00
2. ฐานะทางเศรษฐกิจ (รวม)	259	100.00
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	43	16.60
5,001 - 7,500 บาท	69	26.60
7,501 - 10,000 บาท	73	28.20
10,001 บาท ขึ้นไป	74	28.60
3. อาชีพ (รวม)	259	100.00
รับราชการ	25	9.70
รัฐวิสาหกิจ	26	10.00
รับจ้าง	138	53.30
ธุรกิจส่วนตัว (เจ้าของกิจการ ค้าปลีก ค้าย่อย และอื่น ๆ)	70	27.00

ผลการวิเคราะห์ตาราง 1 พบว่า เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีถึงสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00

จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ ผู้ปกครองแต่ละกลุ่มมีจำนวนมากใกล้เคียงกันตามลำดับ ดังนี้ ผู้ปกครองที่มีรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 มีรายได้ 7,501 - 10,000 บาท จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 28.20 มีรายได้ 5,001 - 7,500 บาท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 และมีรายได้ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60

จำแนกตามอาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 ประกอบอาชีพรัฐวิสาหกิจ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

ตอนที่ 2 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนของแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์เป็นสองส่วนคือ

2.1 นำคะแนนความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน	3.4619	.8571	ปานกลาง
2. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.4008	.8923	ปานกลาง
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.6413	.7916	มาก
4. ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	3.6069	.8490	มาก
5. ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	3.5236	.7734	มาก
รวม	3.5283	.7379	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 2 พบว่า เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5283$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ปรากฏว่าด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.6413$) ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.6069$) และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ($\bar{X} = 3.5236$) ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.419$) และด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\bar{X} = 3.4008$) ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 นำคะแนนความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย รายข้อในแต่ละด้าน มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 3 – 7

ตาราง 3 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน เป็นรายข้อ

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน		รวม		ระดับ
ข้อ 1	การเป็นคณะกรรมการของโรงเรียนร่วมกับคณะครูในการจัดทำหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน	$\bar{X}$ S.D.	3.1583 1.0125	ปานกลาง
ข้อ 2	การเป็นคณะกรรมการพื้นฐานของโรงเรียนในการให้คำแนะนำหรือเสนอแนะการจัดทำหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน	$\bar{X}$ S.D.	3.2008 1.0259	ปานกลาง
ข้อ 3	การกำหนดนโยบายและวางแผนการจัด ทำหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน เพื่อให้เด็กอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้	$\bar{X}$ S.D.	3.5483 1.0964	มาก
ข้อ 4	การตัดสินใจใช้หลักสูตรตามปกติในโรงเรียน	$\bar{X}$ S.D.	3.4131 1.0726	ปานกลาง
ข้อ 5	การบริหารหลักสูตรตามปกติในโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$ S.D.	3.5328 1.0574	มาก
ข้อ 6	การกำหนดตารางกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$ S.D.	3.4942 1.1185	ปานกลาง
ข้อ 7	การปรับปรุง และพัฒนา หลักสูตรตามปกติในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$ S.D.	3.6448 1.0950	มาก
ข้อ 8	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ต่าง ๆ	$\bar{X}$ S.D.	3.6486 1.0437	มาก
ข้อ 9	การกำกับติดตามการใช้หลักสูตรตามปกติในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้	$\bar{X}$ S.D.	3.5290 1.0087	มาก
ข้อ 10	การประเมินผลหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน	$\bar{X}$ S.D.	3.5212 .9777	มาก
รวม		$\bar{X}$ S.D.	3.4619 .8517	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตาราง 3 พบว่า ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4619$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ ข้อ 8 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้ โดยการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.6486$) ข้อ 7 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามปกติในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ($\bar{X} = 3.6448$) และข้อ 3 การกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดทำหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน เพื่อให้เด็กอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ ($\bar{X} = 3.5483$) ตามลำดับ

ตาราง 4 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นรายข้อ

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร		รวม		ระดับ
ข้อ 1	การกำหนดนโยบายและการวางแผนการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร	$\bar{X}$ S.D.	3.3243 1.0357	ปานกลาง
ข้อ 2	การร่วมจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ กับโรงเรียน ตามวาระต่าง ๆ เช่น ในวันสำคัญทางศาสนา	$\bar{X}$ S.D.	3.5792 1.0137	มาก
ข้อ 3	การเป็นวิทยากรพิเศษ ในการสอนคอมพิวเตอร์ให้กับเด็ก	$\bar{X}$ S.D.	3.2162 1.2038	ปานกลาง
ข้อ 4	การเป็นวิทยากรพิเศษในการสอนดนตรี และการร้องเพลงให้ กับเด็ก	$\bar{X}$ S.D.	3.2355 1.2399	ปานกลาง
ข้อ 5	การเป็นวิทยากรพิเศษในการสอนศิลปะให้กับเด็ก	$\bar{X}$ S.D.	3.2046 1.2075	ปานกลาง
ข้อ 6	การเป็นวิทยากรพิเศษ ในการสอนนาฏศิลป์ให้กับเด็ก	$\bar{X}$ S.D.	3.0579 1.2516	ปานกลาง
ข้อ 7	การร่วมดูแลอาหารและน้ำดื่มของเด็กปฐมวัย ให้ถูกหลักโภชนาการ	$\bar{X}$ S.D.	3.7645 1.0973	มาก
ข้อ 8	การเป็นผู้ช่วยครูสอนซ่อมเสริม (สอนพิเศษ) สำหรับเด็ก เรียนช้า	$\bar{X}$ S.D.	3.2714 1.0606	ปานกลาง
ข้อ 9	การร่วมดูแลเรื่องฉีดวัคซีนภูมิคุ้มกันโรคให้กับเด็ก	$\bar{X}$ S.D.	3.7143 1.0977	มาก
ข้อ 10	การตรวจสอบพัฒนาการ ทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ด้วยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็ก	$\bar{X}$ S.D.	3.6371 1.0228	มาก
รวม		$\bar{X}$ S.D.	3.4008 .8923	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตาราง 4 พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4008$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ ข้อ 7 การร่วมดูแลอาหารและน้ำดื่มของเด็กปฐมวัยให้ถูกหลักโภชนาการ ($\bar{X} = 3.7645$) ข้อ 9 การร่วมดูแลเรื่องฉีดวัคซีนภูมิคุ้มกันโรคให้กับเด็ก ($\bar{X} = 3.7143$) และข้อ 10 การตรวจสอบพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยด้วยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก ($\bar{X} = 3.7143$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการจัดการเรียนการสอน		รวม		ระดับ
ข้อ 1	การวางแผนจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา	$\bar{X}$ S.D.	3.7259 .9595	มาก
ข้อ 2	การสนับสนุน และจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน	$\bar{X}$ S.D.	3.6255 1.0013	มาก
ข้อ 3	การเป็นผู้ช่วยครู ภายในห้องเรียน ตามความเหมาะสม	$\bar{X}$ S.D.	3.0734 1.0848	ปานกลาง
ข้อ 4	การส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาวิชาการให้กับเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$ S.D.	3.5097 1.0014	ปานกลาง
ข้อ 5	การรับรู้เรื่องการเรียนการสอน การติดตามผลการเรียน และการเรียนรู้ของเด็กเป็นระยะ	$\bar{X}$ S.D.	3.8494 .9424	มาก
ข้อ 6	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการเขียน เช่น การซื้อหนังสือเพื่อให้เด็กได้ฝึกการอ่านและการเขียน	$\bar{X}$ S.D.	3.8301 .9775	มาก
ข้อ 7	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิด การคำนวณ และการแก้ไขปัญหาให้กับเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$ S.D.	3.6988 .9775	มาก
ข้อ 8	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้กับเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$ S.D.	3.7336 1.0012	มาก
ข้อ 9	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการให้กับเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$ S.D.	3.7104 1.0025	มาก
ข้อ 10	การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัยทุกด้าน	$\bar{X}$ S.D.	3.6564 1.0085	มาก
รวม		$\bar{X}$ S.D.	3.6413 .7916	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 5 พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6413$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ ข้อ 5 การรับรู้เรื่องการเรียนการสอน การติดตามผลการเรียนและการเรียนรู้ของเด็กเป็นระยะ ($\bar{X} = 3.8494$) ข้อ 6 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเขียน เช่น การซื้อหนังสือเพื่อให้เด็กได้ฝึกการอ่านและการเขียน ($\bar{X} = 3.8301$) และข้อ 8 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.7336$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม เป็นรายข้อ

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม		รวม		ระดับ
ข้อ 1	การจัดตกแต่งห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$ S.D.	3.4903 1.0431	ปานกลาง
ข้อ 2	การจัดซื้อวัสดุ จัดหา วัสดุอุปกรณ์ เครื่องเล่นต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$ S.D.	3.4595 1.0160	ปานกลาง
ข้อ 3	การจัดมุมส่งเสริมประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย เช่น มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ มุมศิลปะ มุมบ้าน มุมเล่นน้ำ เล่นทราย เป็นต้น	$\bar{X}$ S.D.	3.5869 1.1011	มาก
ข้อ 4	การจัดห้องพิเศษสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับครูประจำชั้น	$\bar{X}$ S.D.	3.4959 1.0724	ปานกลาง
ข้อ 5	การจัดวางเครื่องเล่นสนามให้ปลอดภัยกับเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$ S.D.	3.7181 1.0536	มาก
ข้อ 6	การดูแลรักษาเครื่องเล่นสนามของเด็ก ให้มีคุณภาพอยู่เสมอ	$\bar{X}$ S.D.	3.6293 1.0610	มาก
ข้อ 7	การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้มีความร่มรื่น	$\bar{X}$ S.D.	3.6757 1.0543	มาก
ข้อ 8	การตรวจตราความสะอาดห้องน้ำ และห้องส้วมของโรงเรียน	$\bar{X}$ S.D.	3.7838 1.0075	มาก
ข้อ 9	การจัดมาตรการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของโรงเรียน	$\bar{X}$ S.D.	3.7220 .9843	มาก
ข้อ 10	การร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน	$\bar{X}$ S.D.	3.5444 1.0043	มาก
รวม		$\bar{X}$ S.D.	3.6069 .8490	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 6 พบว่า ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6069$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากสามอันดับแรกคือ ข้อ 8 การตรวจตราความสะอาดห้องน้ำและห้องส้วมของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.7838$) ข้อ 9 การจัดมาตรการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.7220$) และข้อ 5 การจัดวางเครื่องเล่นสนามให้ปลอดภัยกับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.7181$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน เป็นรายข้อ

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน		รวม		ระดับ
ข้อ 1	การเข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนตามวาระต่าง ๆ เช่น การ ปฐมนิเทศ ฯลฯ	$\bar{X}$ S.D.	3.5985 .9179	มาก
ข้อ 2	การเป็นอาสาสมัครในกิจกรรม ที่โรงเรียนกำหนด เช่น การ แข่งขันกีฬา ฯลฯ	$\bar{X}$ S.D.	3.3398 1.0156	ปานกลาง
ข้อ 3	การร่วมเยี่ยมชมโรงเรียน	$\bar{X}$ S.D.	3.4710 0.9615	ปานกลาง
ข้อ 4	การเปิดโอกาสให้ครูไปเยี่ยมบ้าน	$\bar{X}$ S.D.	3.3822 1.0365	ปานกลาง
ข้อ 5	การจัดหา และให้ความช่วยเหลือในเรื่องทุนต่าง ๆ แก่นักเรียนของโรงเรียน	$\bar{X}$ S.D.	3.3745 1.0467	ปานกลาง
ข้อ 6	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ในการพัฒนาเด็ก ระหว่างครูกับผู้ปกครอง	$\bar{X}$ S.D.	3.7683 .9152	มาก
ข้อ 7	การรับทราบการดำเนินการของโรงเรียน จากจดหมาย หรือ แผ่นพับ	$\bar{X}$ S.D.	3.8069 .9571	มาก
ข้อ 8	การปรึกษาหารือกับโรงเรียนได้ตลอดเวลา และเสนอ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน	$\bar{X}$ S.D.	3.7259 .9755	มาก
ข้อ 9	การมีปฏิสัมพันธ์กับครูเมื่อพบปะกันทั้งภายนอกและภายใน โรงเรียน	$\bar{X}$ S.D.	3.7181 .9613	มาก
ข้อ 10	การเป็นวิทยากรนิเทศการศึกษาปฐมวัย	$\bar{X}$ S.D.	3.0502 1.1281	ปานกลาง
รวม		$\bar{X}$ S.D.	3.5236 .7734	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 7 พบว่า ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5236$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรก คือ ข้อ 7 การรับทราบการดำเนินการของโรงเรียนจากจดหมายหรือแผ่นพับ ($\bar{X} = 3.8069$) ข้อ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กระหว่างครูกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.7683$) และข้อ 8 การปรึกษาหารือกับโรงเรียนได้ตลอดเวลาและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.7259$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยของความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมาเปรียบเทียบกัน โดยนำคะแนนมาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว แยกตามตัวแปร ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย		ระดับการศึกษา			F	P
		ต่ำ	กลาง	สูง		
1. ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน	$\bar{X}$	3.2403	3.5967	3.7453	9.527**	.000
	S.D.	.8327	.8527	.8068		
2. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	$\bar{X}$	3.2742	3.4183	3.5960	3.104*	.047
	S.D.	.8509	.8892	.9363		
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	3.4669	3.6467	3.9253	8.279**	.000
	S.D.	.7583	.7646	.7939		
4. ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	3.4234	3.6367	3.8867	7.350**	.001
	S.D.	.8376	.8042	.8336		
5. ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	$\bar{X}$	3.2790	3.5483	3.9080	17.475**	.000
	S.D.	.7444	.7039	.7201		
รวม	$\bar{X}$	3.3368	3.5693	3.8123	10.551**	.000
	S.D.	.7104	.7032	.7215		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$

ผลการวิเคราะห์ตาราง 8 พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวม ($F = 10.551^{**}$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ และในรายด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ คือด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ($F = 9.527^{**}$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($F = 8.279^{**}$) ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ($F = 7.350^{**}$) และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ($F = 17.475^{**}$) ส่วนด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ คือด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($F = 3.104^{*}$)

ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ต่อไปด้วยการนำค่าเฉลี่ยของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีการศึกษาต่างกัน มาจัดเรียงลำดับจากมากมาน้อย และนำค่าความแตกต่างเฉลี่ยรายคู่มาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยวิธี LSD. (Fisher's Least – Significant Different) ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นรายคู่

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	ค่าความแตกต่างเฉลี่ยระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครอง		
	ระดับต่ำ-กลาง	ระดับต่ำ-สูง	ระดับกลาง-สูง
1. ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน	.3563*	.5050*	.1487
2. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	.1441	.3218*	.1777
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	.1797	.4584*	.2787*
4. ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	.2133	.4633*	.2500
5. ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	.2693*	.6290*	.3597*
รวม	.2326*	.4755*	.2429*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$

ผลการวิเคราะห์ตาราง 9 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เป็นรายคู่ ดังนี้

ความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวม ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกับระดับกลาง และผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$

ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางกับระดับสูง มีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับระดับกลางกับระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูง มีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนค่าเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับสูง มีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางกับระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกับระดับกลางมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนค่าเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางกับระดับต่ำ และผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$

3.2 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย		ฐานะทางเศรษฐกิจ				F	P
		$\leq 5,001$	5,001 – 7,500	7,501 – 10,000	10,001 บาทขึ้นไป		
1. ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติ ในโรงเรียน	$\bar{X}$	3.5488	3.3203	3.4507	3.5797	1.243	.295
	S.D.	1.0182	.7840	.7717	.9025		
2. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	$\bar{X}$	3.5791	3.4101	3.3589	3.3297	.783	.505
	S.D.	.9321	.7910	.8764	.9739		
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	3.6047	3.5884	3.5562	3.7959	1.362	.255
	S.D.	.8513	.7167	.8016	.8067		
4. ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	3.6093	3.558	3.4945	3.7622	1.333	.264
	S.D.	.8704	.8037	.8259	.8.933		
5. ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	$\bar{X}$	3.4605	3.4783	3.4836	3.6419	.815	.486
	S.D.	.8514	.7382	.7946	.7391		
รวม	$\bar{X}$	3.5305	3.4710	3.4688	3.6219	.719	.542
	S.D.	.8320	.6647	.7288	.7579		

ผลการวิเคราะห์ตาราง 10 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง โดยรวมและในทุกรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือไม่แตกต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย		อาชีพ				F	P
		รับราชการ	รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง	ธุรกิจส่วนตัว		
1. ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติ ในโรงเรียน	$\bar{X}$	3.8560	3.9000	3.4167	3.2743	5.544**	.001
	S.D.	.8191	.9359	.8018	.8671		
2. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	$\bar{X}$	3.7080	3.9731	3.3761	3.1271	7.277**	.000
	S.D.	.7767	.8642	.8753	.8609		
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	3.9560	3.9808	3.6043	3.4757	4.181**	.007
	S.D.	.6929	.7756	.7983	.7638		
4. ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	3.9160	3.8769	3.6072	3.3957	3.525*	.016
	S.D.	.7888	.9433	.8108	.8627		
5. ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	$\bar{X}$	3.8640	3.9769	3.4819	3.3157	6.848**	.000
	S.D.	.6601	.8673	.7659	.6934		
รวม	$\bar{X}$	3.8600	3.9415	3.4972	3.3177	6.816**	.000
	S.D.	.6461	.7940	.7206	.6930		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$

ผลการวิเคราะห์ตาราง 11 พบว่า ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวม ($F = 6.816^{**}$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ และในรายด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ คือ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($F = 7.277^{**}$) ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ($F = 6.848^{**}$) ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ($F = 5.544^{**}$) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($F = 4.181^{**}$) ส่วนด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ คือ ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ($F = 3.525^{*}$)

ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ต่อไปด้วยการนำค่าเฉลี่ยของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มาจัดเรียงลำดับจากมากมาน้อย และนำค่าความแตกต่างเฉลี่ยรายคู่มาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยวิธี LSD. (Fisher's Least – Significant Different) ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง เป็นรายคู่

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	ค่าความแตกต่างเฉลี่ยระหว่างอาชีพของผู้ปกครอง					
	รับราชการ	รับราชการ	รับราชการ	รัฐวิสาหกิจ	รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง
	- รัฐวิสาหกิจ	- รับจ้าง	- ธุรกิจส่วนตัว	- รับจ้าง	- ธุรกิจส่วนตัว	- ธุรกิจส่วนตัว
1 ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน	.4400	.4393*	.5817*	.4833*	.6257*	.1424
2 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	.2651	.3319	.5809*	.5970*	.8459*	.2489*
3 ด้านการจัดการเรียนการสอน	.2470	.3517*	.4803*	.3764*	.5051*	.1286
4 ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	.3908	.3088	.5203*	.2697	.4812*	.2115
5 ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	.1129	.3821*	.5483*	.4950	.6612*	.1662
รวม	.8153	.3628*	.5423*	.4443*	.6238*	.1795

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$

ผลการวิเคราะห์ตาราง 12 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน เป็นรายคู่ ดังนี้

ความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวม ผู้ปกครองที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจกับอาชีพรับราชการมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจกับอาชีพรับราชการมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจ มีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรับจ้าง มีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างรายคู่เฉลี่ยอื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรัฐวิสาหกิจ มีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีนห้าด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กลุ่มโรงเรียนสอนภาษาจีน ส่วนกลางในเขตกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยขึ้นไป ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนพระโขนงวิทยา โรงเรียนชินไธสง โรงเรียนราชวัดวิทยา โรงเรียนประสาทวุฒิ โรงเรียนสิงฟ้า โรงเรียนจันทรวิชา และโรงเรียนปัญญาวិทยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ทั้ง 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนพระโขนงวิทยา โรงเรียนชินไธสง โรงเรียนราชวัดวิทยา โรงเรียนประสาทวุฒิ โรงเรียนสิงฟ้า โรงเรียนจันทรวิชา และโรงเรียนปัญญาวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) ได้กลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยเท่ากับ 300 คน จากการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองจำนวน 300 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 259 คน หรือร้อยละ 86.33

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนพฤษภาคม - เดือนมิถุนายน 2545

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำโดยตรวจให้คะแนน หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบสมมุติฐานการวิจัย และการทดสอบรายคู่ เมื่อพบความแตกต่างหลังจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมและแยกรายด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมและแยกรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างข้างต้น โดยการแจกแบบสอบถามไปจำนวน 300 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 86.33

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามตอนนี้มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับจำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9799

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS Version 10.0 for Windows และใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน เมื่อผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล และตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อแล้ว นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อโดยวิธี LSD. (Fisher's Least - Significant Different) (ชัชวาล เรื่องประพันธ์ . 2541 : 345) และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ปกครอง

จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษา ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีถึงสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00

จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ ผู้ปกครองแต่ละกลุ่มมีจำนวนมากใกล้เคียงกันตามลำดับดังนี้ มีรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 มีรายได้ 7,501 - 10,000 บาท จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 28.20 มีรายได้ 5,001 - 7,500 บาท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 และมีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60

จำแนกตามอาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 ประกอบอาชีพรัฐวิสาหกิจ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

2. ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า

2.1 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5283$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ปรากฏว่าด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.6413$) ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.6069$) และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ($\bar{X} = 3.5236$) ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.419$) และด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\bar{X} = 3.4008$) ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย รายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

1) ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4619$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ ข้อ 8 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้ โดยการจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ($\bar{X} = 3.6486$) ข้อ 7 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามปกติในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ($\bar{X} = 3.6448$) และข้อ 3 การหนดนโยบายและวางแผนการจัดทำหลักสูตรตามปกติในโรงเรียนเพื่อให้เด็กอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ ($\bar{X} = 3.5483$) ตามลำดับ

2) ด้านการกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4008$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ ข้อ 7 การร่วมดูแลอาหารและน้ำดื่มของเด็กปฐมวัยให้ถูกหลักโภชนาการ ($\bar{X} = 3.7645$) ข้อ 9 การร่วมดูแลเรื่องฉีดยาวัคซีนภูมิคุ้มกันโรคให้กับเด็ก ($\bar{X} = 3.7143$) และ ข้อ 10 การตรวจสอบพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยด้วยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก ($\bar{X} = 3.7143$) ตามลำดับ

3) ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6413$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ ข้อ 5 การรับรู้เรื่องการเรียนการสอน การติดตามผลการเรียนและการเรียนรู้ของเด็กเป็นระยะ ($\bar{X} = 3.8494$) ข้อ 6 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเขียน เช่น การจัดซื้อหนังสือเพื่อให้เด็กได้ฝึกการอ่านและการเขียน ($\bar{X} = 3.8301$) และข้อ 8 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.7336$) ตามลำดับ

4) ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6069$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ ข้อ 8 การตรวจตราความสะอาดห้องน้ำและห้องส้วมของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.7838$) ข้อ 9 การจัดมาตรการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.7220$) และข้อ 5 การจัดวางเครื่องเล่นสนามให้ปลอดภัยกับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.7181$) ตามลำดับ

5) ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.7181$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ ข้อ 7 การรับทราบการดำเนินการของโรงเรียนจากจดหมายหรือแผ่นพับ ($\bar{X} = 3.8069$) ข้อ 6 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กระหว่างครูกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.7683$) และข้อ 8 การปรึกษาหารือกับโรงเรียนได้ตลอดเวลาและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.7259$) ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง

3.1 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ และในรายด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ คือ ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ส่วนด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ คือด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ. 1)

ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD. (Fisher's Least – Significant Different) พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เป็นรายคู่ ดังนี้

ความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวม ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกับระดับกลาง และผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางมีความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$

ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางกับระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับระดับกลางกับระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนค่าเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับสูง มีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางกับระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกับระดับกลางมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนค่าเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางกับระดับต่ำ และผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$

3.2 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง โดยรวมและในทุกรายด้าน ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ. 2)

3.3 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ และในรายด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ $P < .01$ คือ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ คือ ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ. 3)

ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD. (Fisher's Least – Significant Different) พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน เป็นรายคู่ ดังนี้

ความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวม ผู้ปกครองที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจกับอาชีพรับราชการ มีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจกับอาชีพรับราชการมีความต้องการมีส่วนร่วม มากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรับจ้างมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างรายคู่เฉลี่ยอื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก

ปฐมวัย โดยภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5283$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน และด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาขั้นแรกของลูก ผู้ปกครองจะให้ความสนใจและเอาใจใส่มากเป็นพิเศษ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงมีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ดังสิริมา ภิญโญนนท์พงษ์ (2544) ที่กล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่อยู่ในช่วงอายุแรกเกิดถึง 8 ปีเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม และบุคลิกภาพ เป็นวัยที่เรียกว่าช่วงพลังแห่งการเจริญเติบโตของชีวิต ผู้ปกครองที่มีลูกอยู่ในวัยนี้จึงต้องการที่จะหาสิ่งที่ดีที่สุดให้กับลูก ดังนั้น เมื่อส่งลูกเข้าไปเรียนในโรงเรียน จึงต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษาที่ดีให้กับลูก ประกอบกับ ประเทศไทยได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 11 : บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้บุตร หรือบุคคล ซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษา ภาคบังคับตามมาตรา 7 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษา ภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองไม่เพียงแต่ส่งลูกเข้าโรงเรียน แต่ กลับขยายบทบาทให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ ผู้ปกครองกลุ่มนี้จึงมีความต้องการเข้ามามี ส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่จะจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ตั้งแต่ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการ จัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อที่ ผู้ปกครองจะได้รับทราบความเคลื่อนไหว และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ส่งผลในทางที่ดีต่อ บุตรหลานของตน ส่วนด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน และด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่ผู้ปกครองเห็นว่ามีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า บทบาทในการ จัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องจัดให้กับเด็กอยู่แล้ว ทั้งนี้เมื่อเด็กมีโอกาส เข้าไปอยู่ในโรงเรียน นับเป็นสิ่งท้าทายอย่างมากที่โรงเรียนจะจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ได้พัฒนาเต็มตาม ศักยภาพ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2529) ผู้ปกครองจึงเห็นว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น อีกทั้ง ผู้ปกครองในโรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนมาก มีการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ไม่ค่อยมีความรู้ ในด้านนี้และอาจมีความคิดว่าไม่มีความรู้เพียงพอที่จะเสนอต่อครูและโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนในฐานะที่เป็น หน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการดูแลเด็กก็คือ การสอนเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544) ผู้ปกครองจึงมอบความไว้วางใจให้กับครูและโรงเรียน เป็นผู้กำหนดหลักสูตร ตามปกติในโรงเรียนและประสบการณ์ที่หลากหลายให้กับเด็ก ส่วนในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เกี่ยวกับเด็กวัยนี้ ไม่มีความจำเป็น เพราะเด็กเล็กเกินไป โรงเรียนควรจัดกิจกรรมพื้นฐานตอบสนองความ ต้องการของเด็กให้เต็มที่ก็เพียงพออยู่แล้ว ให้เด็กได้กินดื่มนอนอยู่ดี มีการเตรียมความพร้อม เล่นสนุก เรียนรู้ ตัวเลข ตัวหนังสือ ก็เป็นการเพียงพอสำหรับเด็กวัยนี้แล้ว ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรผู้ปกครองจึงมี ความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก

ปฐมวัย รายชื่อในแต่ละด้าน พบว่า

1) ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4619$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้ โดยการจัดสื่อวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามปกติในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก และ การกำหนดนโยบายวางแผนการจัดทำหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน เพื่อให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ตามลำดับ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการ นำหลักสูตรไปใช้ โดยการจัดสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ผู้ปกครองมีความต้องการจัดสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ มีความเหมาะสมกับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับโคลเบอร์ก (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2537 : 11 – 15 ; อ้างอิงจาก Kohlberg) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ของเด็กระดับปฐมวัย ควรแตกต่างจากโปรแกรมการศึกษาวิชาอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เพราะเด็กจะได้รับประสบการณ์หรือเรียนรู้ได้ก็ด้วย สิ่งต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้ อีกทั้งผู้ปกครองคาดหวังว่าเมื่อส่งลูกมาโรงเรียน และได้เล่นของเล่นต่าง ๆ ที่

โรงเรียนจัดสรรให้กับเด็ก จะทำให้เด็กได้รับการฝึกทักษะพัฒนาการ ความพร้อมด้านต่าง ๆ ได้เต็มตามศักยภาพ โดยผ่านสื่ออุปกรณ์ของเล่นต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริมา ภิญโญนันตพงษ์ (2545) ที่พบว่า โรงเรียนจะเป็นศูนย์กลางที่มีความพร้อมทุกด้านและมีวัสดุอุปกรณ์ที่แปลกใหม่ ซึ่งบ้านของเด็กจะไม่มี ดังนั้นการมีวัสดุอุปกรณ์และการตอบสนองของโรงเรียนต่อเด็ก จึงมีความสัมพันธ์กับศักยภาพทางปัญญาของเด็ก ดังนั้นผู้ปกครองจึงต้องการที่จะส่งบุตรหลานมาเรียนที่โรงเรียนและมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในโรงเรียนในด้านนี้มากขึ้น

2) ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4008$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดอันดับแรกคือ การร่วมดูแลอาหารและน้ำดื่มของเด็กปฐมวัยให้ถูกหลักโภชนาการ การร่วมดูแลเรื่องฉีดวัคซีนภูมิคุ้มกันโรคให้กับเด็ก และการตรวจสอบพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ด้วยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก ตามลำดับ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองมีความเห็นว่าการดูแลอาหารและน้ำดื่มให้กับเด็กปฐมวัยนั้น เป็นการดูแลสุขภาพของเด็กด้วย หากเด็กได้รับประทานอาหารที่ดี มีประโยชน์ ได้รับน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัย ก็จะทำให้เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต สมบูรณ์ แข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับกมลาลำพูน (2542) ที่พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการด้านโภชนาการอยู่ในระดับมาก และหากโรงเรียนมีโภชนาการประจำโรงเรียน จะยิ่งทำให้ผู้ปกครองไว้วางใจว่า บุตรหลานจะได้รับประทานอาหารที่สะอาดและมีสารอาหารครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับทิตินา แคมมณีและคณะ (2536 : 247) ที่กล่าวว่าหลักในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย การรับประทานอาหารกลางวันเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กไปพร้อม ๆ กับการฝึกนิสัยการกินให้กับเด็ก และสอดคล้องกับรายงานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ที่กล่าวว่าความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนนั้น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ควรให้ลูกรับประทานอาหารที่มีคุณค่าต่อร่างกายและให้ฝึกการออกกำลังกายที่เหมาะสม ตรวจสอบและพัฒนาสุขภาพของลูกอย่างสม่ำเสมอเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ นอกจากนี้อาหารการกินเป็นสิ่งที่ทำให้ร่างกายของเด็กเจริญเติบโต หากเด็กได้รับสารอาหารไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสมจะมีผลเสียต่อสุขภาพและพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างมาก ทั้งต่อความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกายและต่อพัฒนาการทางสมองและการเรียนรู้ของเด็ก (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก, 2535) ซึ่งสิริมา ภิญโญนันตพงษ์ (2545) ได้อธิบายแนวคิดของมาสโลว์ เกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ไว้ว่า ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการตอบสนองร่างกายในขั้นแรก ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อุณหภูมิ การพักผ่อน การออกกำลังกาย เครื่องนุ่งห่ม ที่พักอาศัย และการขับถ่าย เป็นต้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าผู้ปกครองมีความต้องการในด้านนี้อยู่ในระดับมาก เพราะผู้ปกครองมีความห่วงใยในสุขภาพอนามัยของเด็ก ต้องการให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าตามหลักโภชนาการ มีน้ำดื่มที่สะอาด เพราะอาหารที่ดีมีประโยชน์ และน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัย จะทำให้เด็กมีร่างกายที่เจริญเติบโตสมบูรณ์แข็งแรงและมีพัฒนาการทางด้านร่างกายเต็มตามศักยภาพ

3) ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6413$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดอันดับแรกคือ การรับรู้เรื่องการเรียนการสอน การติดตามผลการเรียนและการเรียนรู้ของเด็กเป็นระยะ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเขียน เช่น การจัดซื้อหนังสือเพื่อให้เด็กได้ฝึกการอ่านและการเขียน และ

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กปฐมวัย ตามลำดับ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในการรับรู้เรื่องการเรียนการสอน การติดตามผลการเรียนและการเรียนรู้ของเด็กเป็นระยะนั้น จะทำให้ผู้ปกครองได้ทราบถึง พัฒนาการทางด้านสติปัญญา ความพร้อมและการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งอยากทราบผลการเรียนของเด็กว่าเป็นเช่นไร เพราะเมื่อผู้ปกครองได้ส่งลูกมาเรียนในโรงเรียนก็เพื่อให้ลูกได้มีความพร้อมทางด้านการเรียน โดยเฉพาะผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย ซึ่งข้อค้นพบของงานวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างส่วนมากเป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ผู้ปกครองจึงเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษา เมื่อผู้ปกครองได้ส่งลูกมาเรียนในโรงเรียน โรงเรียนจึงเป็นแหล่งความรู้ต่าง ๆ ให้กับเด็ก เป็นแหล่งฝึกฝนอบรมให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ดังนั้นผู้ปกครองจึงต้องการรับรู้เรื่องการเรียนการสอน การติดตามผลการเรียน และการเรียนรู้ของเด็กเป็นระยะอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2545) ที่พบว่า ความพร้อมทางด้านการเรียนของเด็กมีการพัฒนาไปตามเกณฑ์ โรงเรียนเป็นสถานที่ซึ่งผู้ปกครองจะให้ความเชื่อถือเป็นแหล่งที่ให้เด็กได้เรียนรู้ ดังนั้นจึงมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในคุณค่าของตน และนำคุณค่านั้นสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ปกครองได้เข้าใจความถนัด ความสนใจ ความสามารถและศักยภาพการศึกษาของบุตรหลานของตน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543) ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าผู้ปกครองให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนของเด็ก จึงมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เพื่อที่จะได้รับทราบความเป็นไปของการจัดการเรียนการสอน ว่าพัฒนาความสามารถของเด็กไปในทางทิศใด และพัฒนามากน้อยอย่างไร

4) ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6069$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ การตรวจตรวจความสะอาดห้องน้ำและห้องส้วมของโรงเรียน การจัดทำมาตรการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของโรงเรียน และการจัดวางเครื่องเล่นสนามให้ปลอดภัยกับเด็กปฐมวัย ตามลำดับ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ความสำคัญของห้องน้ำและห้องส้วมเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ปกครองให้ความสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากห้องน้ำและห้องส้วมที่ดี ถูกสุขลักษณะ มีความสะอาดไม่มีกลิ่นเหม็น เมื่อเด็กได้ใช้ห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาดก็จะทำให้เด็กมีระบบการขับถ่ายที่ดี แต่โดยส่วนใหญ่แล้วโรงเรียนที่สอนภาษาจีน ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 23 โรงเรียน จากทั่วประเทศทั้งหมด 114 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน กล่าวคือเป็นโรงเรียนที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีทุนทรัพย์น้อย (พงษ์พันธ์ พงษ์สวัสดิ์. 2544) ดังนั้น เมื่อโรงเรียนขาดทุนทรัพย์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียน รวมทั้งการพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม จึงส่งผลทำให้ห้องน้ำห้องส้วมไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ผู้ปกครองจึงต้องการมีส่วนร่วมในด้านนี้มาก เพราะถ้าเด็กได้ใช้ห้องน้ำห้องส้วมที่ดี สะอาด ถูกสุขลักษณะก็จะทำให้เด็กไม่มีปัญหาเรื่องปัสสาวะ อุจจาระรดกางเกง ซึ่ง อารมณ สุวรรณपाल (2537) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ควรปรับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ดี สะอาดถูกสุขลักษณะ มีระเบียบเรียบร้อย เมื่อสภาพแวดล้อม ดีมีสุขลักษณะช่วยให้เด็กมีจิตใจดีและสุขภาพร่างกายดีตามไปด้วย โดยเฉพาะสถานศึกษาในระดับปฐมวัย ควรมีห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ เพราะนอกจากจะทำให้เด็กได้ฝึกนิสัยการขับถ่ายที่ดีแล้ว ยังเป็นการฝึกให้เด็กรู้จักรักษาความสะอาดห้องน้ำห้องส้วมเมื่อใช้แล้ว ผู้ปกครองจึงมีความต้องการด้านนี้อยู่ในระดับมาก

5) ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการมี

ส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.7181$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ การรับทราบการดำเนินการของโรงเรียนจากจดหมายหรือแผ่นพับ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กระหว่างครูกับผู้ปกครอง และการปรึกษาหารือกับโรงเรียนได้ตลอดเวลาและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ตามลำดับ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การรับทราบการดำเนินงานของโรงเรียน จากจดหมายหรือแผ่นพับ จะทำให้ผู้ปกครองเข้าใจการดำเนินงานและความเป็นไปของโรงเรียน เนื่องจากผู้ปกครองส่วนมากประกอบอาชีพทำงานนอกบ้าน จึงต้องการรับทราบสิ่งต่าง ๆ ภายในโรงเรียนจากจดหมายหรือแผ่นพับ ซึ่งสอดคล้องกับกุลา ตันติผลาชีวะ (2544) ที่กล่าวว่า กิจกรรมประสานความร่วมมือที่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมให้ง่ายและสะดวกในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม คือ แผ่นพับ เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำงานนอกบ้าน จึงต้องการรับรู้ข่าวสารจากทางโรงเรียนด้วยแผ่นพับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บริเวอร์ (กุลา ตันติผลาชีวะ, 2541 : 71 ; อ้างอิงจาก Brewer, 1995 : 470 - 471) พบว่าวิธีการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองโดยให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน เป็นวิธีการอันดับแรกที่ควรจัดให้มีขึ้น รองลงมาเป็น การจัดทำเอกสารแผ่นพับความรู้ และจัดสัมมนาผู้ปกครอง นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536 : 234) ได้กล่าวถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนว่าครูอาจแจ้งข่าวสารของโรงเรียน ไปให้ผู้ปกครองทราบ โดยใช้จดหมายที่สั้นกะทัดรัด น่าสนใจ ตรงไหนที่ครูต้องการเน้นควรขีดเส้นใต้ไว้ นอกจากนั้นการจัดทำจุลสารจะช่วยให้ผู้ปกครองทราบความเคลื่อนไหวของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งเรื่องราวของเด็กๆ บทความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและเบ็ดเตล็ด ซึ่งสอดคล้องกับ กุลา ตันติผลาชีวะ (2542) ที่กล่าวว่า หากผู้ปกครองได้เข้าใจ ได้ข้อมูลที่ถูกต้องกับโรงเรียน จะลดความขัดแย้งระหว่างบ้านและโรงเรียนได้มาก นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ปกครองได้สานต่อการเรียนของเด็กจากโรงเรียนสู่บ้านและจากบ้านสู่โรงเรียน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการที่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับทางโรงเรียนบ่อย ๆ จะทำให้ผู้ปกครองรับทราบความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้มากขึ้น ผู้ปกครองจึงมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมากที่จะร่วมมือประสานสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง

3.1 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา

สำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2544) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปลูกฝังเด็กปฐมวัยให้รักสิ่งแวดล้อมด้วยแบบฝึกกิจกรรมการบ้านและการปฏิบัติจริง พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ วุฒิการศึกษา และอาชีพ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีทำให้พ่อแม่มีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมสร้างลูกส่งผลให้ลูกมีสุขภาพกาย ใจ อารมณ์ดี และสอดคล้องกับน้อมฤดี จงพยุหะ และคณะ (2518) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาดี ย่อมมีความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดู และการให้คำแนะนำที่ดีแก่เด็ก ได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD. (Fisher's Least – Significant Different) พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เป็นรายคู่ ดังนี้

ความต้องการมีส่วนร่วม โดยรวม ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วม โดยรวม มากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าระดับกลาง และผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางมีความต้องการมีส่วนร่วม โดยรวม มากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$

ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางกับระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับระดับกลางกับระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนค่าเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางกับระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกับระดับกลางมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนค่าเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางกับระดับต่ำ และผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$

ผลการวิจัยเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูง จะมีความต้องการแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาระดับกลางกับระดับต่ำ และผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับกลางจะมีความต้องการแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกับระดับกลาง จะเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาของบุตรหลานตนเองมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ เนื่องจากว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ มักจะไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดู และที่สำคัญไม่ค่อยมีเวลาให้กับบุตรหลานตนเอง เพราะต้องใช้เวลาในแต่ละวันหมดไปกับการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกับระดับกลาง จะมีความรู้และความเข้าใจต่อเด็กเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับสิริมาภิญญอนันตพงษ์ (2544) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ วุฒิการศึกษา และอาชีพ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ทำให้พ่อแม่มีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมสร้างลูกส่งผลให้ลูกมีสุขภาพกาย ใจ อารมณ์ดี และสอดคล้องกับน้อมฤดี จงพยุหะ และคณะ (2518) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาดี ย่อมมีความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดู และการให้คำแนะนำที่ดีแก่เด็ก ได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย นอกจากนั้น ศิริกุล อิศรานุรักษ์

และคณะ (2537) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แบบแผนการเลี้ยงดูเด็กตามแนวภาวะความต้องการพื้นฐานและบริการสำหรับเด็ก พบว่า แม่ที่มีการศึกษาสูงและฐานะเศรษฐกิจดี จะเห็นความสำคัญของการเลี้ยงดูเด็กเพื่อส่งเสริมสติปัญญาของเด็กเป็นอย่างมาก เช่น มีการส่งเสริมทั้งในเรื่องการเรียนและการเล่น เพื่อส่งเสริมสติปัญญา มากกว่าแม่ที่มีการศึกษาน้อยและมีฐานะเศรษฐกิจต่ำ ดังนั้นจากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

3.2 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง โดยรวมและในทุกรายด้าน ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนั้นไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จึงทำให้ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน ให้ความสนใจในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา เวชยชัย (2544) กล่าวว่า บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริม และระดมความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครองมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะในโรงเรียนและสถานศึกษาจะมีบทบาทในการกระตุ้น ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนมากขึ้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าสถานศึกษาต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองทุกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันจึงมีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ เศรษฐการ (2545) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพรณ อุณาภูล (2540) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มีอิทธิพลในการเสริมสร้างคุณภาพของเด็ก ดังนั้นจากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นได้ว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

ในกรณีนี้พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD. (Fisher's Least – Significant Different) พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน เป็นรายคู่ ดังนี้

ความต้องการมีส่วนร่วม โดยรวม ผู้ปกครองที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจกับอาชีพรับราชการมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจกับอาชีพรับราชการมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรับจ้างมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างกับอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างรายคู่เฉลี่ยอื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการกับอาชีพรัฐวิสาหกิจมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ ส่วนผลต่างเฉลี่ยรายคู่อื่น ๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า อาชีพของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย แตกต่างกับผู้ปกครองที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจ อาชีพรับจ้าง และอาชีพธุรกิจส่วนตัว ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมักจะมีการศึกษาอยู่ในระดับสูง ดังนั้นความเอาใจใส่ในบุตรหลานตนเองจึงมีมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2544) กล่าวว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ วุฒิการศึกษา และอาชีพ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีทำให้พ่อแม่มีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมสร้างลูกส่งผลให้ลูกมีสุขภาพกาย ใจ อารมณ์ดี และจากการวิจัยของ กุศล สุนทรธาดา และคณะ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สถานการณ์และองค์ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย พบว่า สถาบันครอบครัวไทยไม่สามารถดำเนินบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้อย่างเต็มที่ ต้องพึ่งสถานบริการอบรมเลี้ยงดูเด็กมากขึ้น การอบรมเลี้ยงดูเด็กและพัฒนาการของเด็ก จึงแตกต่างกันไปตามเศรษฐกิจ ขนาดครอบครัว เขตที่อยู่อาศัย เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ความแออัดที่พักอาศัย รวมทั้งการทำงานของพ่อแม่ (อาชีพ) และสถานภาพการหย่าร้าง ทำให้เกิดปัญหาวิกฤติของเด็กในระดับปฐมวัย ในหลายด้านทั้งด้านสุขภาพอนามัย สติปัญญาและพฤติกรรม ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน จึงมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะผลจากการวิจัย

1.1 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้วิจัยจึงเสนอว่า ในกลุ่มโรงเรียนที่สอนภาษาจีน ในเขตกรุงเทพมหานคร ควรเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะในด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพราะโรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ จะเน้นการจัดการเรียนการสอนในด้านวิชาการแทบทุกโรงเรียน เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานตนเองเป็นเด็กเรียนเก่ง เรียนดี อ่านออก เขียนได้ ซึ่งการที่จะเริ่มสอนให้เด็กเป็นคนเรียนเก่ง เรียนดี อ่านออก เขียนได้นั้น ควรจะเริ่มเมื่อเด็กขึ้นชั้นประถมศึกษาไปแล้ว แต่สำหรับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ผู้วิจัยเสนอว่าในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น ควรจะเน้นให้ผู้ปกครองได้เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ให้กับเด็ก อาทิ การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การพัฒนาพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นโรงเรียนสอนภาษาจีน ในเขตกรุงเทพฯ จึงควรมีนโยบายเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนให้มากขึ้นในด้านการเป็นกรรมการ การร่วมแสดงความคิดเห็น การร่วมจัดแนวทางการเรียนการสอน การเปิดประชุมพบปะกับผู้ปกครอง การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน และที่สำคัญควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมภายในโรงเรียนให้มากขึ้น เพราะจากข้อค้นพบของงานวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เพราะต้องการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีความเหมาะสม ต้องการมีส่วนร่วมจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ต้องการมีส่วนร่วมด้านโภชนาการและการดูแลสุขภาพของเด็ก และต้องการมีส่วนร่วมในการรับรู้ด้านการเรียนของเด็ก

1.2 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน จะมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย คือ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกับระดับกลาง และมีอาชีพรัฐวิสาหกิจกับอาชีพราชการ มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำและมีอาชีพรับจ้าง แต่ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำและมีอาชีพรับจ้างเป็นผู้ปกครองส่วนใหญ่ของการวิจัยครั้งนี้ และเป็นผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีนโยบายเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความต้องการเหล่านี้ เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน ให้ดีขึ้นทุกด้าน ผลประโยชน์ก็จะเกิดกับบุตรหลานของตน แม้ว่าขณะนี้ทางโรงเรียนมีนโยบายเพียงแต่การเป็นคณะกรรมการร่วมกับโรงเรียน แต่ถ้าเปิดโอกาสนี้โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมที่ละน้อย ๆ ช่วยพัฒนาโรงเรียนต่อไปให้ทันต่อการปฏิรูปการศึกษาได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ที่เกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย อันจะนำไปสู่การพัฒนาและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

- 2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนต่าง ๆ
- 2.3 ควรมีการวิจัยในเรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่างในระดับประถมศึกษาหรือระดับที่สูงขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). **หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2540ข) **คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 - 6 ปี)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กลุ่มสังคมศาสตร์สาธารณสุข. (2525). "การมีส่วนร่วมของชุมชน : จุดอ่อนของสาธารณสุขมูลฐาน," **วารสารสังคมพัฒนา**. 6 (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2525) : 21.
- กุลยา ตันติผลชีวะ. (2541). รายงานการวิจัย วิธีการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองและสารสนเทศสำหรับผู้ปกครองเด็กอนุบาลต้องการ **วารสารการศึกษาปฐมวัย**. 4 ; (ตุลาคม 2541) : 64 - 74. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2542). **การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2544). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน **วารสารการศึกษาปฐมวัย**. 4 (ตุลาคม 2544) : 30 - 37.
- กุลล สุนทรธาดา และคณะ. (2541). **สถานการณ์และองค์ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย**. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2539ก). **คู่มือการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____, สำนักงาน. (2539ข). **คู่มือการดำเนินงานอนุบาล 3 ขวบ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____, สำนักงาน. (2529). **ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนประถม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามเจริญพาณิชย์.
- _____, สำนักงาน. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____, สำนักงาน. (2543). "ประกันคุณภาพการศึกษา : เรื่องง่ายที่ใคร ๆ ก็ทำได้," **รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย**. 34 (15 ตุลาคม 2543) : 6.
- _____, สำนักงาน. (2544). "ปฏิรูปการเรียนรู้ : ทุกส่วนต้องปฏิรูปด้วยกัน," **รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย**. 39 (15 มีนาคม 2544) : 1.
- _____, สำนักงาน. (2545). "ประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก," **รายงานการปฏิรูปการศึกษาไทย**. 49 (15 มกราคม 2545) : 1.
- _____, สำนักงาน. (2544). **รายงานการศึกษา เรื่อง ความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. (2535). เอกสารชุด การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา. ถ่ายเอกสาร.

_____, สำนักงาน. (2536). สุขภาพพลานามัยสำหรับเด็กอนุบาล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____, สำนักงาน. (2537). กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____, สำนักงาน. (2541). แนวดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการ
ศึกษาของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

_____, สำนักงาน. (2542). สภาพและผลการดำเนินงาน ที่คาดหวังว่าจะปรากฏอยู่ในโรงเรียนที่มีคุณภาพ
เอกสารเสริมคู่มือปฏิบัติงานตรวจสอบคุณภาพโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

_____, สำนักงาน. (2542ก). คู่มือโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา สื่อและเครื่องเล่น. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา.

คณะกรรมการการศึกษาและเล็งดูเด็ก. (2535). ภาวะวิกฤตของชีวิตเด็กไทย : ปัญหาที่ยังไม่แก้. เอกสารสำเนา
คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

คณาจารย์วิทยาลัยครูในโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย. (2536). หลักการและเทคนิควิธีอบรมเด็กปฐมวัย.
กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2526). การบริหารการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

จุลสาร สมศ. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบการบริหารงานคุณภาพ. ฉบับที่ 1 ประจำเดือน
มิถุนายน – กรกฎาคม 2544 ข้อมูลจาก [http://u:\บทความรวม\การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบบริหารงานคุณภาพ...](http://u:\บทความรวม\การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบบริหารงานคุณภาพ...การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบบริหารงานคุณภาพ.ht)

๕ ชัชวาล เรื่องประพันธ์. (2541). สถิติพื้นฐาน : พร้อมตัวอย่างการวิเคราะห์โปรแกรม MINITAB SPSS และ
SAS. ขอนแก่น : ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). "สื่อเพื่อจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย," น. 133 – 174. เอกสารการสอนชุด
วิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 8 - 12. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.

ชุมพร นวกิติกุล. (2534). บทบาทของสมาคมและครูในการพัฒนาเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.

ชูลีพร อนุมาน. (2539). ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชน จ.สระบุรี.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โชติรส โสภณมณี. (2534). การบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร ในช่วงภาวะวิกฤต
เศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ดวงใจ ตระกูลช่าง. (2538). ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาล
แย้มสะอาด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เดือนเพ็ญ เปรมจิตร. (2538). ความคาดหวังของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของ
โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ค่ายบางระจัน จ.สิงห์บุรี.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทิตนา แหมมณี และคณะ. (2536). หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธเนศ ข้าเกิด. (2541). "การประกันคุณภาพการศึกษา," วารสารเทคโนโลยี. 25 (สิงหาคม - กันยายน 2541) :
174 - 176.
- นพเนตร ธรรมบวร. (2540). การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2541). บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา : รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นภาพรณ อุณกุล. (2540). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนใน
โรงเรียนอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- น้อมฤดี จงพยุหะ และคณะ. (2518). คู่มือการศึกษาและพัฒนาการเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ :
ศึกษาสัมพันธ์.
- นัยนา ขนนเวช. (2540). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาล ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครู
โรงเรียนอนุบาล และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2539). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.
- นิรันดร์ จุงวุฒิเวศย์. (2527). รายงานการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท.
ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บริษัท ฟิวเจอร์คิดส์ จำกัด. (2542). คอมพิวเตอร์แคมป์ 98 . กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2521). เอกสารประกอบการสอนภาควิชาสถิติศึกษา : วัตถุประสงค์ 302.
ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2544). แนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. ในหนังสือ งานวันสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 12 พฤศจิกายน 2544. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2545). ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา (หน่วย 3).
นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เบญจา แสงมะลิ. (2528). "ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา," ใน เอกสารการ
สอนชุดวิชาการจัดศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 14. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

_____. (2531). "การจัดห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย," น. 277 – 260. เอกสาร
การสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1 - 5.
นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ปธาน สุวรรณมงคล. (2527). "ทัศนะบางประการในเรื่องสภาพแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมของชุมชน," น. 82 - 88.
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณการพิมพ์.

ปราณี แก้วเจริญ. (2533). "โภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย," ฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู
เด็กปฐมวัย หน่วยที่ 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ประพันธ์ ตรีบุปผา. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปราม
อาชญากรรมในหมู่บ้านอาสาสมัครและพัฒนาป้องกันตนเอง (หมู่บ้าน อพป) : ศึกษาเฉพาะ
กรณีอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พงษ์พันธ์ พันธุ์สวัสดิ์. (2544). การพัฒนาบุคลากรตามการรับรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนที่สอนภาษา
จีน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

พนัส หันนาคินทร์. (2524). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

พรพิมล แซ่ซี้. (2540). ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรณี ข. เจนจิต. (2538). จัดวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : คอมแพคพริ้นท์.

มณฑนา รุสิดานนท์. (2544). ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาต่อการจัดการ
เรียนการสอนที่พึงประสงค์ของโรงเรียนชุมชนวัดพิชิตปิตาราม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2525). ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนกับชุมชน. เอกสารประกอบการสอนวิชา กร. 411 ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

รุ่ง แก้วแดง. (2541). "คำนำ," ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด ฉบับพ่อแม่. สำนักงานคณะกรรมการการ
ศึกษาแห่งชาติ.

_____. (2544). วิถีเด็กไทยในสหัสวรรษใหม่ จากคำกล่าวเปิดการสัมมนาวิชาการ วันที่ 22 มกราคม
2543 ณ อาคารเฉลิมพระบารมี 50 ปี. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ลัดดา นิละมณี. (2531). คู่มือครูอนุบาลวัดกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรี
ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.

- วรรณาท รักสกุลไทย. (2537). "นวัตกรรมและเทคโนโลยีประเภทหลักสูตร," น. 169 - 170. เอกสารการสอน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัยศึกษา.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรวิทย์ อรรถโกวิทชาติ. (2542). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้น ป.5 - 6 ในเขตตลิ่งชัน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- วราภรณ์ วิธานธรรม. (2533). ความคาดหวังต่อหลักสูตรอนุบาลศึกษาของผู้ปกครองเด็กก่อนวัยเรียน
โรงเรียนอนุบาลรัฐบาล และโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วสิน ปาลเดชพงศ์. (2539). การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนอนุบาลเอกชน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2523). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรือง.
- วิจิต นันทสุวรรณ และจ่านงค์ แรกพินิจ. (2541). รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศิริสกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ. (2537). แบบแผนการเลี้ยงดูเด็กตามแนวภาวะความต้องการพื้นฐานและ
บริการสำหรับเด็ก (สพด). คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- สมเกียรติ ชอบผล. (2537). "คุณภาพการศึกษา," เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง คุณภาพการศึกษา :
ปัญหาที่รอแก้. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาย พูลาวรวงศ์. (2543). การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ต้นแบบระบบการจัด
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 สังกัดสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2541). "การประกันคุณภาพการศึกษา : พลังความหวัง". วารสารปฏิรูปการศึกษา. 1
(มีนาคม 2542) : 8 - 9.
- สมศักดิ์ เศรษฐการ. (2545). คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัย
เทคนิคราชบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สินีนาด โพธิ์ทอง. (2541). การดำเนินงานบริการของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2537). แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย. ประมวลชุดวิชาหลักการและ
แนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
ถ่ายเอกสาร.
- _____ . (2538). แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ :
ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล. ถ่ายเอกสาร.

- ✓
สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2544). เด็ดดอกไม้ยื่นกระเทียมถึงดวงดาว การปลูกฝังเด็กปฐมวัย
รักสิ่งแวดล้อม. ในหนังสืองานวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 12 พฤศจิกายน
2544. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2545). ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางบ้านและโรงเรียนตามวิถีไทยที่ส่งผลต่อความพร้อมทางด้าน
การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในชนบท. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2529). การจัดหลักสูตร ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการศูนย์และ
โรงเรียนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 9. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด ฉบับพ่อแม่. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะ
กรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุนน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ. (2530). สารและกิจกรรมการสอนวิชาหลักสูตรและการสอน
ระดับปฐมศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำรา และเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สมิตร คุณากร และคนอื่น ๆ . (2519). เกณฑ์การประเมินโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ วัฒนาพานิช.
- สุรัชย์ หลาบมาลา. (2541). บทบาทของผู้ปกครองในระบบการศึกษาของประเทศในสหภาพยุโรป.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อดิน รพีพัฒน์. (2527). "การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบท ในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย,"
น. 100 – 320 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา. ศูนย์นโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัย
มหิดล
- อภิญา ดันศิริ. (2541). "การประกันคุณภาพการศึกษา," วารสารร่มไทรทอง. 7 (ธันวาคม 2540 – มกราคม
2541) : 27 - 33.
- อภิญา เวชยชัย. (2544). รายงานการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการ
ศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อาคม ตรีเจริญ. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเผยแพร่ภาษาไทยใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง. (2525). คำอธิบายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2. กรุงเทพฯ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อารมณ สุวรรณपाल. (2537ก). "การบริหารงานสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย," น. 112 - 116. เอกสาร
การสอนการสอนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ชุดวิชาหลักการและแนวคิดศึกษาศาสตร์
หน่วยที่ 1. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อารี พันธุ์มณี. (2534). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ.
- Cary, L.J. (1976). " The Role of the Citizen in the C.D.Process," p. 144 **Community Development as a
Process.** Columbia : University of Missouri Press.

- Cohen, J.M. and N.T. Uphoff. (1980). "Participation's Place in Rural Development : Seeking Clarity Throung Specificity," **World Dvlopment**. 8 (January 1980) : 324 - 328.
- Collins, C. (1990). **A Comparison of the Effects of Elementary School Health Instructional Programs and Parent Child – Rearing on the Health Practices of School Children. (Child Rearing)**. Washkngtion, D.C. : Marter's Thesis, New York University.
- Cottman, J.M. (1987). **Teacher and Parents Staff Development to Support a Preschool Screening And Identification Project**. University of Massachusetts.
- Lowdemilk, M. and W.R. Laitas. (1980). "Towards a Participatory Strategy for Integrated rural Development," **Rural Sociology**. 46 (September 1980) : 694 - 700.
- Maslow, Abraham Harold. (1954). **Motivation and personality**. New York : Harper & Row.
- Mondy, W.R. (1993). **Management Concept, Practices, and Skills**. (6 th ed) Massachusetts : Allyn and Bacon.
- Peter J. Gorham and Pamelie Nuttall Nason. (1997). **Why Make Teacher' Work More Visible to Parents?** Young Children. July.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน

แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาสำหรับปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กลุ่มโรงเรียนสอนภาษาจีน ในกรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ 5 ด้านคือ ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม เป็นไปตามความต้องการและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองอย่างแท้จริง แบบสอบถามนี้จะเก็บเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบเสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใดทั้งสิ้น ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบข้อความทุกข้อตามความเป็นจริง โดยไม่เว้นข้อหนึ่งข้อใดไว้ และกรุณาส่งกลับคืนเพื่อประโยชน์ต่อการวิจัยต่อไป

แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน
2. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
5. ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ตอนที่ 1

ข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. ระดับการศึกษา

- ☐ ต่ำกว่าประถมศึกษา
- ☐ ประถมศึกษา
- ☐ มัธยมศึกษา
- ☐ ประกาศนียบัตร หรือ อนุปริญญา
- ☐ ปริญญาตรี
- ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

2. ฐานะทางเศรษฐกิจ (รายได้ของครอบครัวต่อเดือน)

- ☐ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท
- ☐ 5,001 - 7,500 บาท
- ☐ 7,501 - 10,000 บาท
- ☐ 10,001 ขึ้นไป

3. อาชีพ

- ☐ รับราชการ
- ☐ รัฐวิสาหกิจ
- ☐ รับจ้าง
- ☐ ธุรกิจส่วนตัว (เจ้าของกิจการ การค้าปลีก การค้าขายย่อย และอื่น ๆ)

ตอนที่ 2

ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้ เป็นความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
สำหรับเด็กปฐมวัย ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน
2. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
5. ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่า ท่านมีความต้องการในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยทำ
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่าน

5	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมมาก
3	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมน้อย
1	หมายถึง	ต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

1. ด้านการจัดหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1	การเป็นคณะกรรมการของโรงเรียนร่วมกับคณะครูในการจัดทำหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน						
2	การเป็นคณะกรรมการพื้นฐานของโรงเรียนในการให้คำแนะนำ หรือเสนอแนะการจัดทำหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน						
3	การกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดทำหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน เพื่อให้เด็กอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้						
4	การตัดสินใจใช้หลักสูตรตามปกติในโรงเรียน						
5	การบริหารหลักสูตรตามปกติในโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของเด็กปฐมวัย						
6	การกำหนดตารางกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย						
7	การปรับปรุง และพัฒนา หลักสูตรตามปกติในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย						
8	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้ โดย การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ						
9	การกำกับติดตามการใช้หลักสูตรตามปกติในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้						
10	การประเมินผลหลักสูตรตามปกติในโรงเรียน						

2. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1	การกำหนดนโยบายและการวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร						
2	การร่วมจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ กับโรงเรียน ตามวาระต่าง ๆ เช่น ในวันสำคัญทางศาสนา						
3	การเป็นวิทยากรพิเศษ ในการสอนคอมพิวเตอร์ให้กับเด็ก						
4	การเป็นวิทยากรพิเศษในการสอนดนตรี และการร้องเพลงให้กับเด็ก						
5	การเป็นวิทยากรพิเศษในการสอนศิลปะให้กับเด็ก						
6	การเป็นวิทยากรพิเศษ ในการสอนนาฏศิลป์ให้กับเด็ก						
7	การร่วมดูแลอาหารและน้ำดื่มของเด็กปฐมวัยให้ถูกหลักโภชนาการ						
8	การเป็นผู้ช่วยครูสอนซ่อมเสริม (สอนพิเศษ) สำหรับเด็กเรียนช้า						
9	การร่วมดูแลเรื่องจิตเวชในหมู่มุ่กันโรคให้กับเด็ก						
10	การตรวจสอบพัฒนาการ ทางด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ด้วยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของเด็ก						

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1	การวางแผนจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา						
2	การสนับสนุน และจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน						
3	การเป็นผู้ช่วยครู ภายในห้องเรียนตามความเหมาะสม						
4	การส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาวิชาการให้กับเด็กปฐมวัย						
5	การรับรู้เรื่องการเรียนการสอน การติดตามผลการเรียน และการเรียนรู้ของเด็กเป็นระยะ						
6	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการเขียน เช่น การซื้อหนังสือเพื่อให้เด็กได้ฝึกการอ่านและการเขียน						
7	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการคิด การคำนวณ และการแก้ไขปัญหาให้กับเด็กปฐมวัย						
8	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้กับเด็กปฐมวัย						
9	การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการให้กับเด็กปฐมวัย						
10	การจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัยทุกด้าน						

4. ด้านการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1	การจัดตกแต่งห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย						
2	การจัดซื้อวัสดุ จัดหา วัสดุอุปกรณ์ เครื่องเล่นต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย						
3	การจัดมุมส่งเสริมประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย เช่น มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ มุมศิลปะ มุมบ้าน มุมเล่นน้ำ เล่นทราย เป็นต้น						
4	การจัดห้องพิเศษสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับครูประจำชั้น						
5	การจัดวางเครื่องเล่นสนามให้ปลอดภัยกับเด็กปฐมวัย						
6	การดูแลรักษาเครื่องเล่นสนามของเด็ก ให้มีคุณภาพอยู่เสมอ						
7	การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียน ให้มีความร่มรื่น						
8	การตรวจตราความสะอาดห้องน้ำ และห้องส้วมของโรงเรียน						
9	การจัดมาตรการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบของโรงเรียน						
10	การร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน						

5. ด้านการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1	การเข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนตามวาระต่าง ๆ เช่น การประชุมพิเศษ ฯลฯ						
2	การเป็นอาสาสมัครในกิจกรรม ที่โรงเรียนกำหนด เช่น การแข่งขันกีฬา ฯลฯ						
3	การร่วมเยี่ยมชมโรงเรียน						
4	การเปิดโอกาสให้ครูไปเยี่ยมบ้าน						
5	การจัดหา และให้ความช่วยเหลือในเรื่องทุนต่าง ๆ แก่นักเรียนของโรงเรียน						
6	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กระหว่างครูกับผู้ปกครอง						
7	การรับทราบการดำเนินการของโรงเรียนจากจดหมาย หรือแผ่นพับ						
8	การปรึกษาหารือกับโรงเรียนได้ตลอดเวลา และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน						
9	การมีปฏิสัมพันธ์กับครูเมื่อพบปะกันทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน						
10	การเป็นวิทยากรนิเทศการศึกษาปฐมวัย						

หนังสือขอเชิญผู้เชี่ยวชาญและขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ที่ ทม 1012/ 3167

บัณฑิตวิทยาลัย

104

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔3 พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการโรงเรียนกงลี้จัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเยาวันช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเยาวันช ทานาม ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ ๔๔ ๔๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๖ มีนาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนคริสต์ธรรมวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเขาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์วิมลพร เล้าชาญวุฒิ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเขาวนุช ทานาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ ๒๔๔๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๗ มีนาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏมหาสารคาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเขาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภารัตน์ ชุมพลคล้าย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเขาวนุช ทานาม ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ ๔๔๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๗ มีนาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเขาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สุนิสา จัยม่วงศรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเขาวนุช ทานาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ ๒๔๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๗ มีนาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 11 กรมสามัญศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเยาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นายชาญวิทย์ จรัสสุทธิศรี ศึกษาานิเทศก์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน

๒

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเยาวนุช ทานาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ ๒๔๔๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ มีนาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเขาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาวสมหมาย วัฒนศิริ นายกสมาคมผู้ปกครองและครูสวนกุหลาบวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเขาวนุช ทานาม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทม 1012/ 3246

110

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนพระโขนงวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเขาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 60 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเขาวนุช ทานาม ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรรณ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 3880

111

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการโรงเรียนจีนไคทัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเขาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 60 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเขาวนุช ทานาม ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 3241

112

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนราชวัดวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเยาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 45 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเยาวนุช ทานาม ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ ะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๐ พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนประสาทวุฒิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเยาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 45 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเยาวนุช ทานาม ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 3243

114

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนสิงฟ้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเขาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเขาวนุช ทานาม ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ ะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 3 244

115

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการโรงเรียนจันทรวิชา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเขาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเขาวนุช ทานาม ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ ทะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 3245

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการโรงเรียนปัญญาวិทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเขาวนุช ทานาม นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย ชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเขาวนุช ทานาม ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

รายชื่อโรงเรียน : กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

1. โรงเรียนกงลี้จันชน ผู้รับใบอนุญาต มูลนิธิกรุงธนประชาชนเคราะห์
เลขที่ 817 ซอยริมทางรถไฟ ถนนเทอดไทย แขวงตลาดพลู
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

รายชื่อโรงเรียน : กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. โรงเรียนพระโขนงวิทยา ผู้รับใบอนุญาต มูลนิธิพระโขนงกุศลสัมพันธ์
เลขที่ 77 / 99 ซอยภูมิจิตร์ ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง
เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110
2. โรงเรียนชินไธสง ผู้รับใบอนุญาต มูลนิธิบางซื่อปทุมท้าวทองเคระห์
เลขที่ 34 ถนนเตชะวานิช แขวงบางซื่อ
เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800
3. โรงเรียนราชวັตรวิทยา ผู้รับใบอนุญาต มูลนิธิศิษย์เก่าโรงเรียนราชวັตรวิทยา
เลขที่ 629 / 1 ถนนนครไชยศรี แขวงนครไชยศรี
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
4. โรงเรียนประสาธน์ ผู้รับใบอนุญาต สมาคมหอเทียนแห่งประเทศไทย
เลขที่ 64 ถนนวรจักร แขวงบ้านบาตร
เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพมหานคร 10110
5. โรงเรียนสิงฟ้า ผู้รับใบอนุญาต มูลนิธิโรงเรียนสิงฟ้าส่งเสริมการศึกษา
เลขที่ 9 ซอยอารี 26 อรรถกวี 1 ถนนพระราม 4
แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10530
6. โรงเรียนจันทรวินา ผู้รับใบอนุญาต นายชโลธร คอยระงับ
เลขที่ 57 / 13 ซอยวัดตะพาน แขวงดินแดง
เขตดินแดน กรุงเทพมหานคร 10400
7. โรงเรียนปัญญาวิทยา ผู้รับใบอนุญาต มูลนิธิเพื่อการศึกษาโรงเรียนปัญญาวิทยา
เลขที่ 3 ซอยเจริญรัตน์ ถนนเอกชัย แขวงบางขุนเทียน
เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 10150

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวเยาวนุช ทานาม
สถานที่เกิด	มหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	984/5 ซอยประตู 1 ถนนพระราม 3 แขวงบางโคล่ เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร 10120
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนตรีวิทยา ถนนสาทรประดิษฐ์ แขวงบางโพงพาง เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร 10120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536 - 2538	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนคณาวิสัยเทคโนโลยี มหาสารคาม
พ.ศ. 2538 - 2540	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย) สถาบันราชภัฏ มหาสารคาม
พ.ศ. 2543 - 2545	การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร